

**ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**" Στατιστική διερεύνηση ασφάλειας και υγιεινής Ελληνικών
επιχειρήσεων: τάσεις, προοπτικές και προτάσεις "**

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Τσιάμη Μαρία

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Δάρας Τρύφων (επιβλέπων)

Διαμαντόπουλος Ευάγγελος

Ξεκουκουλωτάκης Νικόλαος

Χανιά, 2018

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή μου κ. Δάρα Τρύφωνα, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε, για τη στήριξη και το υλικό που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της δουλειάς μου, με σκοπό την περάτωση της διπλωματικής μου εργασίας.

Επιπλέον, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής κ. Διαμαντόπουλο Ευάγγελο και κ. Ξεκουκουλωτάκη Νικόλαο καθηγητές της σχολής Μηχανικών Περιβάλλοντος, για την τιμή που μου έκαναν να αποτελέσουν μέλη της εξεταστικής μου επιτροπής

Η εργασία αυτή αφιερώνεται στην οικογένειά μου, που με στήριξε με κάθε τρόπο για να σπουδάσω.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract.....	6
Κεφάλαιο 1: Υγιεινή και Ασφάλεια εργασίας	
1.1 Εισαγωγή.....	11
1.2 Στατιστικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων.....	14
1.3 Κόστος εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.....	16
1.4 Νομοθετικό Πλαίσιο για την Υγεία και την Ασφάλεια των Εργαζομένων.....	17
1.5 Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας Εργαζομένων (Ε.Υ.Α.Ε.) – Εκπρόσωποι εργαζομένων.....	18
1.6 Υποχρεώσεις εργοδότη.....	19
1.7 Τεχνικός ασφάλειας.....	20
1.8 Ιατρός εργασίας	22
1.9 Κατάταξη επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	24
1.10 Κυρώσεις παραβίασης διατάξεων νομοθεσίας.....	26
1.11 Αρχή της Ευθύνης του Εργοδότη.....	27
Κεφάλαιο 2: Μέσα Ατομικής Προστασίας Σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας (Μ.Α.Π.)	
2.1 Γενικές απαιτήσεις για τα ΜΑΠ.....	28
2.2 Ενδεικτικός κατάλογος ΜΑΠ.....	30
2.3 Νομοθετικό Πλαίσιο σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας.....	36
2.4 Τρόποι σήμανσης.....	37
2.5 Γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου.....	44
2.6 Στάδια εκτίμησης επικινδυνότητας στους εργασιακούς χώρους.....	45

Κεφάλαιο 3: Ανάλυση υπάρχουσας κατάστασης

3.1 Στατιστικά στοιχεία ατυχημάτων κατά τις κατασκευές κτιρίων.....	47
3.2 Συζήτηση - Συμπεράσματα της έρευνας.....	61
3.3 Η κατάσταση στην Ελλάδα.....	66

Κεφάλαιο 4: Έρευνα σε Ελληνικές επιχειρήσεις

4.1 Ερωτηματολόγιο.....	68
4.2. Στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας.....	71
4.3 Συμπεράσματα έρευνας.....	95
4.4. Προτάσεις για την Υγιεινή και Ασφάλεια.....	98
Βιβλιογραφία	101

Περίληψη

Κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα υπήρξε ταχεία ανάπτυξη της τεχνολογίας, μερικές φορές με αρνητικά αποτελέσματα/επιπτώσεις. Αναπτύχθηκε η παραγωγική διαδικασία με την εισαγωγή νέων μηχανημάτων/τεχνικών με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Την ίδια στιγμή όμως εμφανίστηκαν διαφορετικού είδους και μεγέθους κίνδυνοι αναφορικά με την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Η υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων είναι ιδιαίτερης σημασίας σε μια παραγωγική διαδικασία, όχι μόνον γιατί οι εργαζόμενοι είναι από τους βασικότερους παράγοντες σε μια εργασιακή μονάδα, αλλά γιατί η υγεία και ασφάλειά τους είναι και ένα από τα σημαντικά κοινωνικά θέματα. Οι εργαζόμενοι περνούν ένα σημαντικό μέρος της ζωής τους σ' έναν εργασιακό χώρο, ερχόμενοι σε επαφή με τους συναδέλφους τους, και θα περίμενε κανείς να πρέπει να προσφέρουν κάτω από της καλύτερες δυνατικά συνθήκες υγείας και ασφάλειας. Υποχρέωση λοιπόν της εκάστοτε εργοδοσίας είναι η εξέταση των μέτρων /κανόνων ασφάλειας και υγιεινής που ήδη υπάρχουν στον εργασιακό χώρο, η εκτίμηση των επαγγελματικών κινδύνων, η δημιουργία σχεδίου διαχείρισης και αντιμετώπισης των κινδύνων κ.λ.π.. Η διαδικασία αυτή είναι επίπονη, χρονοβόρα και με κόστος, γιατί πρέπει να εκτιμηθεί/μελετηθεί κάθε δυνατή πηγή κινδύνου. Στη διαδικασία αυτή μπορούν να βοηθήσουν και άτομα με ειδικές γνώσεις, όπως τεχνικός ασφαλείας και γιατρός εργασίας.

Στην διπλωματική εργασία γίνεται μια εκτενής αναφορά της υγιεινής και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους. Πιο συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο 1 δίνονται οι γενικές έννοιες που αφορούν στην ασφάλεια και στην υγιεινή σε χώρους εργασίας (π.χ. εργατικό ατύχημα, επαγγελματική ασθένεια, επαγγελματικοί κίνδυνοι, τεχνικός ασφαλείας, γιατρός εργασίας). Ακόμα περιγράφεται το νομικό πλαίσιο που διέπει την ΥΑ, τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και Εθνικό επίπεδο. Τέλος δίνονται στατιστικά στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό και το κόστος των εργατικών ατυχημάτων. Στο κεφάλαιο 2 περιγράφονται αναλυτικά τα Μέσα Ατομικής Προστασίας που πρέπει να φέρει ένας εργαζόμενος προσερχόμενος στον εργασιακό χώρο. Στο κεφάλαιο 3 γίνεται αναφορά σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια των επιχειρήσεων στον Ελλαδικό χώρο. Στο κεφάλαιο 4 δίνονται τα αποτελέσματα της έρευνας που κάναμε σε 68 επιχειρήσεις/εταιρείες στην Ελλάδα. Στο τέλος της εργασίας δίνονται προτάσεις για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Abstract

During the 20th century there was a rapid development of technology, sometimes with negative effects/impacts. The production process was developed with the introduction of new machinery / techniques, resulting in increased production and improvement of the quality of the products produced. At the same time, however, health and safety risks (of different type and magnitude) appeared. Employee hygiene/health and safety are of particular importance in a production process, not only because workers are among the most important factors in a workplace but because their health and safety is also one of the most important social issues. Workers spend a significant part of their lives in a workplace having daily contact with their colleagues and would be expected to work under the best potential health and safety conditions. The duty of any employer is therefore the evaluation of existing health and safety measures / rules in the workplace, the assessment of occupational hazards, the formulation of risk management and risk management plan, etc. This process is tedious, time consuming and at a cost, because every possible source of risk must be assessed / studied. This can also be done by people with special knowledge, such as safety technicians and work physicians.

The thesis provides an extensive report on hygiene and safety conditions in the workplace. More specifically, Chapter 1 gives the general concepts of workplace safety and hygiene (e.g. occupational accidents and diseases, occupational hazards, safety technicians, work physicians). It also describes the legal framework governing the hygiene and safety, both at European and national level. Finally, statistics are provided on the number and cost of accidents in the workplace. Chapter 2 describes in detail the Personal Protective Equipment that an employee has to bring/wear in the workplace. Chapter 3 refers to the hygiene and safety of companies in Greece. Chapter 4 gives the results of our survey of 68 companies in Greece. At the end of this thesis, suggestions are made to improve the current situation.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Στατιστικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων.....	15
Εικόνα 2: είδος ασθένειας σε σχέση με το επάγγελμα.....	15
Εικόνα 3: άμεσο/έμμεσο κόστος εργατικού ατυχήματος για εργοδότη/εργαζόμενο	16
Εικόνα 4: Θεωρία παγόβουνου.....	17
Εικόνα 5: Επιχειρήσεις κατηγορίας Α.....	25
Εικόνα 6: Επιχειρήσεις κατηγορίας Γ.....	25
Εικόνα 7:Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας..	26
Εικόνα 8: σήμανση πιστότητας CE.....	30
Εικόνα 9: μέσα προστασίας κεφαλιού.....	30
Εικόνα 10: μέσα προστασίας ακοής.....	31
Εικόνα 11: μέσα προστασίας ματιών και προσώπου.....	32
Εικόνα 12: μέσα προστασίας αναπνευστικής οδού.....	32
Εικόνα 13: μέσα προστασίας χεριών και βραχιόνων.....	33
Εικόνα 14: μέσα προστασίας ποδιών και κνημών.....	34
Εικόνα 15: μέσα προστασίας κορμού και κοιλιάς.....	35
Εικόνα 16: μέσα προστασίας από πτώσεις.....	35
Εικόνα 17: Ενδυμασίες προστασίας.....	36
Εικόνα 18: Σήμανση με χρώμα ασφάλειας.....	39
Εικόνα 19: απαγορευτικές πινακίδες	39,40
Εικόνα 20: προειδοποιητικές πινακίδες.....	40,41
Εικόνα 21: πινακίδες υποχρέωσης.....	41,42
Εικόνα 22: πινακίδες διάσωσης ή βοήθειας.....	43
Εικόνα 23: πινακίδες για πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό.....	43
Εικόνα 24: Σήμανση εμποδίων και επικίνδυνων σημείων και οδών κυκλοφορίας.....	43

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 . Ατυχήματα 2016 - Ανάλυση κατά αιτία - Σύνολο.....	49
Πίνακας 2 . Ποσοστό Ατυχημάτων 2016 κατά οικονομική δραστηριότητα.....	50
Πίνακας 3. Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας), ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	51
Πίνακας 4 . Αναλυτικότερα ο Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας), ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	52
Πίνακας 5 . Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων κατά οικονομική δραστηριότητα.....	54
Πίνακας 6. Αριθμός Γνωστοποιήσιμων Θανατηφόρων Ατυχημάτων.....	56
Πίνακας 7. Εργατικά Ατυχήματα (Σύνολο - Θανατηφόρα) από το 2010 έως το 2016....	61
Πίνακας 8: δείκτης συχνότητας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.....	64
Πίνακας 9 : Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας	72-74
Πίνακες 10, 11: Αναλυτική παρουσίαση των απαντήσεων.....	75,76
Πίνακας 12: Χρήση στο παρελθόν τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας.....	77
Πίνακας 13: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (συνολικά)	78
Πίνακας 14: αναγκαιότητα παρουσίας τεχνικού ασφαλείας (συνολικά)	80
Πίνακας 15: συμβολή υγιεινής/ασφάλειας στην παραγωγικότητα.....	81
Πίνακας 16: διαβούλευση εργαζομένων με τεχνικό ασφαλείας/γιατρό εργασίας (συνολικά)	81
Πίνακας 17: Μέριμνα για υγιεινή/ασφάλεια χωρίς ύπαρξη νομοθεσίας (συνολικά)	84
Πίνακας 18: Ύπαρξη μελέτης Μ.Ε.Ε.Κ (συνολικά)	85
Πίνακας 19: ύπαρξη ΤΑ/ΓΕ σαν συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας (συνολικά)	86
Πίνακας 20 : επικοινωνία με επιθεώρηση εργασίας (συνολικά)	89
Πίνακας 21: Κουτί πρώτων βοηθειών (συνολικά)	90
Πίνακας 22: διακίνηση φορτίων (συνολικά)	93

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1. Αριθμός Ατυχημάτων στην Ελλάδα από το 2008 έως το 2014.....	47
Διάγραμμα 2 . Αριθμός Ατυχημάτων στην Αττική από το 2008 έως το 2014.....	48
Διάγραμμα 3. Ατυχήματα 2016 - Ανάλυση κατά αιτία.....	48
Διάγραμμα 4 . Ποσοστό Ατυχημάτων 2016 κατά οικονομική δραστηριότητα.....	49
Διάγραμμα 5. Ατυχήματα 2016 - Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων κατά οικονομική δραστηριότητα.....	53
Διάγραμμα 6. Εργατικά Ατυχήματα Περιόδου 2005 – 2016.....	55
Διάγραμμα 7. Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα Περιόδου 2005 - 2016.....	55
Διάγραμμα 8. Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας - Αριθμού Ατυχημάτων - Αριθμού Εργοδοτούμενων, (Περίοδος 2006 - 2016)	56
Διάγραμμα 9 . Ώρα των Ατυχημάτων του 2016.....	57
Διάγραμμα 10 . Ατυχήματα του 2016 Κατά Ημέρα Ατυχήματος.....	58
Διάγραμμα 11. Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο την Υπηκοότητα.....	58
Διάγραμμα 12 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο το φύλο.....	59
Διάγραμμα 13 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο την ηλικία.....	59
Διάγραμμα 14 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο το επάγγελμα.....	60
Διάγραμμα 15: Κατηγορία επικινδυνότητας/δραστηριότητας κατά ΣΤΑΚΟΔ.....	77
Διάγραμμα 16: Χρήση στο παρελθόν τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας.....	78
Διάγραμμα 17: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (συνολικά)..	79
Διάγραμμα 18: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (ανά εταιρεία)	79
Διάγραμμα 19: αναγκαιότητα παρουσίας τεχνικού ασφαλείας (ανά εταιρεία)	80
Διάγραμμα 20: διαβούλευση εργαζομένων με τεχνικό ασφαλείας/γιατρό εργασίας (συνολικά)	81
Διάγραμμα 21: Ύπαρξη μέτρων ασφαλείας (συνολικά)	82
Διάγραμμα 22: Ύπαρξη μέτρων ασφαλείας (συνολικά)	82
Διάγραμμα 23: ύπαρξη οργανωμένου ιατρείου – εξεταστήριου (συνολικά)	83
Διάγραμμα 24: ύπαρξη οργανωμένου ιατρείου – εξεταστήριου (ανά εταιρεία)	83
Διάγραμμα 25: Μέριμνα για υγιεινή/ασφάλεια χωρίς ύπαρξη νομοθεσίας (ανά εταιρεία)	84
Διάγραμμα 26: Τεχνικός ασφαλείας (ανά εταιρεία)	85
Διάγραμμα 27: Ύπαρξη μελέτης Μ.Ε.Ε.Κ (ανά εταιρεία)	86

Διάγραμμα 28: ύπαρξη ΤΑ/ΓΕ σαν συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας (ανά εταιρεία) ..	87
Διάγραμμα 29: Ύπαρξη ΥΑ απαραίτητη προϋπόθεση για ISO.....	87
Διάγραμμα 30: επίσκεψη επιθεωρητή – εργασίας (συνολικά)	88
Διάγραμμα 31: επίσκεψη επιθεωρητή – εργασίας (ανά εταιρεία)	88
Διάγραμμα 32: επικοινωνία με επιθεώρηση εργασίας (ανά εταιρεία)	89
Διάγραμμα 33: τρόποι ενημέρωσης.....	90
Διάγραμμα 34: Κουτί πρώτων βοηθειών (ανά εταιρεία)	91
Διάγραμμα 35: σχέδιο έκτακτης ανάγκης.....	91
Διάγραμμα 36: θόρυβος (συνολικά)	92
Διάγραμμα 37: θόρυβος (ανά εταιρεία)	92
Διάγραμμα 38: διακίνηση φορτίων (ανά εταιρεία)	93
Διάγραμμα 39: Χρήσης ΗΥ (συνολικά)	94
Διάγραμμα 40: Χρήσης ΗΥ (ανά εταιρεία)	94

Κεφάλαιο 1: Υγιεινή και Ασφάλεια εργασίας

1.1 Εισαγωγή

Η Υγιεινή και Ασφάλεια εργασίας (ΥΑΕ), είναι η επιστήμη που ασχολείται με την πρόληψη, αναγνώριση, εκτίμηση και έλεγχο των κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον, οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υγεία και ευεξία των εργαζομένων και να έχουν επίπτωση στην κοινωνία και το περιβάλλον.

Η ΥΑΕ μελετάει συνθήκες και παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν ή θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υγεία και την ασφάλεια :

- του προσωπικού ενός οργανισμού
- άλλων εργαζομένων (πχ. προσωρινά απασχολούμενων, προσωπικού των εργολάβων),
- των επισκεπτών
- άλλων προσώπων στο χώρο εργασίας

Στόχος της Υγιεινής και Ασφάλειας σε χώρους εργασίας είναι :

- η προώθηση και διατήρηση υψηλού επιπέδου φυσικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας εργαζομένων,
- η πρόληψη παρέκκλισης από την υγεία λόγω συνθηκών εργασίας,
- η προστασία εργαζομένων από κινδύνους που απειλούν την υγεία τους,
- η τοποθέτηση εργαζομένων σε εργασιακό περιβάλλον που είναι προσαρμοσμένο στις φυσικές και ψυχολογικές τους ικανότητες, καθώς και
- η προσαρμογή εργασίας στον άνθρωπο και ανθρώπου στην εργασία.^[1]

Ως εργατικό ατύχημα, ορίζεται ένα βίαιο συμβάν το οποίο λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία, και προκαλεί σωματική βλάβη ή απώλεια ζωής στον εργαζόμενο. Ορισμένα παραδείγματα αποτελούν η πτώση, η επαφή με ηλεκτρικό ρεύμα, η ολίσθηση, το παραπάτημα, η πτώση αντικειμένων, τα αιχμηρά αντικείμενα, η επαφή με θερμές ουσίες ή αντικείμενα, τα μηχανήματα.

Τα εργατικά ατυχήματα οφείλονται σε αιτίες που εντοπίζονται:

- A) στον ίδιο τον εργαζόμενο (π.χ. ηλικία, απειρία, άγνοια, διανοητική ικανότητα, κόπωση, συναισθηματικοί και παθολογικοί παράγοντες, υπερβάλλον ζήλος)
- B) στο περιβάλλον εργασίας και στα μέσα παραγωγής (κακός φωτισμός, αερισμός και θέρμανση, κακή κατάσταση δαπέδων και κλιμάκων, κακό στοίβαγμα και διακίνηση

υλικών, ακαταστασία, έλλειψη καθαριότητας, ελαττωματικά εργαλεία και μηχανήματα).

Από την άλλη, ως *επαγγελματική ασθένεια* ορίζεται η ασθένεια (το νόσημα) η εκδήλωση της οποίας οφείλεται σε έκθεση, για ένα χρονικό διάστημα, σε βλαπτικούς παράγοντες (φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς) στο χώρο εργασίας. Ορισμένα παραδείγματα είναι τα αναπνευστικά προβλήματα (πχ. άσθμα), οι δερματικές παθήσεις, οι μυοσκελετικές παθήσεις, τα προβλήματα ακοής, ο καρκίνος.

Σύμφωνα με έρευνα του EU Labour Force Survey (LFS), αναφορικά με τις σημαντικότερες επαγγελματικές ασθένειες, οι εργαζόμενοι ανέφεραν τα εξής:

- ✓ Μυοσκελετικές παθήσεις (60.4%)
- ✓ Άγχος, κατάθλιψη (14%)
- ✓ Αναπνευστικά προβλήματα (5%)
- ✓ Καρδιακά προβλήματα ή άλλα προβλήματα του κυκλοφορικού συστήματος (4,9%)
- ✓ Πονοκέφαλος ή καταπόνηση των ματιών (4,7%)
- ✓ Μολυσματικές ασθένειες (2,8%)
- ✓ Προβλήματα ακοής (1,4%)
- ✓ Δερματικά προβλήματα (1,4%)
- ✓ Άλλα (5,5%) ^[2]

Στην Ελλάδα για να χαρακτηριστεί μια ασθένεια ως επαγγελματική, απαιτείται η προσβολή του εργαζομένου από οξεία ή χρόνια δηλητηρίαση ή νόσο που περιλαμβάνεται στους πίνακες του άρθρο 40 του Κανονισμού Ασθενείας του Ι.Κ.Α (ΦΕΚ 132/Β/12-2-1979) και επιπλέον, να απασχολείται στην εργασία που ενοχοποιείται για την επαγγελματική ασθένεια κατά το ελάχιστο οριζόμενο από το νόμο χρονικό διάστημα καθώς και να διαπιστωθεί η νόσηση μέσα στο ελάχιστο αυτό οριζόμενο διάστημα απασχόλησης ή, εάν διακοπεί η εργασία, εντός του οριζόμενου από το νόμο για κάθε επαγγελματική ασθένεια μέγιστο χρονικό διάστημα μετά τη διακοπή.

Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

- 1) Κίνδυνοι για την ασφάλεια (κίνδυνοι εργατικού ατυχήματος): περικλείουν την πιθανότητα να προκληθεί τραυματισμός ή βιολογική βλάβη στους εργαζόμενους, ως συνέπεια έκθεσης στην πηγή κινδύνου
- 2) Κίνδυνοι για την υγεία (κίνδυνοι επαγγελματικής ασθένειας) που περικλείουν την πιθανότητα να προκληθεί αλλοίωση στη βιολογική ισορροπία των εργαζομένων

- 3) Κίνδυνοι εργονομικοί ή εγκάρσιοι (για την ασφάλεια και την υγεία) που χαρακτηρίζονται από την αλληλεπίδραση της σχέσης εργαζόμενου και οργάνωσης εργασίας. Οι αιτίες των κινδύνων αυτών εντοπίζονται στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας, που οδηγεί στην αναγκαστική προσαρμογή του ανθρώπου στις απαιτήσεις της εργασίας.

Ο σχεδιασμός των επεμβάσεων για την πρόληψη ή/και την προστασία των εργαζομένων από αυτούς τους κινδύνους πρέπει να στοχεύει σε μία δυναμική ισορροπία μεταξύ ανθρώπου και εργασιακού περιβάλλοντος με βασική συντεταγμένη την προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, προσαρμογή που προϋποθέτει γνώση φυσιολογικών αλλά και παθολογικών μηχανισμών του ανθρώπινου οργανισμού.

Παραδείγματα κινδύνων για την ασφάλεια είναι ό,τι αφορά στις κτηριακές δομές/ διαμόρφωση χώρων εργασίας όπως η μη τήρηση των πολεοδομικών και υγειονομικών κανονισμών, η ανεπάρκεια εξόδων, η στατική ανεπάρκεια εγκαταστάσεων, τα ολισθηρά δάπεδα, ο περιορισμένος χώρος, η ελλιπής συντήρηση κατασκευών, η απουσία προστατευτικών έναντι πτώσης, και μέτρων προστασίας από πτώσεις υλικών, ο ακατάλληλος φωτισμός κ.ά. Ορισμένα ακόμη παραδείγματα αποτελούν ο εξοπλισμός εργασίας (ελλιπής συντήρηση, χρήση από μη εκπαιδευμένο προσωπικό, μη τήρηση διαδικασιών ασφαλούς εργασίας, απουσία προστατευτικών έναντι πτώσης, κίνηση οχημάτων στο χώρο εργασίας χωρίς τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας κ.ά.), το ηλεκτρικό ρεύμα (μη τήρηση κανόνων ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, απουσία προστατευτικών διατάξεων σε εγκαταστάσεις και εργαλεία, ελλιπής συντήρηση, μη τήρηση διαδικασιών ασφαλούς λειτουργίας κ.ά.), η χρήση εύφλεκτων ή/και εκρηκτικών ουσιών (μη τήρηση προδιαγραφών ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης ουσιών, έλλειψη μέτρων ελέγχου πηγών έναυσης, ελλιπής εξαερισμός, ανεπαρκής εξοπλισμός πυρανίχνευσης-συναγερμού – κατάσβεσης, απουσίας διατάξεων ασφάλειας του εξοπλισμού υπό πίεση κ.ά.), η χρήση ή/και ύπαρξη άλλων επικίνδυνων ουσιών όπως τοξικές, διαβρωτικές κ.ά. (μη τήρηση προδιαγραφών ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης ουσιών κ.ά.), η απουσία ή η ελλιπής εφαρμογή διαδικασιών ασφάλειας (για εργασία σε κλειστούς χώρους, για θερμές εργασίες, για αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων, για συντήρηση κ.ά.) και τέλος οι φυσικοί παράγοντες (απόσπαση προσοχής λόγω υψηλού θορύβου, απουσία προστατευτικών διατάξεων για κινδύνους ακτινοβολίας, ελλιπή μέτρα ασφάλειας για κίνδυνο επαφής με θερμές ή ψυχρές επιφάνειες, απουσία προστατευτικών διατάξεων και μεθόδων ασφαλούς εργασίας για ρευστά υπό πίεση κ.ά.).

Μερικά παραδείγματα κινδύνων για την υγεία είναι:

- Χημικοί παράγοντες: χημικές ουσίες, σκόνες, ίνες (πχ. υπέρβαση Οριακών Τιμών Έκθεσης)
- Φυσικοί παράγοντες: θόρυβος, ακτινοβολία, θερμικό περιβάλλον, δονήσεις κλπ. (πχ. υπέρβαση Οριακών Τιμών Έκθεσης)
- Βιολογικοί παράγοντες: ιοί, βακτήρια, μύκητες κ.α.

Ακόμη ορισμένα παραδείγματα εργονομικών ή εγκάρσιων κινδύνων είναι:

- Οργάνωση εργασίας: εντατικοποίηση, μονοτονία, ωράρια εργασίας, βάρδιες κλπ.
- Ψυχολογικοί παράγοντες: άτυπες μορφές εργασίας, ηθική παρενόχληση, ψυχική πίεση, κλειστοφοβία κλπ.
- Εργονομικοί παράγοντες: μη εργονομικός σχεδιασμός θέσης εργασίας, χειρωνακτική διακίνηση φορτίων κλπ.
- Αντίξοες συνθήκες εργασίας: εργασίες με ακατάλληλο εξοπλισμό, εργασίες σε αντίξοες κλιματολογικές συνθήκες κλπ. ^[3]

1.2 Στατιστικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων

Παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένα αξιοσημείωτα στατιστικά στοιχεία για την παρούσα κατάσταση Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας **σε παγκόσμια κλίμακα**:

- ❖ Κάθε 15 δευτερόλεπτα, πεθαίνει ένας εργαζόμενος από ατύχημα ή ασθένεια στο χώρο εργασίας.
- ❖ Κάθε 15 δευτερόλεπτα, 153 εργαζόμενοι πλήττονται από κάποιο εργατικό ατύχημα.
- ❖ Κάθε μέρα 6.300 άνθρωποι πεθαίνουν εξαιτίας κάποιου εργατικού ατυχήματος ή ασθένειας - **2,3 εκατ. θανάτους το χρόνο**.
- ❖ Τα ετήσια εργατικά ατυχήματα ανέρχονται σε **317 εκατ.** Μάλιστα πολλά από αυτά καταλήγουν σε παρατεταμένη απουσία του εργαζόμενου από τον εργασιακό χώρο. ^[1]

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 205 εκατομμύρια εργαζόμενοι σε όλη την Ευρώπη
- 167.000 θάνατοι στην ΕΕ των 27 αποδίδονται σε εργατικά ατυχήματα και σε επαγγελματικές ασθένειες, εκ των οποίων:
 - ▶ 159.000 θάνατοι αποδίδονται σε επαγγελματικές ασθένειες
 - 74.000 θάνατοι οι οποίοι αποδίδονται σε επικίνδυνες ουσίες στο χώρο εργασίας (περιλαμβανομένου του αμιάντου)
 - ▶ 7.460 θάνατοι προκλήθηκαν από εργατικά ατυχήματα

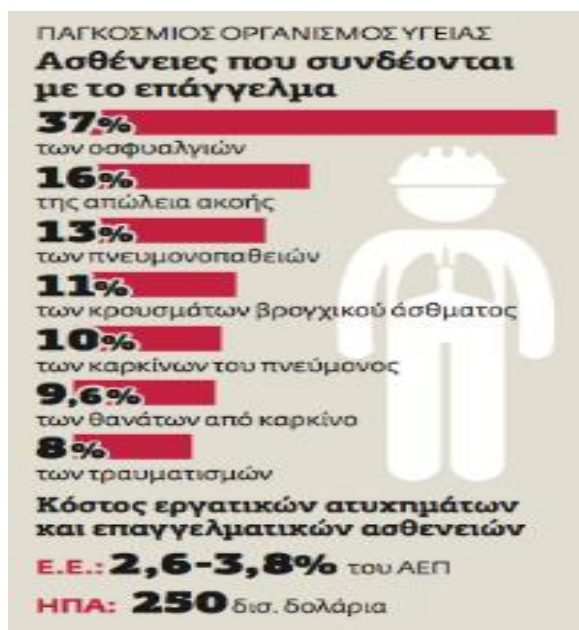
Εικόνα 1: Στατιστικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων

Οι βασικότερες αιτίες θανάτου μετά τον καρκίνο είναι οι ασθένειες του κυκλοφοριακού συστήματος, κάποιες μεταδοτικές ασθένειες και οι τραυματισμοί εν ώρα εργασίας.

Επίσης έχει διαπιστωθεί πως οι άντρες έχουν περισσότερα εργατικά ατυχήματα σε σχέση με τις γυναίκες και πως οι νέοι εργαζόμενοι έχουν πολύ περισσότερα εργατικά ατυχήματα σε σχέση με τους εργαζόμενους άλλων ηλικιών. Οι πιο μεγάλοι σε ηλικία έχουν περισσότερα θανατηφόρα ατυχήματα.

Επιπροσθέτως, η συχνότητα ατυχημάτων είναι μεγαλύτερη σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και σε ορισμένους τομείς εργασίας, όπως η γεωργία και η κατασκευή.

Επιπλέον τα εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν τη νύχτα έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι θανατηφόρα από αυτά που συμβαίνουν τη μέρα.

Εικόνα 2: είδος ασθένειας σε σχέση με το επάγγελμα

Τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία, αφορούν στην παρούσα κατάσταση Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) και το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).

Κάθε χρόνο συμβαίνουν περίπου 16.000-17.000 εργατικά ατυχήματα (ήτοι περίπου 45 εργατικά ατυχήματα την ημέρα). Από αυτά, τα 120-190 είναι θανατηφόρα. ^[4]

1.3 Κόστος εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών

Το κόστος των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών αφορά τόσο τον εργοδότη όσο και τον εργαζόμενο.

Το κόστος των εργατικών και επαγγελματικών ατυχημάτων διακρίνεται σε **άμεσο** (το προφανές κόστος) και **έμμεσο** (δεν γίνεται άμεσα αντιληπτό).

	Άμεσο κόστος	Έμμεσο κόστος
Κόστος εργαζόμενου	• Πόνος λόγω τραυματισμού • Ψυχική οδύνη • Απώλεια εισοδήματος • Πιθανή απώλεια εργασίας • Κόστος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης * • Αλλαγή ζωής	Θλίψη (ψυχική οδύνη) για την οικογένεια του εργαζομένου
Κόστος εργοδότη	Οικονομική αποζημίωση θύματος	• Δαπάνες αμοιβών για το διάστημα που η εργασία έχει σταματήσει λόγω του ατυχήματος • Αντικατάσταση - Εκπαίδευση νέου εργαζομένου • Χρόνος απασχόλησης για διερεύνηση αιτιών • Επίδραση στο ηθικό των υπόλοιπων εργαζομένων • Επιδιόρθωση/αντικατάσταση εξοπλισμού που υπέστη βλάβη • Κακές δημόσιες σχέσεις & δυσφήμιση • Διακοπή παραγωγής

Εικόνα 3: άμεσο/έμμεσο κόστος εργατικού ατυχήματος για εργοδότη/ εργαζόμενο

Αν ο εργαζόμενος δεν είναι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, τα έξοδα ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης υποχρεώνεται να τα καλύψει ο εργοδότης. Σε περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι ασφαλισμένος στο ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από τα έξοδα αυτά και ο εργαζόμενος καλύπτεται από το ΙΚΑ για τις παροχές αυτές. Ωστόσο, πολλές

φορές οι οικονομικές παροχές δεν αρκούν για να καλύψουν το σύνολο των εξόδων και έτσι ένα μεγάλο μέρος αυτών επιβαρύνει τον ίδιο τον εργαζόμενο.

Εικόνα 4: Θεωρία παγόβουνου

Το έμμεσο κόστος των εργατικών ατυχημάτων είναι συνήθως δύο έως τέσσερις φορές μεγαλύτερο από το άμεσο κόστος (Θεωρία παγόβουνου). Το κόστος των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών κυμαίνεται, για τις περισσότερες χώρες, από 2,6 έως 3,8% του ΑΕΠ.

1.4 Νομοθετικό Πλαίσιο για την Υγεία και την Ασφάλεια των Εργαζομένων

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας έχει εκδώσει μία σειρά από διεθνείς συμβάσεις οι οποίες είναι νομικά δεσμευτικές συνθήκες που μπορούν να επικυρωθούν από τα κράτη μέλη. Οι συμβάσεις καταρτίζονται από εκπροσώπους των κυβερνήσεων, των εργοδοτών και των εργαζομένων. Οι χώρες που επικυρώνουν τις συμβάσεις δεσμεύονται να τις εφαρμόσουν στην εθνική τους νομοθεσία.

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας έχει εκδώσει σειρά συμβάσεων για την προώθηση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας και για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας (όπως η 155/1981, η 161/1985 και η 187/2006). Άλλες συμβάσεις αφορούν σε συγκεκριμένες πηγές επαγγελματικού κινδύνου, όπως για παράδειγμα ακτινοβολία, θόρυβος, δόνηση, χημικά κτλ.^[1]

Οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες είναι νομοθετικές πράξεις που ορίζουν ένα στόχο που πρέπει να επιτύχουν όλα τα κράτη μέλη. Είναι **δεσμευτικές** ως προς όλα τα μέρη τους και τα κράτη

μέλη υποχρεούνται να τις μεταφέρουν στα εθνικά τους δίκαια εντός καθορισμένης προθεσμίας. Οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες θεσπίζουν τις **ελάχιστες νομοθετικές απαιτήσεις**, ενώ τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να διατηρούν ή να θεσπίζουν αυστηρότερα μέτρα.

Ελληνικό Νομοθετικό Πλαίσιο

Η Ελλάδα εναρμονίστηκε με τις διατάξεις της Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, μέσω του προεδρικού διατάγματος **Π.Δ. 17/96** «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ».

Το Π.Δ. 17/96 κωδικοποιήθηκε από το **Ν. 3850/2010 «Κύρωση Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων»**. Εκτός από το Π.Δ. 17/96, στη χώρα μας έχουν εκδοθεί πολλά νομοθετήματα γενικής εφαρμογής (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις κλπ) για θέματα υγείας και ασφάλειας (πχ. Ν.1568/85, ΦΕΚ 721/Β/1988, Π.Δ. 294/88, Ν. 2224/94 κ.ά.). Η πλειοψηφία αυτών των νομοθετημάτων αντικαταστάθηκε, κωδικοποιήθηκε ή τροποποιήθηκε από το Ν. 3850/2010.

Πιο αναλυτικά, το αντικείμενο του Ν. 3850/2010 ασχολείται με την εφαρμογή μέτρων για την προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία. Για τον σκοπό αυτό, περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας, την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ενημέρωση, τη διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή, την κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.

Σύμφωνα με αυτόν τον νόμο, ως εργαζόμενος, ορίζεται κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των ασκούμενων και μαθητευόμενων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό.

Ως εργοδότης, ορίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.^[5]

1.5 Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας Εργαζομένων (Ε.Υ.Α.Ε.) – Εκπρόσωποι εργαζομένων

Για τη σύσταση Επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας Εργαζομένων (Ε.Υ.Α.Ε.) – Εκπρόσωποι εργαζομένων, οι επιχειρήσεις χωρίζονται ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που

απασχολούνται σε αυτή. Πιο συγκεκριμένα, **για επιχειρήσεις με >50 άτομα**, οι εργαζόμενοι μπορούν να συνιστούν Ε.Υ.Α.Ε. αποτελούμενη από εκλεγμένους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση. **Για επιχειρήσεις με >20 άτομα**, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να επιλέγουν εκπροσώπους με αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της υγείας και της ασφάλειας. Τέλος, **για επιχειρήσεις με <20 άτομα**, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να διαβουλεύονται μεταξύ τους και να επιλέγουν με πλειοψηφία εκπρόσωπο για την υγεία και ασφάλεια.

Οι αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Ε. και εκπροσώπου εργαζομένων, είναι να μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση, να προτείνει μέτρα για τη βελτίωσή τους και του περιβάλλοντος εργασίας, να παρακολουθεί την τήρηση των μέτρων για την υγεία και την ασφάλεια και να συμβάλλει στην εφαρμογή τους από τους εργαζομένους. Επίσης, να επισημαίνει τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή θέσεις εργασίας και να προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή του, συμμετέχοντας στην διαμόρφωση της πολιτικής της επιχείρησης για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου. Ακόμη να ενημερώνεται από τη διοίκηση της επιχείρησης για τα στοιχεία των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών που συμβαίνουν σε αυτήν, να ενημερώνεται για την εισαγωγή στην επιχείρηση νέων παραγωγικών διαδικασιών, μηχανημάτων, εργαλείων και υλικών για την λειτουργία νέων εγκαταστάσεων σε αυτή, στο μέτρο που επηρεάζουν τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας της εργασίας. Σε περίπτωση κινδύνου να καλεί τον εργοδότη να λάβει τα ενδεικνυόμενα μέτρα, χωρίς να αποκλείεται και η διακοπή λειτουργίας του μηχανήματος ή εγκατάστασης ή παραγωγικής διαδικασίας. Τέλος, μπορεί να ζητάει τη συνδρομή εμπειρογνομόνων για θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του εργοδότη. ^[5]

1.6 Υποχρεώσεις εργοδότη

Οι γενικές υποχρεώσεις ενός εργοδότη είναι:

- α) να εφαρμόζει μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και να φροντίζει τα μέτρα αυτά να προσαρμόζονται ανάλογα με τις μεταβολές των περιστάσεων και να επιδιώκει τη βελτίωση των υφιστάμενων καταστάσεων,
- β) να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στην επιχείρηση κατά τους ελέγχους,
- γ) να επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων,
- δ) να γνωστοποιεί στους εργαζομένους τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους,

- ε) να καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση,
- στ) να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων,
- ζ) να ενθαρρύνει και να διευκολύνει την επιμόρφωση και εκπαίδευση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους και
- η) να λαμβάνει συλλογικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων. ^[5]

Οι ειδικές υποχρεώσεις εργοδότη είναι:

- α) να έχει στη διάθεσή του γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από τον τεχνικό ασφάλειας, ιατρό εργασίας, Εσωτερικές ή Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣ.Υ.Π.Π. ή Ε.Ξ.Υ.Π.Π.)
- β) να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν και το υλικό προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί,
- γ) να αναγγέλλει στις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος, εντός 24 ωρών, όλα τα εργατικά ατυχήματα,
- δ) να τηρεί ειδικό βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο να αναγράφονται τα αίτια και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών,
- ε) να τηρεί κατάλογο εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών.

Μια από τις σημαντικότερες υποχρεώσεις του εργοδότη, είναι αυτή της απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και ιατρού εργασίας. Ειδικότερα, στις επιχειρήσεις που απασχολούν **έως πενήντα (50) εργαζόμενους**, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες **τεχνικού ασφάλειας**, ενώ στις επιχειρήσεις που απασχολούν **πενήντα (50) και άνω** εργαζόμενους, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες **τεχνικού ασφάλειας και ιατρού εργασίας**. ^[5]

1.7 Τεχνικός ασφάλειας

Ο τεχνικός ασφάλειας πρέπει να έχει τα παρακάτω προσόντα, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης και τον αριθμό των εργαζομένων σε αυτή:

- α) Πτυχίο πολυτεχνείου ή πολυτεχνικής σχολής ΑΕΙ του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού, που το αντικείμενο σπουδών έχει σχέση με τις εγκαταστάσεις και την

παραγωγική διαδικασία, καθώς και άδεια άσκησης επαγγέλματος, που χορηγείται από το ΤΕΕ.

- β) Πτυχίο πανεπιστημιακής σχολής εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού, που το αντικείμενο σπουδών έχει σχέση με τις εγκαταστάσεις και την παραγωγική διαδικασία, καθώς και άδεια άσκησης επαγγέλματος, όταν αυτή προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,
- γ) Πτυχίο ΤΕΙ ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή πτυχίο των πρώην σχολών υπομηχανικών και των Κέντρων Ανωτέρας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΑΤΕΕ).
- δ) Απολυτήριο τεχνικού λυκείου ή μέσης τεχνικής σχολής ή άλλης αναγνωρισμένης τεχνικής επαγγελματικής σχολής του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή άδεια άσκησης επαγγέλματος εμπειροτέχνη.

Ο τεχνικός ασφάλειας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις υποδείξεις τις καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από την Επιθεώρηση Εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.

Ειδικότερα, ο τεχνικός ασφάλειας :

- α) Συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- β) Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων πριν από τη λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊσταμένους των τμημάτων ή τη διεύθυνση της επιχείρησης.

Για την **επίβλεψη των συνθηκών εργασίας**, ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση :

- α) Να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγείας

και ασφάλειας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους.

- β) Να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας.
- γ) Να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και να αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων.
- δ) Να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

Για τη **βελτίωση των συνθηκών εργασίας** στην επιχείρηση, ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση :

- α) Να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και να τους ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους.
- β) Να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας. ^[5]

1.8 Ιατρός εργασίας

Τα προσόντα, αρμοδιότητες και η επίβλεψη του ιατρού εργασίας είναι τα εξής:

Ο ιατρός εργασίας **πρέπει να κατέχει και να ασκεί την ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας**, όπως πιστοποιείται από τον οικείο ιατρικό σύλλογο (εξαίρεση αποτελούν: (α) Οι ιατροί χωρίς ειδικότητα, οι οποίοι στις 15.5.2009 είχαν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ιατρού εργασίας με επιχειρήσεις και αποδεικνύουν την άσκηση των καθηκόντων αυτών συνεχώς επί επτά (7) τουλάχιστον έτη και (β) Οι ιατροί οι οποίοι στις 15.5.2009 εκτελούσαν καθήκοντα ιατρού εργασίας χωρίς να κατέχουν ή να ασκούν τον τίτλο της ειδικότητας της ιατρικής της εργασίας, αλλά τίτλο άλλης ειδικότητας).

Ο ιατρός εργασίας παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζομένους και στους εκπροσώπους τους, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Τις γραπτές υποδείξεις ο ιατρός εργασίας τις καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο. Ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.

Ειδικότερα, ο ιατρός εργασίας συμβουλεύει σε θέματα:

- α) Σχεδιασμού, προγραμματισμού, τροποποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.
- β) Λήψης μέτρων προστασίας κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων εξοπλισμού,
- γ) Φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας, εργονομίας και υγιεινής της εργασίας, της διευθέτησης και διαμόρφωσης των θέσεων και του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- δ) Οργάνωσης υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών.
- ε) Αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας, προσωρινά ή μόνιμα, καθώς και ένταξης ή επανένταξης μειονεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία, ακόμη και με υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας.

Ο ιατρός εργασίας προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων σχετικό με τη θέση εργασίας τους, μετά την πρόσληψή τους ή την αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο κατά την κρίση του επιθεωρητή εργασίας ύστερα από αίτημα της Ε.Υ.Α.Ε. Μεριμνά για τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων και μετρήσεων παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος. Εκτιμά την καταλληλότητα των εργαζομένων για τη συγκεκριμένη εργασία, αξιολογεί και καταχωρεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων, εκδίδει βεβαίωση των παραπάνω εκτιμήσεων και την κοινοποιεί στον εργοδότη. Το περιεχόμενο της βεβαίωσης πρέπει να εξασφαλίζει το ιατρικό απόρρητο υπέρ του εργαζομένου και μπορεί να ελεγχθεί από τους υγειονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, για την κατοχύρωση του εργαζομένου και του εργοδότη.

Ο ιατρός εργασίας επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων. Για τον σκοπό αυτό:

- α) Επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας και αναφέρει οποιαδήποτε παράλειψη, προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επιβλέπει την εφαρμογή τους.
- β) Επεξηγεί την αναγκαιότητα της σωστής χρήσης των ατομικών μέτρων προστασίας.
- γ) Ερευνά τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών.
- δ) Επιβλέπει τη συμμόρφωση των εργαζομένων στους κανόνες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ενημερώνει τους εργαζομένους για τους κινδύνους που προέρχονται από την εργασία τους, καθώς και για τους τρόπους πρόληψής τους.

- ε) Παρέχει επείγουσα θεραπεία σε περίπτωση ατυχήματος ή αιφνίδιας νόσου.
- στ) Εκτελεί προγράμματα εμβολιασμού των εργαζομένων με εντολή της αρμόδιας διεύθυνσης υγιεινής της νομαρχίας, όπου εδρεύει η επιχείρηση.

Ο ιατρός εργασίας έχει υποχρέωση να τηρεί το ιατρικό και επιχειρησιακό απόρρητο. Παράλληλα οφείλει να αναγγέλλει, μέσω της επιχείρησης, στην Επιθεώρηση Εργασίας ασθένειες των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία. Ο ιατρός εργασίας πρέπει να ενημερώνεται από τον εργοδότη και τους εργαζόμενους για οποιονδήποτε παράγοντα στο χώρο εργασίας που έχει επίπτωση στην υγεία. Πάντως η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων στον τόπο εργασίας δεν μπορεί να συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση γι' αυτούς και πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας τους. Για κάθε εργαζόμενο ο ιατρός εργασίας τηρεί σχετικό ιατρικό φάκελο. Επιπλέον καθιερώνεται και περιλαμβάνεται στον ιατρικό φάκελο ατομικό βιβλιάριο επαγγελματικού κινδύνου, όπου αναγράφονται τα αποτελέσματα των ιατρικών και εργαστηριακών εξετάσεων, κάθε φορά που ο εργαζόμενος υποβάλλεται σε αντίστοιχες εξετάσεις. ^[5]

1.9 Κατάταξη επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ) παρέχει το πλαίσιο, σε εθνικό επίπεδο, για τη συλλογή, πινακοποίηση, εμφάνιση και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και η χρήση της συμβάλλει στην κατά ομοιόμορφο τρόπο παρουσίαση και σύγκριση των συλλεγόμενων στοιχείων από διάφορες Δημόσιες Υπηρεσίες ή από ιδιωτικούς φορείς, ως ο πλέον πρόσφορος τρόπος ταξινόμησης στατιστικών μονάδων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
1.	Ορυχεία άνθρακα	11
2.	Μεταλλεία - Λατομεία	12, 14, 15
3.	Υδρογονάνθρακες και γηγενή καύσιμα αέρια	13
4.	Χημικές βιομηχανίες:	
4.1.	Παραγωγή οξέων, βάσεων, αλάτων και χημικών λιπασμάτων	311
4.2.	Παραγωγή πλαστικών υλών, συνθετικών ρητινών και τεχνητών ινών	312
4.3.	Παραγωγή πετροχημικών	313.1
4.4.	Παραγωγή οργανικών χρωστικών ουσιών	313.2
4.5.	Παραγωγή πετρεσμμένων αερίων, ξηρού πάγου και ανθρακασβεστίου	313.5
4.6.	Παραγωγή λοιπών βασικών προϊόντων	313.9
4.7.	Βιομηχανίες βερνικοχρωμάτων, στίλβωμάτων και τυπογραφικών μελανών	314
4.8.	Παρασκευή γεωργικών φαρμάκων και εντομοκτόνων	319.4
4.9.	Παραγωγή εκρηκτικών	319.7
4.10.	Κατασκευή πυροτεχνημάτων	319.8
5.	Βιομηχανίες παραγωγών πετρελαίου και άνθρακα:	
5.1.	Βιομηχανίες επεξεργασίας πετρελαιοειδών	321
5.2.	Εμφύαλωση υγραερίων	329.5
6.	Βιομηχανίες προϊόντων εκ μη μεταλλικών ορυκτών:	
6.1.	Κατασκευή ειδών εξ αμμαντισιμέντου	336.3
6.2.	Κατασκευή ειδών από σιάντο	338
7.	Βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες	34
8.	Κατασκευή τελικών προϊόντων εκ μετάλλου, εκτός μηχανών και μεταφορικού υλικού:	
8.1.	Μεταλλικές κατασκευές (γέφυρες, υπόστεγα, έργα υποδομής και παρόμοιες κατασκευές)	353.9
9.	Κατασκευή μηχανών και συσκευών, εκτός των ηλεκτρικών και των μέσων μεταφοράς:	
9.1.	Λεβητοποιία	369.1
9.2.	Κατασκευή σιλό, καχλιομεταφορέων, μεταφορικών ταινιών και αερομεταφορέων	369.3
10.	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών, συσκευών και λοιπών ειδών:	
10.1.	Κατασκευή συσσωρευτών μολύβδου	372.1
11.	Κατασκευή μεταφορικών μέσων:	
11.1.	Ναυπήγηση και επίσκευή σκαφών	381
11.2.	Κατασκευή σιδηροδρομικού και τροχιοδρομικού υλικού	382
12.	Θερμοηλεκτρικοί σταθμοί παραγωγής	411
13.	Παραγωγή καυσίμου αερίου πόλεως	412
14.	Υφαντικές βιομηχανίες:	
14.1.	Βαφεία, τυποβαφεία, φινιριστήρια	237
15.	Εργασίες με ραδιενεργά υλικά ή ιοντίζουσες ακτινοβολίες	
16.	Εργοτάξια μεγάλων δομικών έργων (σήραγγες, φράγματα, κ.λπ.) κατασκευές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, λιμενικά έργα, οικοδομικά έργα πάνω από 2.000 κυβικά μέτρα, ειδικά δομικά έργα.	35

Εικόνα 5: Επιχειρήσεις κατηγορίας Α

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'		
Στην κατηγορία Β' υπάγονται όσες επιχειρήσεις δεν υπάγονται στις κατηγορίες Α' και Γ' του παρόντος άρθρου.		
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'	ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
1.	Γεωργία	01
2.	Κτηνοτροφία	02
3.	Εμπόριο, εστιατόρια, ξενοδοχεία, επικοινωνίες, μεταφορές, αποθηκεύσεις εκτός απ' τα συνεργεία συντήρησης σιδηροδρομικών γραμμών, τις διαδικασίες σύνθεσης και ελιγμών αμαξοστοιχιών, τις μεταφορές και αποθηκεύσεις υγρών και αερίων καυσίμων και τις αποθήκες μετά ψύξεως που υπάγονται στην κατηγορία Β'. Τα μεταφορικά μέσα και οι αποθήκες που ανήκουν σε συγκεκριμένη επιχείρηση και εξυπηρετούν αποκλειστικά αυτήν, κατατάσσονται στην αυτή κατηγορία με την επιχείρηση.	6, 7
4.	Τράπεζες, λοιπά οικονομικά ιδρύματα, ασφάλειες, διεκπεραιώσεις υποθέσεων, ενοικιάσεις κινήτων και ακινήτων και λοιπές υπηρεσίες εκτός απ' τις υπηρεσίες περισυλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας και τελικής διάθεσης ακαθάρτων που υπάγονται στην κατηγορία Β'.	8, 9
5.	Διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.	

Εικόνα 6: Επιχειρήσεις κατηγορίας Γ

Κατηγορία επιχείρησης	Αριθμός Εργαζομένων	Ώρες ετήσιας απασχόλησης ανά εργαζόμενο	
		Τεχνικός ασφάλειας	Ιατρός εργασίας
Α	έως 500	3,5	0,8
	501 έως 1.000	3,0	0,8
	1.001 έως 5.000	2,5	0,8
	5.001 και άνω	2,0	0,8
Β	έως 1.000	2,5	0,6
	1.001 έως 5.000	1,5	0,6
	5.001 και άνω	1,0	0,6
Γ		0,4	0,4

Εικόνα 7:Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας^[5]

1.10 Κυρώσεις παραβίασης διατάξεων νομοθεσίας

Διοικητικές κυρώσεις

(εργοδότες/κατασκευαστές/παρασκευαστές/εισαγωγείς/προμηθευτές) για παραβίαση διατάξεων νομοθεσίας :

- Πρόστιμο για καθεμία παράβαση 500-50.000 ευρώ
- Προσωρινή διακοπή λειτουργίας τμήματος ή συνόλου επιχείρησης για διάστημα μέχρι 6 ημέρες.
- Διακοπή λειτουργίας τμήματος ή συνόλου επιχείρησης για διάστημα μεγαλύτερο των 6 ημερών ή ακόμα και οριστική παύση.

Η επιβολή των παραπάνω ποινών εξαρτάται από την σοβαρότητα και έκταση του κινδύνου, τη σοβαρότητα της παράβασης, την ύπαρξη παρόμοιων παραβάσεων στο παρελθόν κ.ά.

Ποινικές κυρώσεις

Παράβαση νομοθεσίας με πρόθεση

- Εργοδότης: Φυλάκιση 6 μηνών ή χρηματική ποινή 900 ευρώ ή και τα δύο.
- Κατασκευαστής/παρασκευαστής/εισαγωγέας/προμηθευτής: Φυλάκιση ή χρηματική ποινή 293 ευρώ ή και τα δύο.

Παράβαση νομοθεσίας από αμέλεια

- Φυλάκιση μέχρι 1 έτος ή χρηματική ποινή. ^[5]

1.11 Αρχή της Ευθύνης του Εργοδότη

Ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στην επιχείρησή του.

Ένα σημείο που χρειάζεται οπωσδήποτε να τονιστεί, είναι πως ο εργοδότης δεν απαλλάσσεται από αυτή την ευθύνη ούτε όταν οι εργαζόμενοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους, ούτε όταν αναθέτει καθήκοντα προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου στον τεχνικό ασφάλειας ή/και στον ιατρό εργασίας ή/και σε αρμόδιες Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞ.Υ.Π.Π.).

Κεφάλαιο 2: Μέσα Ατομικής Προστασίας Σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας

Τα **Μέσα (Εξοπλισμός) Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)**, είναι κάθε εξοπλισμός τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να φέρει κατά την εργασία για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία του, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί τον σκοπό αυτό.

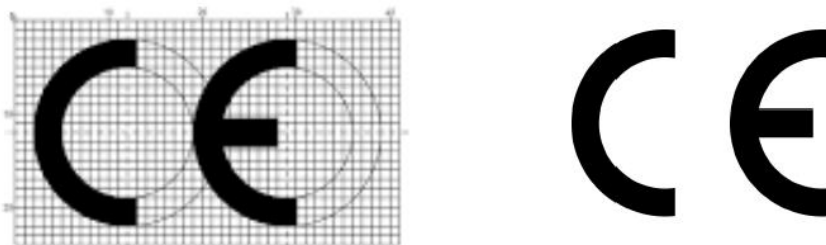
2.1 Γενικές απαιτήσεις για τα ΜΑΠ

Τα ΜΑΠ πρέπει να θεωρούνται ως **η τελευταία λύση για την προστασία των εργαζομένων** και να χρησιμοποιούνται εφόσον οι κίνδυνοι δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν/περιοριστούν επαρκώς με τεχνικά μέτρα ή μέσα συλλογικής προστασίας ή με μέτρα/μεθόδους/διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας. Συγκεκριμένα, η χρήση των ΜΑΠ επιτρέπεται αλλά και απαιτείται, εφόσον είναι αποτελεσματική :

- Όταν έχει εξαντληθεί κάθε άλλης μορφής μέτρο για την εξάλειψη ή τον μετριασμό των κινδύνων και δεν υπάρχει άλλος λογικά εφικτός τρόπος για να αποφευχθούν οι κίνδυνοι που παραμένουν,
- σαν προσωρινό μέτρο σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου,
- σαν προσωρινό μέτρο μέχρι να ολοκληρωθεί η λήψη μόνιμων μέτρων.
- Να είναι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με το σχεδιασμό και την κατασκευή τους από πλευράς ασφάλειας και υγείας.
- Να είναι κατάλληλα για τους κινδύνους που πρέπει να προλαμβάνονται και η χρήση τους να μη συνεπάγεται νέους κινδύνους.
- Πρέπει να ανταποκρίνονται στις συνθήκες που επικρατούν στο χώρο εργασίας.
- Να προσαρμόζονται στο χρήστη.
- Να χρησιμοποιούνται μόνο για τις προβλεπόμενες χρήσεις και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Τα ΜΑΠ πρέπει να συνοδεύονται από σαφείς οδηγίες χρήσης στην ελληνική γλώσσα.
- Σε περίπτωση πολλαπλών κινδύνων αν χρησιμοποιούνται περισσότερα του ενός ΜΑΠ, πρέπει να είναι συμβατά μεταξύ τους και αποτελεσματικά.
- Οι όροι κάτω από τους οποίους πρέπει να χρησιμοποιούνται τα ΜΑΠ εξαρτώνται από τη σοβαρότητα του κινδύνου, τη συχνότητα έκθεσης στον κίνδυνο, τα

χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας κάθε εργαζόμενου και την απόδοση του κάθε εξοπλισμού.

- Ο εργοδότης πρέπει να παρέχει τα ΜΑΠ και να πληρώνει κάθε δαπάνη σχετικά με αυτά, καθώς επίσης και να διασφαλίζει την καλή κατάσταση αυτών από άποψη λειτουργίας και υγιεινής.
- Τα ΜΑΠ πρέπει να προορίζονται για προσωπική χρήση.
- Ο εργοδότης μεριμνά ώστε συντηρούνται, να επισκευάζονται και να καθαρίζονται τακτικά, να αντικαθίστανται όταν παρουσιάζουν προχωρημένη φθορά ή έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους και να φυλάσσονται σε ειδικές θέσεις ή χώρους με καλές συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής.
- Η κατάρτιση και η επίδειξη για τη χρησιμοποίηση των ΜΑΠ αποτελεί επίσης υποχρέωση του εργοδότη.
- Πριν την επιλογή ενός ΜΑΠ ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει τη γνώμη του τεχνικού ασφάλειας και του ιατρού εργασίας και να αξιολογούν την καταλληλότητα αυτών.
- Οι εργοδότες διαβουλευονται με τους εκπροσώπους των εργαζομένων ή/και τους ίδιους τους εργαζόμενους για τον καθορισμό των εργασιών, στις οποίες θα χρησιμοποιούνται ΜΑΠ καθώς και για την επιλογή των ΜΑΠ.
- Σε περίπτωση που τα ΜΑΠ διαθέτουν σύστημα με το οποίο μπορούν να συνδέονται με συμπληρωματικό σύστημα, το εξάρτημα σύνδεσης πρέπει να έχει μελετηθεί και κατασκευαστεί έτσι ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί μόνο σε σύστημα κατάλληλου τύπου.
- Τα ΜΑΠ που προορίζονται για χρήση σε εκρηκτική ατμόσφαιρα πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται έτσι ώστε να μην είναι δυνατό να παραχθεί σ' αυτά τόξο ή σπινθήρας προέλευσης ηλεκτρικής ή ηλεκτροστατικής, ή λόγω κρούσης, ο οποίος μπορεί να προκαλέσει ανάφλεξη εκρηκτικού μίγματος.
- Τα ΜΑΠ επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά και να τίθενται σε χρήση εφόσον είναι κατάλληλα κατασκευασμένα ώστε να προφυλάσσουν την υγεία και να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των χρηστών (χωρίς να θίγεται η υγεία και η ασφάλεια άλλων προσώπων) και εφόσον συντηρούνται κατάλληλα και χρησιμοποιούνται για τον κατάλληλο σκοπό.
- Τα ΜΑΠ που διατίθενται στην αγορά απαιτείται να φέρουν τη σήμανση πιστότητας **CE** επ' αυτών και στη συσκευασία τους με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ορατή και ευανάγνωστη και να παραμένει ανεξίτηλη κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των μέσων ατομικής προστασίας.

Εικόνα 8: σήμανση πιστότητας CE

Οι εργαζόμενοι θα πρέπει:

- Να φορούν τα ΜΑΠ όπου απαιτείται για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους.
- Να χρησιμοποιούν σωστά τα ΜΑΠ που τίθενται στη διάθεσή τους και μετά τη χρήση να τα τακτοποιούν στη θέση τους.
- Να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες χρήσης.
- Να αναφέρουν αμέσως στους επικεφαλής κάθε παρατηρούμενη ανωμαλία κατά τη χρήση των ΜΑΠ ή άλλη αιτία που δικαιολογεί τη συντήρηση, την επισκευή ή την αντικατάστασή τους.

2.2 Ενδεικτικός κατάλογος ΜΑΠ

2.2.1 Προστασία κεφαλιού

- ✓ Κράνη προστασίας για τη βιομηχανία (κράνη ορυχείων, εργοταξίων δημοσίων έργων, διαφόρων βιομηχανιών),
- ✓ Ελαφρά προστατευτικά καλύμματα για την προστασία του τριχωτού του κεφαλιού [κασκέτα, σκούφοι, δίχτυα (φιλέδες) με ή χωρίς γείσο],
- ✓ Προστατευτικά καλύμματα κεφαλιού (σκούφοι, κασκέτα, κουκούλες κ.λπ., από ύφασμα, μουσαμάς κ.λπ.).

Εικόνα 9: μέσα προστασίας κεφαλιού

2.2.2 Προστασία ακοής

- ✓ Σφαιρίδια και βύσματα για τα αυτιά
- ✓ Ωτοασπίδες (που καλύπτουν πλήρως το περύγιο του αυτιού)
- ✓ Ωτοασπίδες που προσαρμόζονται στα προστατευτικά κράνη της βιομηχανίας
- ✓ Ωτοασπίδες με δέκτη για βρόγχο επαγωγής χαμηλής συχνότητας
- ✓ Προστατευτικά μέσα κατά του θορύβου εξοπλισμένα με συσκευές ενδοεπικοινωνίας.

Εικόνα 10: μέσα προστασίας ακοής

2.2.3 Προστασία ματιών και προσώπου

- ✓ Γυαλιά με βραχίονες
- ✓ Γυαλιά-προσωπίδες (που καλύπτουν εν μέρει το πρόσωπο)
- ✓ Γυαλιά προστασίας από τις ακτινοβολίες X, τις ακτινοβολίες λέιζερ, τις υπεριώδεις υπέρυθρες ορατές ακτινοβολίες
- ✓ Οθόνες προσώπου
- ✓ Προσωπίδες και κράνη για ηλεκτροσυγκόλληση (που κρατιούνται με το χέρι/στηρίζονται με στεφάνι στο κεφάλι/προσαρμόζονται στα κράνη).

Εικόνα 11: μέσα προστασίας ματιών και προσώπου

2.2.4 Προστασία αναπνευστικής οδού

- ✓ Διηθητικές συσκευές που συγκρατούν τις σκόνες, τα αέρια και τις ραδιενεργές σκόνες
- ✓ Συσκευές που απομονώνουν από τον αέρα του περιβάλλοντος με τροφοδοσία σε αέρα
- ✓ Αναπνευστικές συσκευές που διαθέτουν κινητή προσωπίδα συγκόλλησης
- ✓ Συσκευές και εξοπλισμοί για δύτες
- ✓ Σκάφανδρα για δύτες.

Εικόνα 12: μέσα προστασίας αναπνευστικής οδού

2.2.5 Προστασία χεριών και βραχιόνων

- ✓ Γάντια
 - κατά των φυσικών προσβολών (διατηρήσεις, κοψίματα, κραδασμοί, κ.λπ.)
 - κατά των χημικών προσβολών
 - για ηλεκτρολόγους και για προστασία από τη θερμότητα
- ✓ Γάντια χωρίς διαιρέσεις για τα δάκτυλα εκτός από τον αντίχειρα
- ✓ Καλύπτρες δακτύλων
- ✓ Μανσέτες
- ✓ Περικάρπια διαφόρων ειδών
- ✓ Γάντια που αφήνουν ελεύθερα τα άκρα των δακτύλων
- ✓ Περιχειρίδια δερματεργατών.

Εικόνα 13: μέσα προστασίας χεριών και βραχιόνων

2.2.6 Προστασία ποδιών και κνημών

- ✓ Σκαρπίνια, μποτίνια, χαμηλές μπότες, μπότες ασφάλειας
- ✓ Υποδήματα με σύστημα ταχείας απελευθέρωσης των κορδονιών
- ✓ Υποδήματα με συμπληρωματική προστασία του άκρου του ποδιού
- ✓ Υποδήματα και καλύπτρες υποδημάτων με σόλα ανθεκτική στη θερμότητα
- ✓ Υποδήματα, μπότες και καλύπτρες μποτών για προστασία από τη θερμότητα
- ✓ Υποδήματα, μπότες και καλύπτρες μποτών για προστασία από το κρύο
- ✓ Υποδήματα, μπότες και καλύπτρες μποτών για προστασία από τους κραδασμούς
- ✓ Υποδήματα, μπότες και καλύπτρες μποτών για προστασία από τα ηλεκτροστατικά φορτία
- ✓ Υποδήματα, μπότες και καλύπτρες μποτών με ηλεκτρική μόνωση

- ✓ Μπότες προστασίας από τις αλυσίδες των αλυσοπρίονων
- ✓ Ξυλοπάπουτσα
- ✓ Επιγονατίδες
- ✓ Προσαρμόσιμα προστατευτικά μέσα της ράχης του ποδιού
- ✓ Γκέτες
- ✓ Αφαιρετές σόλες (κατά τη θερμότητα, της διάτρησης ή της εφίδρωσης)
- ✓ Βιδωτά καρφιά για πάγο, χιόνι, ολισθηρά εδάφη.

Εικόνα 14: μέσα προστασίας ποδιών και κνημών

2.2.7 Προστασία δέρματος

- ✓ Κρέμες προστασίας/ αλοιφές

2.2.8 Προστασία κορμού και κοιλιάς

- ✓ Γιλέκα, σακάκια και ποδιές προστασίας από τις μηχανικές προσβολές (διάτρηση, κοψίματα, εκσφενδόνιση λιωμένων μετάλλων, κ.λ.π.)
- ✓ Γιλέκα, σακάκια και ποδιές προστασίας από τις χημικές προσβολές
- ✓ Ποδιές προστασίας από τις ακτινοβολίες X
- ✓ Ζώνες συγκράτησης του κορμού
- ✓ Θερμαινόμενα γιλέκα
- ✓ Σωσίβια.

Εικόνα 15: μέσα προστασίας κορμού και κοιλιάς

2.2.9 Προστασία ολόκληρου του σώματος

Εξοπλισμός προστασίας από πτώσεις

- ✓ Εξοπλισμός <<αντιπτωτικού τύπου>> (πλήρης εξοπλισμός που περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία εξαρτήματα για τη χρήση του)
- ✓ Εξοπλισμός με φρένο <<απορρόφησης κινητικής ενέργειας>> (πλήρης εξοπλισμός που περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία εξαρτήματα για τη χρήση του)
- ✓ Συστήματα συγκράτησης του σώματος (εξαρτισμός ασφάλειας).

Εικόνα 16: μέσα προστασίας από πτώσεις

Ενδυμασίες προστασίας:

- ✓ Ενδυμασίες εργασίας τύπου <<ασφάλειας>> (δύο κομματιών και φόρμες)
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τις μηχανικές προσβολές (διατήρηση, κοψίματα, κ.λπ.)
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τις χημικές προσβολές

- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τις εκσφενδονίσεις λιωμένων μετάλλων και από την υπέρυθρη ακτινοβολία
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τη θερμότητα
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από το ψύχος
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τη ραδιενεργή μόλυνση
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τις σκόνες
- ✓ Ενδυμασίες προστασίας από τα αέρια
- ✓ Ενδυμασίες και εξαρτήματα (περιβραχιόνια, γάντια, κ.λπ.), με φθορίζουσα επισήμανση, με αντανάκλαση
- ✓ Κουβέρτες προστασίας.

Εικόνα 17: Ενδυμασίες προστασίας

2.3 Νομοθετικό Πλαίσιο σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο έχει θεσπιστεί η Οδηγία 92/58/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1992, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία (ενάτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ). ^[6]

Σε Εθνικό επίπεδο έχουμε Π.Δ. 105/1995, "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ".

Με τον όρο *σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας*, εννοείται κάθε σήμανση η οποία, αναφερόμενη σε ένα ορισμένο αντικείμενο, δραστηριότητα ή κατάσταση, παρέχει μια ένδειξη ή οδηγίες σχετικά με την ασφάλεια ή/και την υγεία κατά την εργασία, ανάλογα με την περίπτωση, μέσω πινακίδας, χρώματος, φωτεινού ή ηχητικού σήματος, προφορικής ανακοίνωσης ή σήματος δια χειρονομιών.

Πινακίδα: Κάθε σήμα το οποίο, με το συνδυασμό γεωμετρικού σχήματος, χρωμάτων και ενός συμβόλου ή εικονογράμματος, παρέχει μια συγκεκριμένη ένδειξη, η ορατότητα της οποίας εξασφαλίζεται από φωτισμό επαρκούς έντασης.

Φωτεινό σήμα: Κάθε σήμα που εκπέμπεται από συσκευή αποτελούμενη από διαφανή ή διαφώτιστα υλικά, φωτιζόμενα από το εσωτερικό ή από πίσω, κατά τρόπο ώστε να εμφανίζεται, από μόνη της, ως φωτεινή επιφάνεια.

Ηχητικό σήμα: Κάθε κωδικό ηχητικό σήμα που εκπέμπεται από ειδική συσκευή χωρίς χρήση ανθρώπινης ή συνθετικής φωνής.

Προφορική ανακοίνωση: Κάθε προκαθορισμένο προφορικό μήνυμα, με χρήση ανθρώπινης ή συνθετικής φωνής.

Σήμα δια χειρονομιών: Κίνηση ή/και θέση των βραχιόνων ή/και των χεριών σύμφωνα με κωδική μορφή για την καθοδήγηση ατόμων που εκτελούν χειρισμούς οι οποίοι ενέχουν υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο για τους εργαζόμενους.

2.4 Τρόποι σήμανσης

1) Μόνιμη σήμανση

- ✓ Η σήμανση που σχετίζεται με απαγόρευση, προειδοποίηση και υποχρέωση καθώς και εκείνη που αφορά στον εντοπισμό και την αναγνώριση των μέσων διάσωσης ή βοήθειας, γίνεται με πινακίδες.
- ✓ Η σήμανση που προορίζεται για τον εντοπισμό και την αναγνώριση των υλικών και των εξοπλισμών καταπολέμησης πυρκαγιάς, γίνεται με πινακίδες ή/και χρώμα ασφάλειας.
- ✓ Η σήμανση πιθανών κινδύνων κρούσεων σε αντικείμενα καθώς και πτώσεων ατόμων γίνεται με χρώμα ασφάλειας ή με πινακίδες.
- ✓ Η σήμανση των οδών κυκλοφορίας γίνεται με χρώμα ασφάλειας.

2) Περιστασιακή σήμανση

- ✓ Η επισήμανση επικίνδυνων συμβάντων, η κλήση ατόμων για μια συγκεκριμένη ενέργεια καθώς και η επείγουσα απομάκρυνση ατόμων, γίνονται λαμβάνοντας

υπόψη την εναλλαξιμότητα και τη συμπληρωματικότητα που αναλύονται παρακάτω, με φωτεινό σήμα, ηχητικό σήμα ή/και προφορική ανακοίνωση.

- ✓ Η καθοδήγηση ατόμων που εκτελούν χειρισμούς οι οποίοι ενέχουν υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο γίνεται με σήματα δια χειρονομιών ή/και προφορική ανακοίνωση.

Εναλλαξιμότητα και συμπληρωματικότητα σημάτων

Για ίση αποτελεσματικότητα, η επιλογή είναι ελεύθερη μεταξύ:

- Ενός χρώματος ασφάλειας ή μιας πινακίδας, για την επισήμανση πιθανών κινδύνων παραπατήματος, ή πτώσης σε διαφορετικό επίπεδο.
- Των φωτεινών σημάτων, των ακουστικών σημάτων ή της προφορικής ανακοίνωσης.
- Του σήματος δια χειρονομιών ή της προφορικής ανακοίνωσης. Ορισμένοι τρόποι σήμανσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν μαζί, όπως:
 - Φωτεινό σήμα και ηχητικό σήμα.
 - Φωτεινό σήμα και προφορική ανακοίνωση.
 - Σήμα δια χειρονομιών και προφορική ανακοίνωση.

Αποτελεσματικότητα σήμανσης

- Για την αποτελεσματικότητα της σήμανσης επιβάλλεται καλός σχεδιασμός, επαρκής αριθμός και καλή θέση κατάσταση και λειτουργία των μέσων ή συστημάτων σήμανσης.
- Πρέπει να αποφεύγεται η τοποθέτηση υπερβολικού αριθμού πινακίδων σε άμεση γειτνίαση μεταξύ τους.
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται συγχρόνως δύο φωτεινά σήματα, τα οποία μπορούν να συγχέονται.
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται φωτεινό σήμα κοντά σε άλλη μη σαφώς διακρινόμενη φωτεινή πηγή.
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται συγχρόνως δύο ηχητικά σήματα.
- Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ηχητικό σήμα αν στον περιβάλλοντα χώρο υπάρχει ιδιαίτερα δυνατός θόρυβος.

Σήμανση με χρώμα ασφάλειας

Χρώμα	Σημασία ή σκοπός	Ενδείξεις& διευκρινίσεις
Κοκκίνο	Απαγορευτικό σήμα	Επικίνδυνες συμπεριφορές
	Κίνδυνος- συναγερμός	Διακοπή, στάση, συστήματα επείγουσας διακοπής. Εκκένωση
	Υλικό και εξοπλισμός καταπολέμησης πυρκαγιάς	Αναγνώριση και εντοπισμός
Κίτρινο ή πορτοκαλοκίτρινο	Προειδοποιητικό σήμα	Προσοχή, προφυλακτικά μέτρα Έλεγχος
Μπλε	Σήμανση υποχρέωσης	Συγκεκριμένη συμπεριφορά ή δράση – υποχρέωση να φέρεται εξοπλισμός ατομικής προστασίας
Πράσινο	Σήμα διάσωσης ή βοήθειας Κατάσταση ασφάλειας	Πόρτες, έξοδοι, οδοί, υλικά, θέσεις, χώροι Επιστροφή στην ομαλή κατάσταση

Εικόνα 18: Σήμανση με χρώμα ασφάλειας

Απαγορευτικές πινακίδες

Απαγορεύεται το κάπνισμα

Απαγορεύεται η χρήση γυμνής φλόγας και το κάπνισμα

Απαγορεύεται η διέλευση πεζών

Απαγορεύεται η κατάσβεση με νερό

Μη πόσιμο νερό

Απαγορεύεται η
είσοδος στους μη
έχοντες ειδική άδεια

Απαγορεύεται η
διέλευση στα οχήματα
διακίνησης φορτίων

Μην αγγίζετε

Εικόνα 19: απαγορευτικές πινακίδες

Προειδοποιητικές πινακίδες

Εύφλεκτες ύλες ή/ και
υψηλή θερμοκρασία
[Ελλείπει ειδικής
πινακίδας για υψηλή
θερμοκρασία]

Εκρηκτικές ύλες

Τοξικές ύλες

Διαβρωτικές ύλες

Ραδιενεργά υλικά

Αιωρούμενα φορτία

Οχήματα διακίνησης
φορτίων

Κίνδυνος
ηλεκτροπληξίας

Γενικός κίνδυνος

Ακτινοβολία λέιζερ

Αναφλέξιμες ύλες

Μη ιοντίζουσες
ακτινοβολίες

Ισχυρό μαγνητικό
πεδίο

Κίνδυνος
παραπατήματος

Κίνδυνος πτώσης

Βιολογικός κίνδυνος

Χαμηλή
θερμοκρασία

Εικόνα 20: προειδοποιητικές πινακίδες

Πινακίδες υποχρέωσης

Υποχρεωτική
προστασία ματιών

Υποχρεωτική
προστασία του
κεφαλιού

Υποχρεωτική
προστασία των
αυτιών

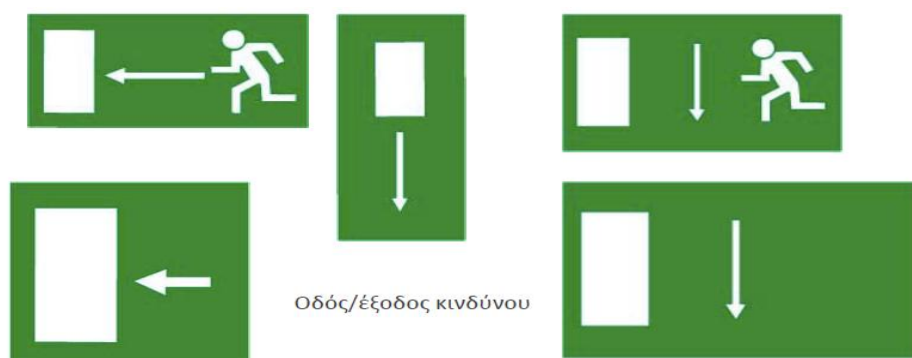

Υποχρεωτική
προστασία των
αναπνευστικών οδών

Εικόνα 21: πινακίδες υποχρέωσης

Πινακίδες διάσωσης ή βοήθειας

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί

Εικόνα 22: πινακίδες διάσωσης ή βοήθειας

Πινακίδες για πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό

Εικόνα 23: πινακίδες για πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό

Σήμανση εμποδίων και επικίνδυνων σημείων και οδών κυκλοφορίας

Σήμανση των κινδύνων για πρόσκρουση σε εμπόδια, πτώσεων αντικειμένων καθώς και ατόμων.

Εικόνα 24: Σήμανση εμποδίων και επικίνδυνων σημείων και οδών κυκλοφορίας

2.5 Γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου

Η γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου, σαν μία δυναμική ολοκληρωμένη ανάλυση των συνθηκών εργασίας αποτελεί ένα απολύτως απαραίτητο “πληροφοριακό μέσο”, στο σχεδιασμό και στην οργάνωση της ουσιαστικής επέμβασης στο εργασιακό περιβάλλον, με στόχο τη διαφύλαξη και προαγωγή της Υγείας και της Ασφάλειας των εργαζομένων.^[7]

Η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου, είναι το προϊόν μιας συνεχούς διαδικασίας, που εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών πληροφόρησης, τεκμηρίωσης και καταγραφής των συνθηκών εργασίας, από τη φάση της απλής περιγραφής της παραγωγικής διαδικασίας

μέχρι και τις τελικές φάσεις προσδιορισμού των βλαπτικών και επικίνδυνων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών σχετικά με την επίδραση του εργασιακού περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία.

Ο δυναμικός χαρακτήρας αυτής της διαδικασίας, εκφράζεται μέσω της αξιολόγησης των επεμβάσεων για την προστασία και πρόληψη της υγείας των εργαζομένων, καθώς και με την παρακολούθηση της εξέλιξης των κινδύνων, σε σχέση με την προσαρμογή της τεχνολογίας στις παραγωγικές απαιτήσεις.

Στόχοι της Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου ^[7]

1. Εντοπισμός των πηγών κινδύνου που δημιουργούνται κατά την εργασία
2. Αξιολόγηση των κινδύνων με στόχο την πλέον ενδεδειγμένη επιλογή: εξοπλισμού εργασίας, χρησιμοποιούμενων μέσων, της διαμόρφωσης του χώρου εργασίας και της οργάνωσης της εργασίας
3. Έλεγχο της επάρκειας των εφαρμοζόμενων μέσων και τρόπων προστασίας
4. Ιεράρχηση των ενεργειών που πρέπει να γίνουν, εφόσον, ύστερα από την εκτίμηση, διαπιστωθεί ότι απαιτούνται μέτρα πέραν των υπαρχόντων
5. Καθορισμός διαδικασίας διασφάλισης της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων
6. Καθορισμός διαδικασίας ενημέρωσης αρμοδίων αρχών, εργαζομένων και Διοίκησης σχετικά με ατυχήματα
7. Προσαρμογή των παραγωγικών διαδικασιών και μεθοδολογίας εκτέλεσης εργασιών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και προδιαγραφές.

Η γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου αναφέρεται στις διατάξεις του Νόμου 3850/2010 και αποτελεί εργοδοτική υποχρέωση καθώς επίσης και ένα βασικό μέσο αυτοελέγχου της κάθε επιχείρησης, εφόσον εξασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή των εργαζομένων τόσο στις φάσεις του ποιοτικού και ποσοτικού προσδιορισμού των κινδύνων του εργασιακού περιβάλλοντος, όσο και σε αυτές της πρόληψης και προαγωγής της εργασιακής υγείας και ασφάλειας. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από τον τεχνικό ασφάλειας, ιατρό εργασίας, ΕΣ.Υ.Π.Π. ή ΕΞ.Υ.Π.Π. ^[8]

2.6 Στάδια εκτίμησης επικινδυνότητας στους εργασιακούς χώρους

1. Αναγνώριση κινδύνων
2. Εκτίμηση επικινδυνότητας
3. Προτάσεις για λήψη νέων μέτρων και μείωση επικινδυνότητας
4. Έλεγχος μέτρων, επανεξέταση, αναθεώρηση

Στην εκτίμηση επικινδυνότητας, υπάγεται η ποσοτική εκτίμηση επικινδυνότητας.

Η μεθοδολογία που προτείνεται από το Εργαστήριο Εργονομίας και Ασφάλειας τη Εργασίας (τμήμα ΜΠΔ, Πολυτεχνείου Κρήτης) βασίζεται στην εκτίμηση ενός διεθνώς αποδεκτού μεγέθους, της ατομικής διακινδύνευσης ή επικινδυνότητας.

Ατομική επικινδυνότητα (R), ορίζεται η συχνότητα εμφάνισης μιας συνέπειας στην υγεία ή στη σωματική ακεραιότητα ενός εργαζόμενου λόγω συνεχούς, τακτικής, περιστασιακής, ή ατυχηματικής έκθεσής του σε βλαπτικούς παράγοντες λόγω της εργασίας που εκτελεί ο εργαζόμενος και συνδέονται με το χώρο και τη θέση της εργασίας του.^[9]

Η ατομική επικινδυνότητα σε μία θέση εργασίας (x), υπολογίζεται από τη σχέση:

$$R_{xiz} = f_{xi} \times \varepsilon_{xiz} \times V_{iz}$$

Όπου:

R_{xiz} = η ατομική επικινδυνότητα στη θέση εργασίας (x), λόγω ατυχηματικού γεγονότος (i) και για συγκεκριμένη συνέπεια (z). Εκφράζεται σε yr^{-1} , x = 1, ..., m όπου m = το πλήθος των θέσεων εργασίας που εξετάζονται στην εγκατάσταση i = 1,..., n όπου n = το πλήθος των ατυχηματικών γεγονότων (βλαπτικών παραγόντων) που εξετάζονται στην

εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου z = 1,..., ω όπου ω = το πλήθος των συνεπειών από ατυχηματικά γεγονότα που εξετάζονται στην εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου

f_{xi} = η συχνότητα με την οποία λαμβάνει χώρα το ατυχηματικό γεγονός (i) στη θέση εργασίας (x). Η συχνότητα f_{xi} εκφράζεται σε yr^{-1} .

ε_{xiz} = η πιθανότητα έκθεσης ενός εργαζόμενου στη θέση εργασίας (x) και εντός της ζώνης επιπτώσεων (συνέπειας z) από όπου και εάν προέρχεται εντός της εγκατάστασης. Η πιθανότητα έκθεσης εργαζόμενου ε_{xiz} είναι αδιάστατο μέγεθος.

V_{iz} = δείκτης τρωτότητας = Η πιθανότητα ο εργαζόμενος να υποστεί τη συνέπεια (z) με την προϋπόθεση ότι βρίσκεται εντός της ζώνης της συνέπειας (z) από ατυχηματικό γεγονός (i). Ο δείκτης τρωτότητας V_{iz} είναι αδιάστατο μέγεθος.

Το ε_{xiz} εκφράζεται από το γινόμενο : $\varepsilon_{xiz} = E_x \times P_{xiz}$ Όπου:

E_x = η πιθανότητα παρουσίας του εργαζόμενου μέσα στο χωρικά προσδιορισμένο τόπο της θέσης εργασίας (x). Η πιθανότητα E_x , είναι αδιάστατο μέγεθος.

P_{xiz} = το ποσοστό του τόπου της θέσης εργασίας που καλύπτει η ζώνη της συνέπειας (z) στη θέση εργασίας (x) από ατυχηματικό γεγονός (i).

Για την εκτίμηση των παραπάνω μεγεθών είναι απαραίτητες οι παρατηρήσεις και μετρήσεις των συνθηκών εργασίας σε σχέση με όλους τους βλαπτικούς παράγοντες σε κάθε θέση εργασίας. ^[9]

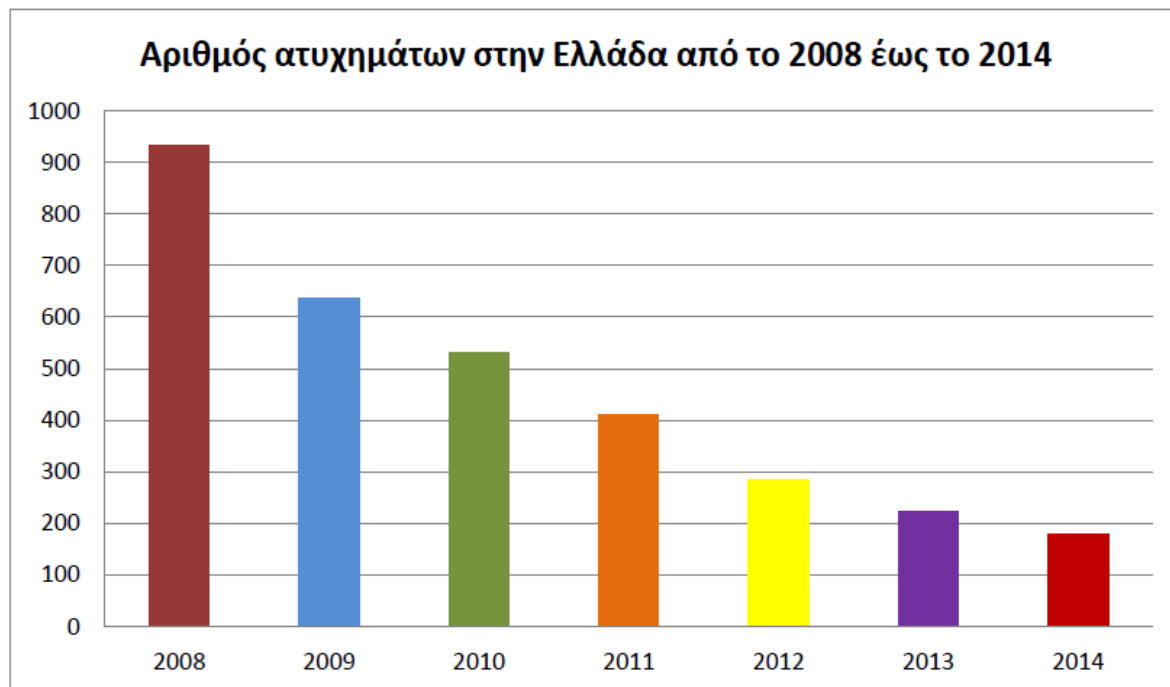
Κεφάλαιο 3: Ανάλυση υπάρχουσας κατάστασης

Σε αυτό το κεφάλαιο, παρουσιάζονται ορισμένα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στα εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Σκοπός της παρουσίασης είναι να δούμε το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η χώρα μας.

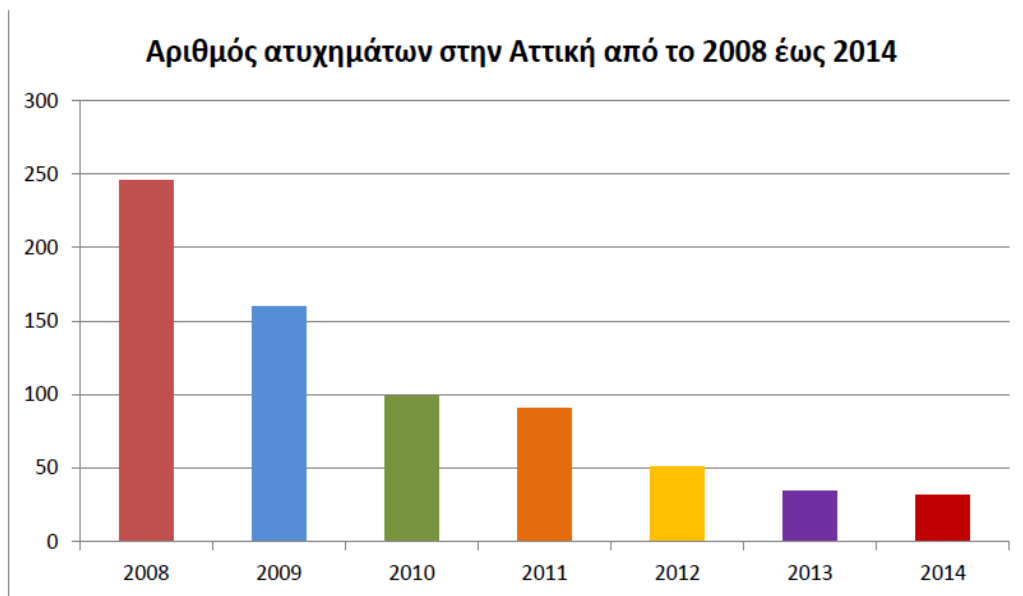
Πιο αναλυτικά, παρακάτω παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία που αφορούν εργατικά ατυχήματα που συνέβηκαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας

τους και έχουν γνωστοποιηθεί - εκτός όπου αναφέρεται διαφορετικά - στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας, κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

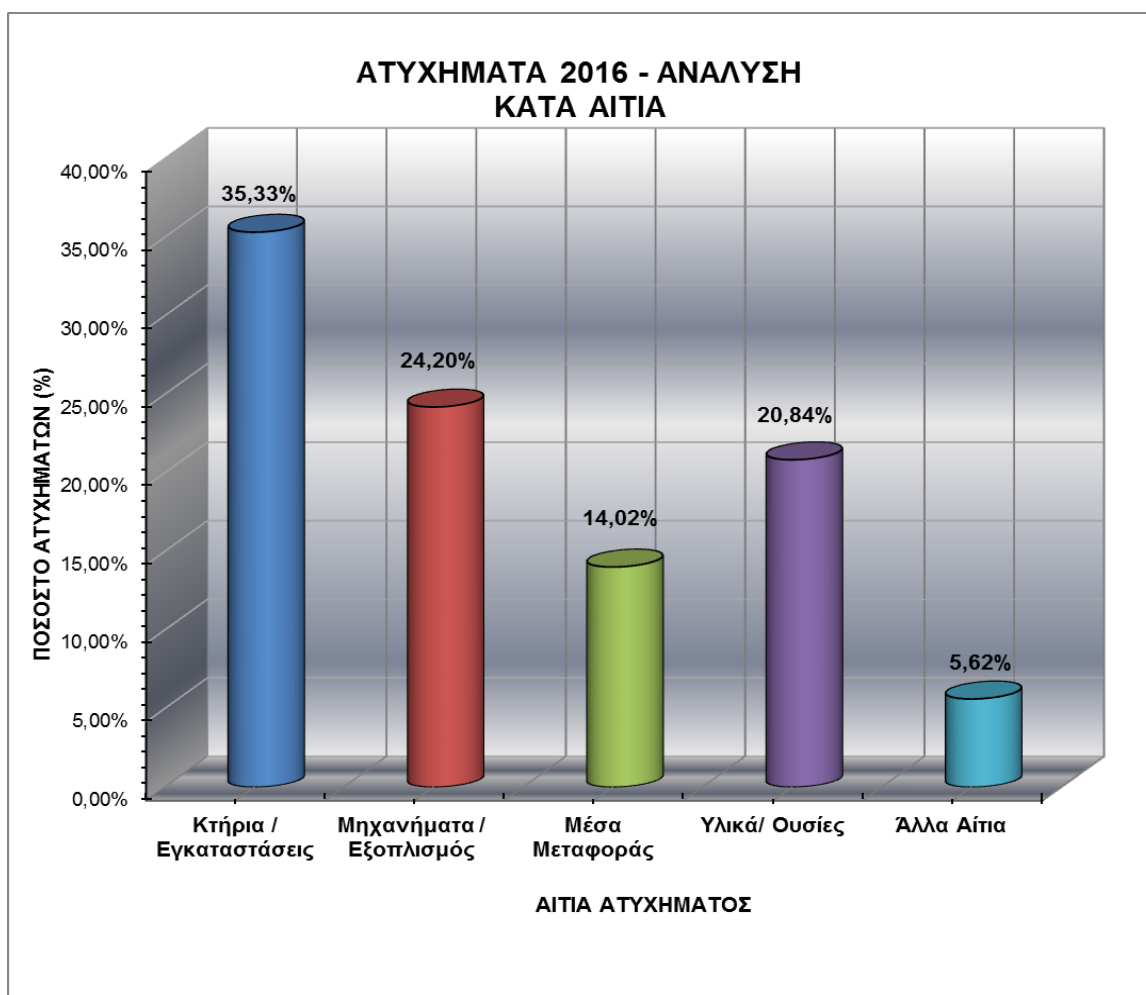
3.1 Στατιστικά στοιχεία ατυχημάτων κατά τις κατασκευές κτιρίων ^[10]

Διάγραμμα 1. Αριθμός Ατυχημάτων στην Ελλάδα από το 2008 έως το 2014

Διάγραμμα 2 . Αριθμός Ατυχημάτων στην Αττική από το 2008 έως το 2014

Διάγραμμα 3. Ατυχήματα 2016 - Ανάλυση κατά αιτία ^[11]

Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	%
1	ΤΟΜΕΑΣ Α - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	43	2,26%
2	ΤΟΜΕΑΣ Β - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	7	0,37%
3	ΤΟΜΕΑΣ Γ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	359	18,85%
4	ΤΟΜΕΑΣ Δ - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	14	0,73%
5	ΤΟΜΕΑΣ Ε - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	25	1,31%
6	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	172	9,03%
7	ΤΟΜΕΑΣ Ζ - ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	286	15,01%
8	ΤΟΜΕΑΣ Η - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	132	6,93%
9	ΤΟΜΕΑΣ Θ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	518	27,19%
10	ΤΟΜΕΑΣ Ι - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	18	0,94%
11	ΤΟΜΕΑΣ Κ - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	18	0,94%
12	ΤΟΜΕΑΣ Λ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3	0,16%
13	ΤΟΜΕΑΣ Μ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9	0,47%
14	ΤΟΜΕΑΣ Ν - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	43	2,26%
15	ΤΟΜΕΑΣ Ξ - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	139	7,30%
16	ΤΟΜΕΑΣ Ο - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	31	1,63%
17	ΤΟΜΕΑΣ Π - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	32	1,68%
18	ΤΟΜΕΑΣ Ρ - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	22	1,15%
19	ΤΟΜΕΑΣ Σ - ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	19	1,00%
20	ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	12	0,63%
21	ΤΟΜΕΑΣ Υ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	3	0,16%
		1905	100,00%

Πίνακας 2 . Ποσοστό Ατυχημάτων 2016 κατά οικονομική δραστηριότητα ^[11]

Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας)

ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

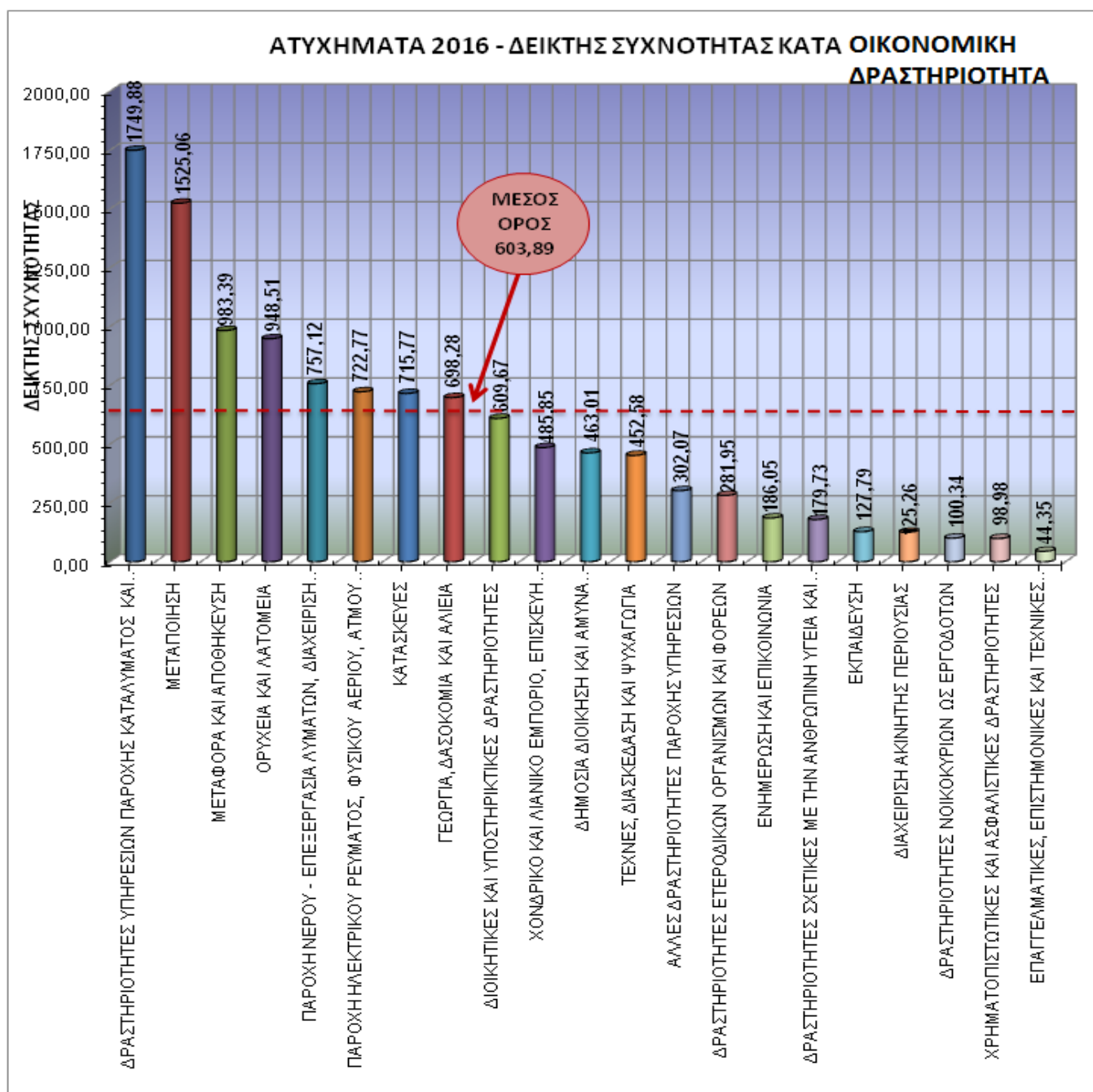
Α/Α	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (NACE 2)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ (Σημ.)
1	ΤΟΜΕΑΣ Α - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	43	6158	698,28
2	ΤΟΜΕΑΣ Β - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	7	738	948,51
3	ΤΟΜΕΑΣ Γ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	359	23540	1525,06
4	ΤΟΜΕΑΣ Δ - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	14	1937	722,77
5	ΤΟΜΕΑΣ Ε - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	25	3302	757,12
6	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	172	24030	715,77
7	ΤΟΜΕΑΣ Ζ - ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	286	58866	485,85
8	ΤΟΜΕΑΣ Η - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	132	13423	983,39
9	ΤΟΜΕΑΣ Θ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	518	29602	1749,88
10	ΤΟΜΕΑΣ Ι - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	18	9675	186,05
11	ΤΟΜΕΑΣ Κ - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	18	18185	98,98
12	ΤΟΜΕΑΣ Λ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3	2395	125,26
13	ΤΟΜΕΑΣ Μ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9	20293	44,35
14	ΤΟΜΕΑΣ Ν - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	43	7053	609,67
15	ΤΟΜΕΑΣ Ξ - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	139	30021	463,01
16	ΤΟΜΕΑΣ Ο - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	31	24258	127,79
17	ΤΟΜΕΑΣ Π - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	32	17804	179,73
18	ΤΟΜΕΑΣ Ρ - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	22	4861	452,58
19	ΤΟΜΕΑΣ Σ - ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	19	6290	302,07
20	ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	12	11959	100,34
21	ΤΟΜΕΑΣ Υ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	3	1064	281,95
ΣΥΝΟΛΟ / ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ		1905	315454	603,89

Σημ.: Δείκτης Συχνότητας=(Αριθμός Ατυχημάτων / Αριθμός Απασχολούμενων Προσώπων) χ 100.000

Πίνακας 3. Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας), ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
[11]

Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας)						
ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ						
A/A	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (NACE 2)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ (Σημ.)	ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΩΝ (Σημ.)
1	ΤΟΜΕΑΣ Α - ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	41	2	6158	665,80	32,48
2	ΤΟΜΕΑΣ Β - ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	7		738	948,51	0,00
3	ΤΟΜΕΑΣ Γ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	359		23540	1525,06	0,00
4	ΤΟΜΕΑΣ Δ - ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	14		1937	722,77	0,00
5	ΤΟΜΕΑΣ Ε - ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	25		3302	757,12	0,00
6	ΤΟΜΕΑΣ ΣΤ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	172		24030	715,77	0,00
7	ΤΟΜΕΑΣ Ζ - ΧΩΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	285	1	58866	484,15	1,70
8	ΤΟΜΕΑΣ Η - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	131	1	13423	975,94	7,45
9	ΤΟΜΕΑΣ Θ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	517	1	29602	1746,50	3,38
10	ΤΟΜΕΑΣ Ι - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	18		9675	186,05	0,00
11	ΤΟΜΕΑΣ Κ - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	18		18185	98,98	0,00
12	ΤΟΜΕΑΣ Λ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3		2395	125,26	0,00
13	ΤΟΜΕΑΣ Μ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9		20293	44,35	0,00
14	ΤΟΜΕΑΣ Ν - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	43		7053	609,67	0,00
15	ΤΟΜΕΑΣ Ξ - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	139		30021	463,01	0,00
16	ΤΟΜΕΑΣ Ο - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	31		24258	127,79	0,00
17	ΤΟΜΕΑΣ Π - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	32		17804	179,73	0,00
18	ΤΟΜΕΑΣ Ρ - ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	22		4861	452,58	0,00
19	ΤΟΜΕΑΣ Σ - ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	19		6290	302,07	0,00
20	ΤΟΜΕΑΣ Τ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	12		11959	100,34	0,00
21	ΤΟΜΕΑΣ Υ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	3		1064	281,95	0,00
ΣΥΝΟΛΟ / ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ		1900		315454	602,31	1,59
Σημ.: Δείκτης Συχνότητας=(Αριθμός Ατυχημάτων / Αριθμός Απασχολούμενων Προσώπων) x 100.000						

Πίνακας 4 . Αναλυτικότερα ο Δείκτης Συχνότητας Εργατικών Ατυχημάτων 2016 - (εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας), ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ^[11]

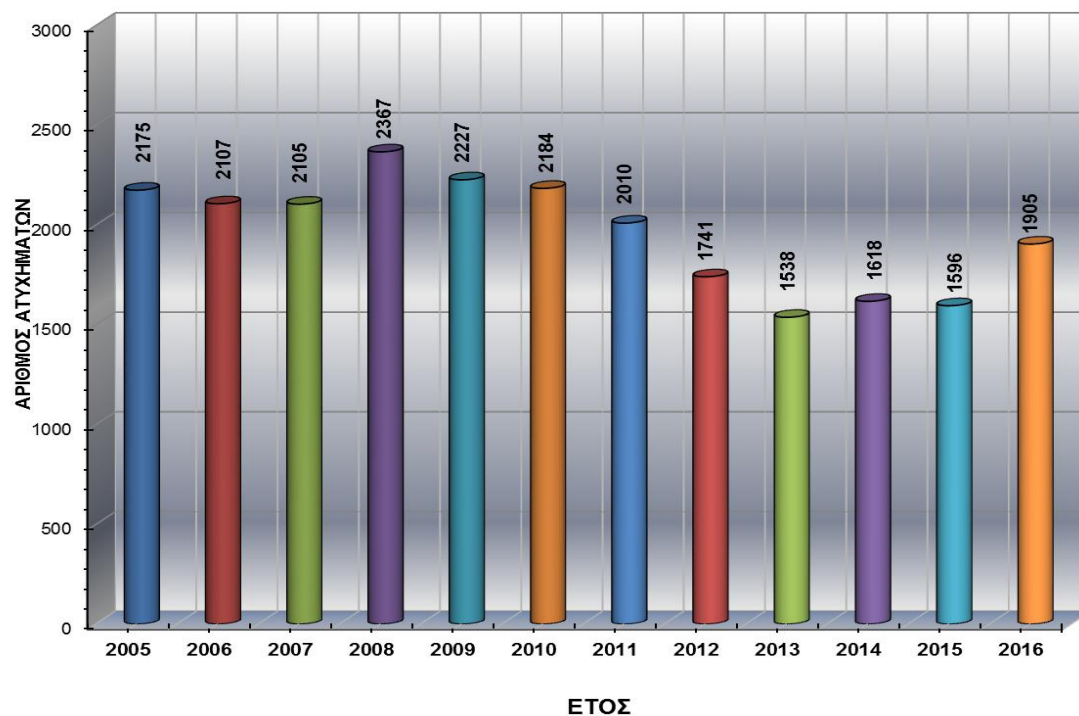
Διάγραμμα 5. Ατυχήματα 2016 - Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων κατά οικονομική δραστηριότητα ^[11]

ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ - ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
ΕΤΟΣ 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (NACE 2)	Δείκτης Συχνότητας
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1749,88
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	1525,06
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	983,39
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	948,51
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	757,12
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	722,77
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	715,77
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	698,28
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	609,67
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	485,85
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	463,01
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	452,58
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	302,07
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	281,95
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	186,05
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	179,73
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	127,79
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	125,26
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	100,34
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	98,98
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	44,35
ΣΥΝΟΛΟ / ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	603,89

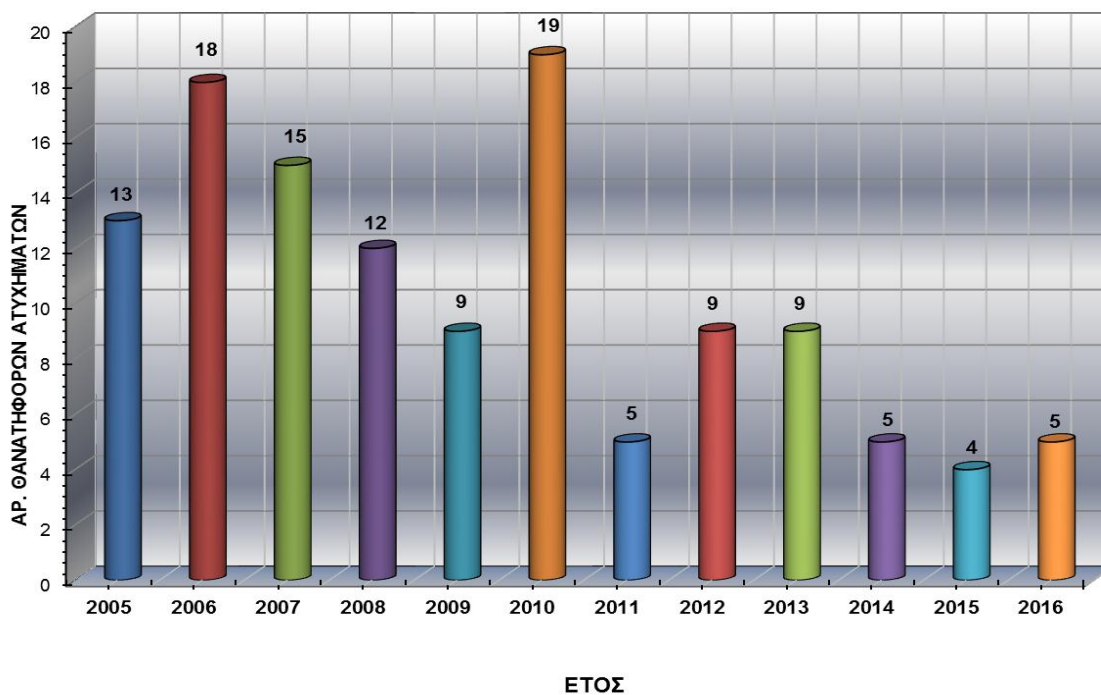
Πίνακας 5 . Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων κατά οικονομική δραστηριότητα ^[11]

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2005 - 2016

Διάγραμμα 6. Εργατικά Ατυχήματα Περιόδου 2005 – 2016 ^[11]

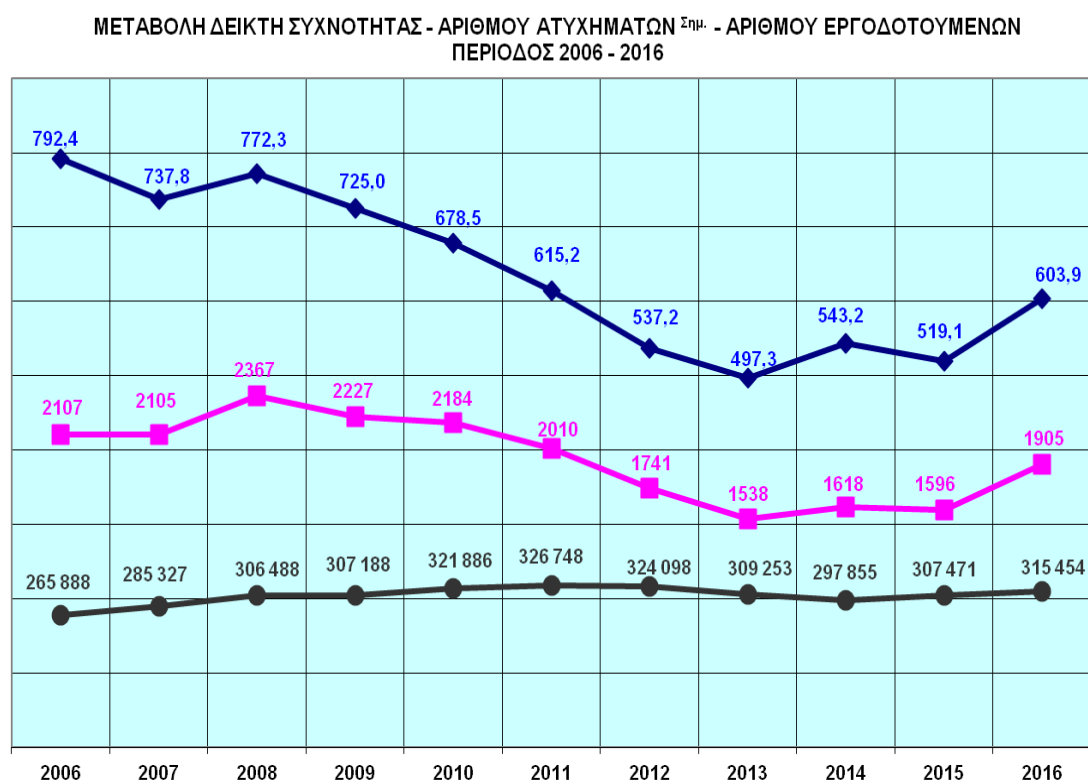
ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2005 - 2016

Διάγραμμα 7. Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα Περιόδου 2005 - 2016 ^[11]

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ		
Έτος	Αριθμός Γνωστοποιήσιμων Ατυχημάτων	
	ΣΥΝΟΛΟ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ
2005	2175	13
2006	2107	18
2007	2105	15
2008	2367	12
2009	2227	9
2010	2184	19
2011	2010	5
2012	1741	9
2013	1538	9
2014	1618	5
2015	1596	4
2016	1905	5

Πίνακας 6. Αριθμός Γνωστοποιήσιμων Θανατηφόρων Ατυχημάτων ^[11]

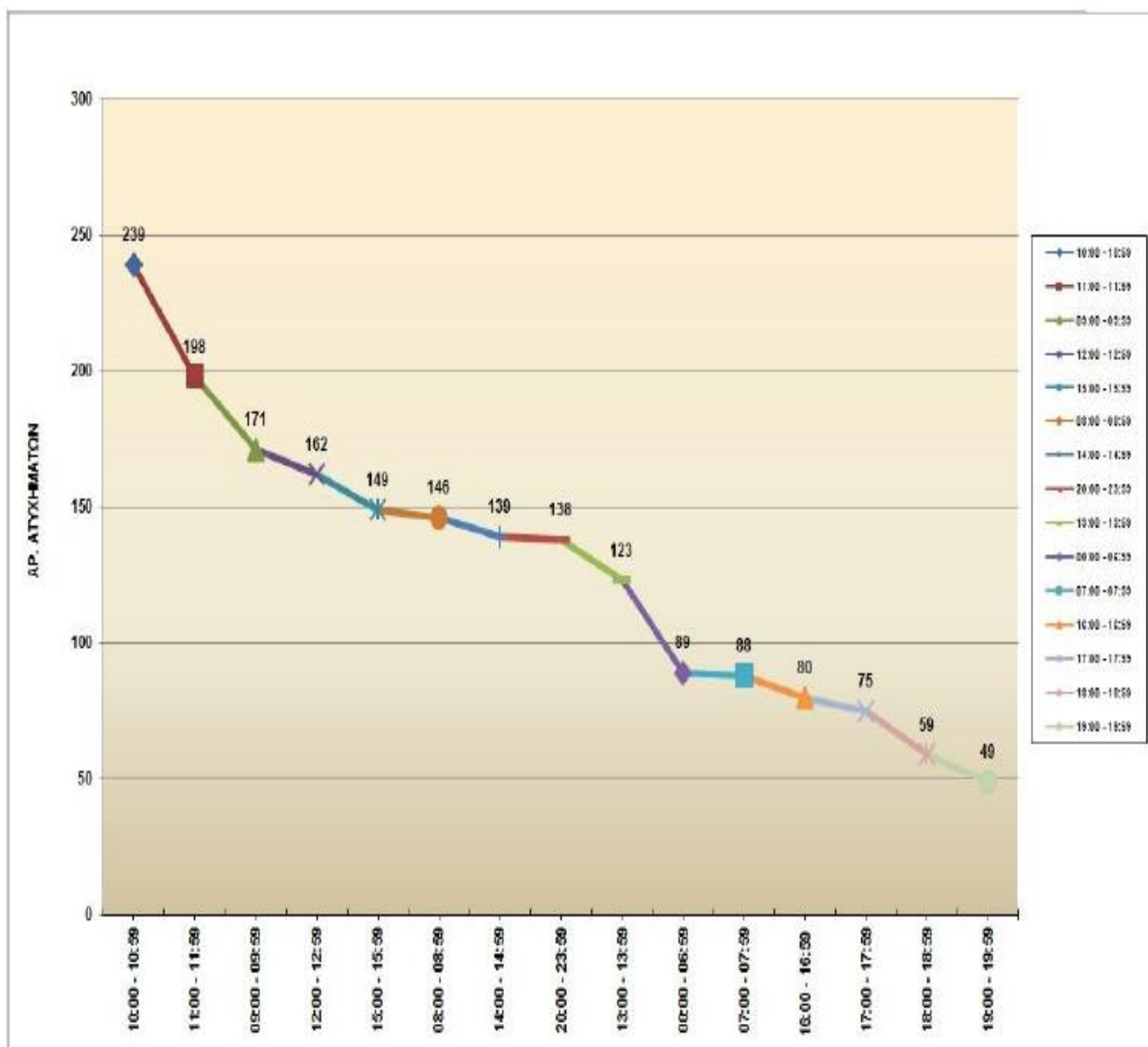

Σημείωση:

Αριθμός ατυχημάτων που συνέβηκαν σε εργοδοτούμενα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

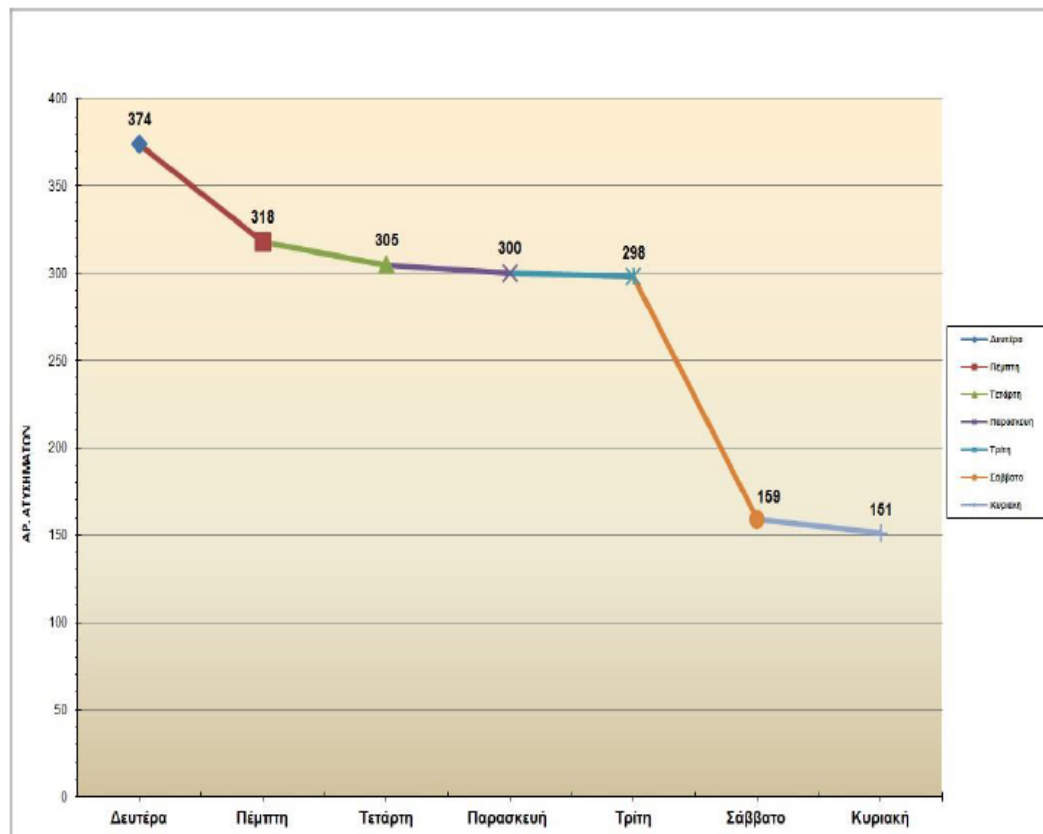
Διάγραμμα 8. Μεταβολή Δείκτη Συχνότητας - Αριθμού Ατυχημάτων - Αριθμού Εργοδοτούμενων, (Περίοδος 2006 - 2016) ^[11]

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 – ΩΡΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

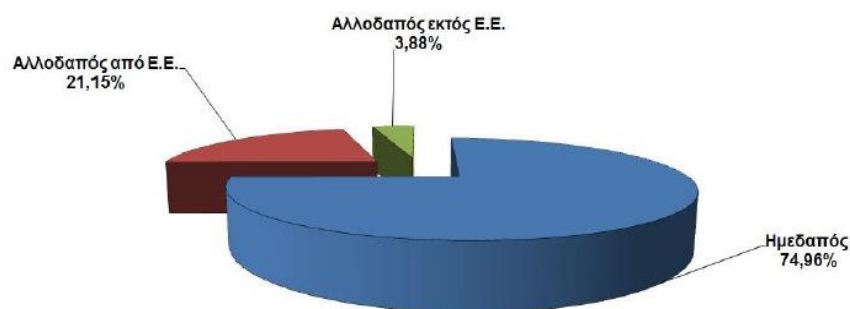
Διάγραμμα 9 . Ωρα των Ατυχημάτων του 2016 ^[11]

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 – ΚΑΤΑ ΗΜΕΡΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Διάγραμμα 10 . Ατυχήματα του 2016 Κατά Ημέρα Ατυχήματος ^[11]

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 – ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

Αρ. Εργοδοτούμενων
(Από στοιχεία Έρευνας Εργατικού Δυναμικού)

Ημεδαποί:

(79,46%)

Αλλοδαποί από Ε.Ε:

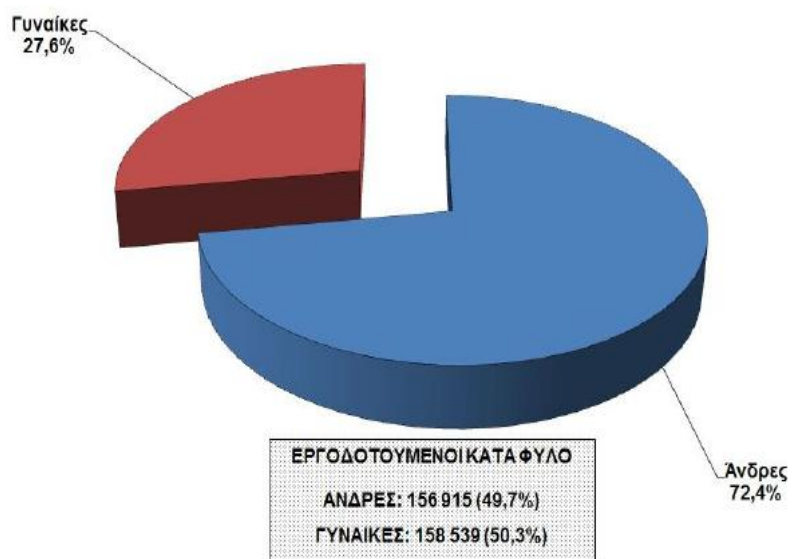
(12,97%)

Αλλοδαποί εκτός ΕΕ:

(7,57%)

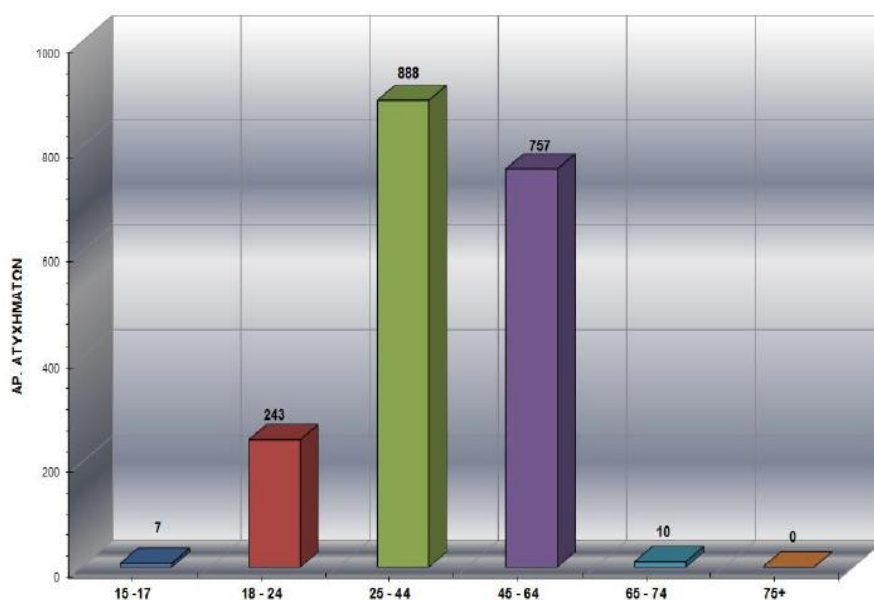
Διάγραμμα 11. Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο την Υπηκοότητα ^[11]

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 – ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

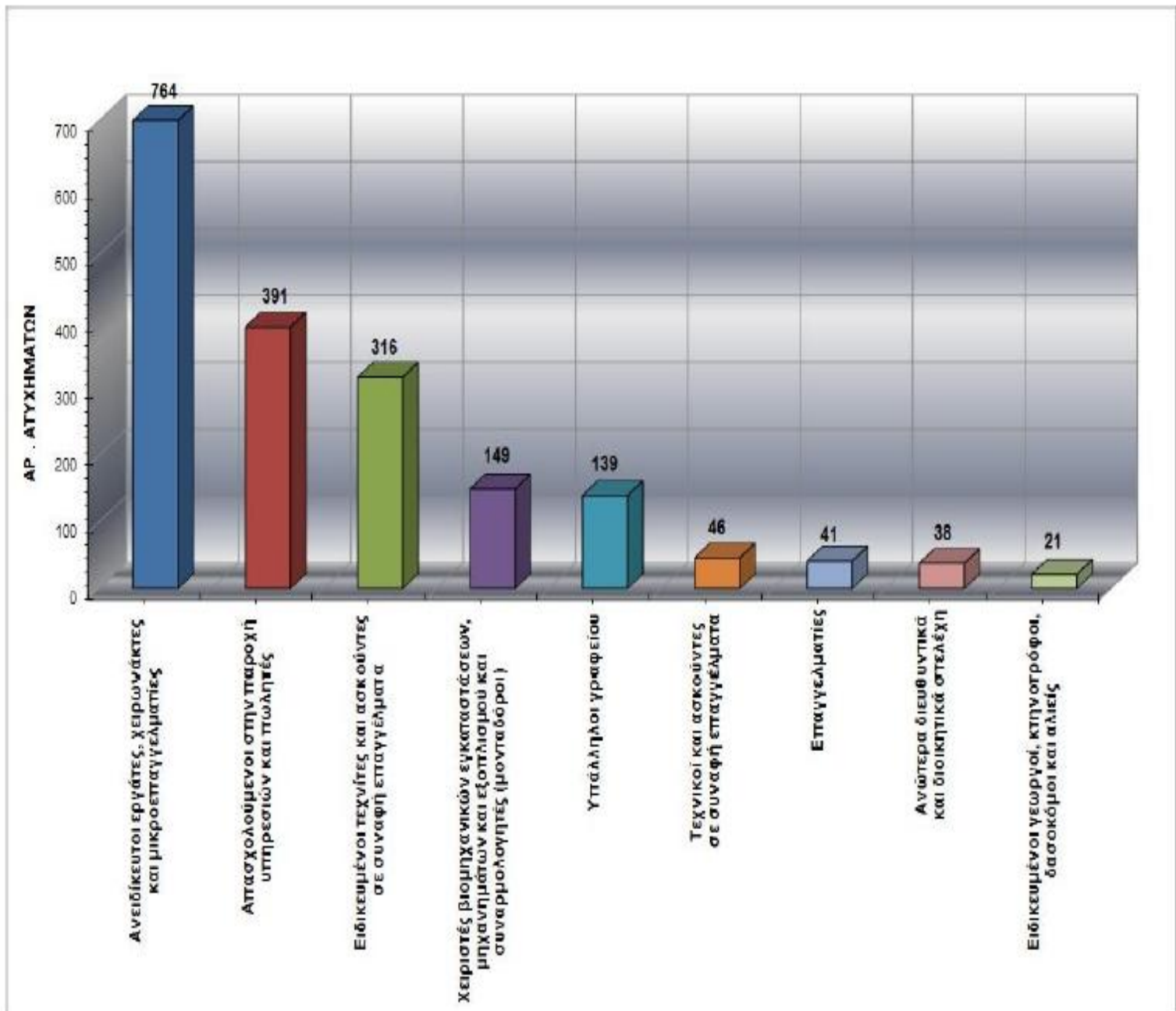
Διάγραμμα 12 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο το φύλο ^{[11], [14]}

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 – ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ (ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ)

Διάγραμμα 13 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο την ηλικία ^{[11], [14]}

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ 2016 ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Διάγραμμα 14 . Ατυχήματα του 2016 με κριτήριο το επάγγελμα ^{[11], [14]}

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ							
ΕΤΟΣ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΣΥΝΟΛΟ	5.721	5.203	4.858	5.126	5.497	5.930	6.515
ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	94	70	64	67	63	67	73

Πίνακας 7. Εργατικά Ατυχήματα (Σύνολο - Θανατηφόρα) από το 2010 έως το 2016 ^[12]

3.2 Συζήτηση - Συμπεράσματα της έρευνας

- Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε σημαντική μείωση των εργατικών ατυχημάτων στην χώρα μας. Οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την πτώση είναι η αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας, η βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και των εργασιακών σχέσεων. Ουσιαστική μείωση των εργατικών ατυχημάτων παρατηρείται από το έτος 1981 με την υπογραφή της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβαση εργασίας που καθιερώνει την υποχρεωτική ύπαρξη Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων και Ιατρού Εργασίας για τις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω.
- Υψηλά ποσοστά ατυχημάτων παρουσιάζουν οι νέοι και οι νεοπροσληφθέντες. Οι ομάδες αυτές παρουσιάζουν μικρή εμπειρία, ελάχιστη κατάρτιση όσον αφορά θέματα ασφάλειας και υγιεινής και έχουν μειωμένη αίσθηση του κινδύνου.
- Ανεξαρτήτως ηλικίας, οι αλλοδαποί εργαζόμενοι παρουσιάζουν σε ποσοστό 50% περισσότερα ατυχήματα από τους υπόλοιπους εργαζόμενους. Διαφορετική νοοτροπία στην εκτέλεση της εργασίας, δυσκολία στην επικοινωνία και συχνά ο φόβος της απόλυσης είναι μερικοί από τους λόγους που θέτουν σε κίνδυνο τους αλλοδαπούς εργαζόμενους.
- Τα στοιχεία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε., υπηρεσία του υπουργείου Εργασίας αρμόδια για τα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία στην πλειοψηφία των επιχειρήσεων), δείχνουν ότι κάθε χρόνο σημειώνονται χιλιάδες εργατικά ατυχήματα, ενώ αύξηση καταγράφεται από το 2012 μέχρι σήμερα. Αύξηση παρουσιάζεται και στα θανατηφόρα από το 2014 και μετά.

Συγκεκριμένα, τα εργατικά «ατυχήματα», σύμφωνα με τα στοιχεία του ΣΕΠΕ, το 2010 ήταν 5.721, το 2011 ήταν 5.203, το 2012 ήταν 4.858, το 2013 ήταν 5.126, το 2014 ήταν 5.497, το 2015 ήταν 5.930 και το 2016 ήταν 6.515. Επίσης, το πρώτο τρίμηνο του 2017 παρατηρήθηκε αύξηση 15% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2016 στα δηλωθέντα εργατικά δυστυχήματα.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τα θανατηφόρα, το 2010 ήταν 94, το 2011 ήταν 70, το 2012 ήταν 64, το 2013 ήταν 67, το 2014 ήταν 63, το 2015 ήταν 67 και το 2016 έφτασαν τα 73.^{[12], [13]}

Οι εργασιακές αναδιαρθρώσεις και η εντατικοποίηση της δουλειάς, έχουν ως αποτέλεσμα τη χειροτέρευση των συνθηκών εργασίας και την αύξηση του επαγγελματικού κινδύνου από την έλλειψη στοιχειωδών μέτρων υγείας και ασφάλειας στην εργασία (ΥΑΕ).

Πλευρές των αναδιαρθρώσεων αυτών, είναι ενδεικτικά, η διευθέτηση του χρόνου εργασίας, η αύξηση του ημερήσιου και εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας, η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, οι ελαστικές μορφές απασχόλησης, οι ιδιωτικοποιήσεις, οι μειώσεις προσωπικού, η εντατικοποίηση της εργασίας, η εργασία νέων και ανειδίκευτων εργαζομένων, η ανασφάλιστη εργασία, η εργασία μεταναστών.

- Οι μειώσεις προσωπικού και η εντατικοποίηση της εργασίας αυξάνουν τους κινδύνους, ιδιαίτερα εκεί που υπάρχει πίεση για γρήγορη εκτέλεση των εργασιών. Η πίεση χρόνου, προκειμένου να επιτευχθούν υψηλοί ρυθμοί παραγωγής και εργασίας, σε συνδυασμό με την εργασιακή ανασφάλεια, οδηγούν σε ανασφαλείς πρακτικές εργασίας (π.χ. ακύρωση ασφαλιστικών διατάξεων στα μηχανήματα, μη τήρηση διαδικασιών ασφαλείας) και μείωση των απαιτήσεων των εργαζομένων για λήψη μέτρων ασφαλείας, με μοιραία πολλές φορές αποτελέσματα.
- Ιδιαίτερα αυξημένοι είναι και οι κίνδυνοι ΥΑΕ και για τους μετανάστες εργαζόμενους, καθώς λόγω της εργασιακής ανασφάλειας είναι πιο ευάλωτοι στις πιέσεις της εργοδοσίας, ενώ συχνά τους ανατίθενται οι πιο επικίνδυνες δουλειές, χωρίς να λαμβάνονται ούτε τα στοιχειώδη μέτρα ασφαλείας. Αντίστοιχο και πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα υπάρχει με τους ανασφάλιστους εργαζόμενους, συχνά θύματα εργατικών ατυχημάτων.

- Αύξηση των εργατικών ατυχημάτων καταγράφεται από το 2013 και μετά, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης.

Ειδικότερα, από το 2013 και μετά τα εργατικά ατυχήματα στη χώρα μας καταγράφουν αύξηση, γεγονός που συνδέεται χρονικά με την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, αλλά και τη μείωση των κονδυλίων για τη λήψη μέτρων ασφάλειας από πλευράς των επιχειρήσεων, σε μία προσπάθεια περιστολής του λειτουργικού κόστους τους.

- Το εύλογο ερώτημα που προκύπτει είναι πώς γίνεται τα έτη 2011 και 2012 να σημειώνεται μείωση των εργατικών ατυχημάτων και μετά να εμφανίζεται κάθε χρόνο η αύξηση του 10%.

Η εξήγηση επικεντρώνεται κυρίως σε δύο αιτίες: Η πρώτη αιτία σχετίζεται με το γεγονός ότι, μέχρι το 2008 έστω και το 2009, οι επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των επενδύσεών τους για εκσυγχρονισμό, επένδυναν σε νέο εξοπλισμό, που πληρούσε και τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές περί μέτρων ασφάλειας της εργασίας και, γενικώς, συντηρούσαν με μεγαλύτερη επιμέλεια το όποιο σύστημα ασφάλειας της εργασίας εφαρμόζαν. Η δεύτερη αιτία σχετίζεται με τη μείωση της οικοδομής. Είχε και αυτή τη συμμετοχή της στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και, κυρίως, αυτών που αφορά τις πτώσεις από ύψος. Με βάση τα παραπάνω, αυτή η θετική επίπτωση αποτυπώθηκε και στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων.

- Γενικά, έχουμε παρατηρήσει ότι, με το ξεκίνημα της κρίσης, από τα πρώτα έξοδα που περιόρισαν οι επιχειρήσεις, ήταν αυτά που αφορούσαν τη λήψη μέτρων ασφάλειας της εργασίας, συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε νέο εξοπλισμό εργασίας.
- Από τη στατιστική ανάλυση των εργατικών ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας κατά το 2016, προκύπτουν τα ακόλουθα σημαντικά συμπεράσματα:

1) Αύξηση Ατυχημάτων

Κατά την περίοδο 2015-2016 έχει παρατηρηθεί μία σχετικά μεγάλη αύξηση στον αριθμό των ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, της τάξης του 19,3%, σε αντίθεση με μία σταδιακή και συνεχή μείωση που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 2008-2013 κατά τη διάρκεια της οποίας υπήρξε μια συνολική μείωση της τάξης του 35%. Σημειώνεται σχετικά, ότι κατά την περίοδο 2013-2015 παρατηρήθηκε μια αυξομείωση του αριθμού των ατυχημάτων με αύξηση 5,2% κατά την περίοδο 2013-2014 και μείωση 1,4% κατά την περίοδο 2014-2015.

Σύμφωνα με σχετική ανάλυση που διεξήχθη, η αύξηση των ατυχημάτων κατά το έτος 2016 σε σύγκριση με το έτος 2015, οφειλόταν βασικά στην αύξηση που παρατηρήθηκε στους πιο κάτω τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

- (α) Δημόσια Διοίκηση: 40,4% (2015: 99 ατυχήματα, 2016: 139 ατυχήματα)
- (β) Μεταποίηση: 27,7% (2015: 281, 2016: 359 ατυχήματα)
- (γ) Ξενοδοχεία – Εστιατόρια: 19,6% (2015: 433, 2016: 518 ατυχήματα)
- (δ) Εμπόριο: 18,2% (2015: 242, 2016: 286 ατυχήματα)
- (ε) Κατασκευές: 10,2% (2015: 156, 2016: 172 ατυχήματα)

Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον τομέα της Μεταποίησης, όπου παρατηρήθηκε μια σχετικά μεγάλη αύξηση της τάξης του 27,7%, διαπιστώθηκε ότι η αύξηση αυτή παρατηρήθηκε στους πιο κάτω υποτομείς :

- (α) Βιομηχανία Τροφίμων (Αύξηση ατυχημάτων κατά 34% - από 123 κατά το έτος 2015 σε 165 κατά το έτος 2016)
- (β) Ποτοποιία (80% - 2015: 10, 2016: 18)
- (γ) Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες (160% - 2015: 5, 2016:13)
- (δ) Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών προϊόντων (42% - 2015: 19, 2016: 27)
- (ε) Κατασκευή επίπλων (60% - 2015: 5, 2016: 8)

2) Αύξηση Δείκτη Συχνότητας

Σε ό,τι αφορά στους σημαντικότερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας σε σχέση με τον αριθμό των εργαζομένων και τον αριθμό των ατυχημάτων που παρουσιάζουν κατά το έτος 2016, παρουσίασαν υψηλότερο Δείκτη Συχνότητας (Δ.Σ.) σε σχέση με τον μέσο όρο (603,89) οι πιο κάτω τομείς:

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας		Δείκτης Συχνότητας (Δ.Σ)
1.	Ξενοδοχεία – Εστιατόρια	(1749,88)
2.	Μεταποίηση	(1525,06)
3.	Μεταφορά – Αποθήκευση	(983,39)
4.	Κατασκευές	(715,77)

Πίνακας 8: δείκτης συχνότητας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Συγκριτικά με το έτος 2015 στον τομέα των Ξενοδοχείων – Εστιατορίων σημειώθηκε αύξηση του Δ.Σ. κατά 5,3%, στον τομέα της Μεταποίησης κατά 27,3% και στον τομέα της Μεταφοράς – Αποθήκευσης κατά 41,1%. Ο Δ.Σ. στον τομέα των Κατασκευών παρουσίασε μείωση της τάξης του 9,2%.

Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στον τομέα της Μεταποίησης, όπου παρατηρήθηκε μια σχετικά πολύ μεγάλη αύξηση του Δ.Σ. σε σχέση με το έτος 2015 (27,3%), οι πιο κάτω υποτομείς παρουσίασαν αρκετά ψηλό Δ.Σ. (υψηλότερο του μέσου όρου στον τομέα που ήταν 1129,69 ή του μέσου όρου στο σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που ήταν 603,8).

- (i) Βιομηχανία Τροφίμων (2023,79)
- (ii) Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (1980,20)
- (iii) Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων (1737,97)
- (iv) Ποτοποιία (1693,32)
- (v) Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες (1647,66)
- (vi) Κατασκευή μη μεταλλικών προϊόντων (1225,05)
- (vii) Κατασκευή φαρμακευτικών προϊόντων (1043,02)
- (viii) Βιομηχανία ξύλου (899,74)

• ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΟΥ

Κατά το έτος 2016 και σε σύγκριση με το έτος 2015, παρατηρήθηκε μια σημαντική αύξηση τόσο στον αριθμό όσο και στο Δ.Σ. των ατυχημάτων σε υποστατικά όπου εργοδοτούνται από 250 – 499 εργοδοτούμενοι (76,8% και 98,4% αντίστοιχα), ενώ παρατηρήθηκε μείωση τόσο του αριθμού όσο και του Δ.Σ. ατυχημάτων σε υποστατικά όπου εργοδοτούνται περισσότερο από 500 εργοδοτούμενοι (40,9% και 50,7% αντίστοιχα).

• ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ

Στην ηλικιακή ομάδα 15 – 24 παρουσιάζεται σημαντικά ψηλός Δείκτης Συχνότητας (1058,60) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες αλλά και τον μέσο όρο (603,89).

• ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ – ΑΠΟΚΛΙΣΗ (Γεγονός που οδήγησε στο ατύχημα)

Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του συνόλου ατυχημάτων (63,8%) οφειλόταν στην απώλεια ελέγχου μηχανήματος, μέσου μεταφοράς, εργαλείου κλπ, καθώς επίσης και σε ολίσθηση ή παραπάτημα που οδήγησε σε πτώση.

• ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΛΟΓΩ ΠΤΩΣΗΣ

- (i) Ένα μεγάλο ποσοστό των ατυχημάτων 31,5% σε σύγκριση με 27,2% κατά το έτος 2015, οφειλόταν σε πτώση είτε στο ίδιο επίπεδο είτε από ύψος. Τα αντίστοιχα ποσοστά στον τομέα των κατασκευών ήταν 40,4% σε σύγκριση με 34,6% κατά το έτος 2015. Δηλαδή, παρατηρήθηκε μια σημαντική αύξηση του ποσοστού των ατυχημάτων που οφειλόταν σε πτώση.
- (ii) Στο σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, τα περισσότερα ατυχήματα που οφείλονταν σε πτώση, αφορούσαν πτώση από κλιμακοστάσιο, φορητή κλίμακα, εξοπλισμό εργασίας και ικρίωμα.
- (iii) Στον τομέα των Κατασκευών τα περισσότερα ατυχήματα που οφείλονταν σε πτώση αφορούσαν πτώση από ικρίωμα, άκρα δαπέδων στέγης, φορητή κλίμακα και κλιμακοστάσιο.

3.3 Η κατάσταση στην Ελλάδα

Τα περισσότερα άτομα στην αγορά εργασίας δεν γνωρίζουν περί Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία (ΥΑΕ), αφού δεν παρέχεται η απαραίτητη γνώση στην εκπαίδευση. Αυτοί που κατέχουν τη γνώση είναι λίγοι, επομένως υπάρχει έλλειψη από ικανό αριθμό Τεχνικών ασφαλείας και Γιατρών Εργασίας. Άρα η πολιτική ΥΑΕ δεν εφαρμόζεται σωστά στις επιχειρήσεις, και συνεπώς οδηγούμαστε σε πολυάριθμα εργατικά ατυχήματα.

Παραθέτουμε παρακάτω ένα απόσπασμα από μια ομιλία του Μηχανικού Παραγωγής και Εργονόμου, Ηλία Μπανούτσου, που έγινε το 2005 στο συνέδριο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) με θέμα την Υγιεινή & Ασφάλεια στην εκπαίδευση.

"Στη χώρα μας παρουσιάζεται μεγάλη υστέρηση στον τομέα της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου...τα θέματα ΑΥΕ δεν αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του κάθε γνωστικού αντικείμενου σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της ΤΕΕ. Τόσο οι τεχνικοί των ελεύθερων επαγγελμάτων (συνεργεία εγκαταστάσεων κλιματισμού, μεταλλικών κατασκευών, υδραυλικοί, κλπ) όσο και εκείνοι της βιοτεχνίας-βιομηχανίας, έχουν σε μεγάλο βαθμό άγνοια των μέτρων πρόληψης των κινδύνων κατά την εργασία τους. Συχνά μάλιστα συγχέουν τον επαγγελματισμό με την ανατιολόγητη έκθεση στον κίνδυνο, ενώ υποτιμούν μέχρι και αρνούνται να χρησιμοποιήσουν τα μέτρα ατομικής προστασίας τους. Συνοπτικά, δεν διαθέτουν μια παιδεία πρόληψης των κινδύνων, με

αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο εκτός από τους εαυτούς τους, το προσωπικό που επιβλέπουν, τρίτους ακόμη και μέλη των οικογενειών τους". ^{[15], [16]}

Στη χώρα μας, προκειμένου να προαχθεί η κουλτούρα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία (ΥΑΕ), λειτουργεί από το 1991 το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας στην Εργασία (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.) ^[17]. Ο σκοπός της λειτουργίας του είναι κυρίως συμβουλευτικός (προς τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και οποιονδήποτε επιθυμεί να ενημερωθεί πάνω σε θέματα ΥΑΕ) αλλά και εκπαιδευτικός. Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. διοργανώνει σεμινάρια για την καλύτερη κατάρτιση των μελλοντικών Τεχνικών Ασφάλειας, καθώς και άλλα σεμινάρια και ημερίδες που αφορούν στην αναγνώριση και την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων.

Μια άλλη πηγή πληροφόρησης για θέματα σχετικά με ΥΑΕ, είναι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στη διεύθυνση ΥΑΕ του οποίου μπορεί ο καθένας να απευθυνθεί και να ενημερωθεί για αντίστοιχα θέματα. ^[18] Στη δράση του υπουργείου για την προώθηση της πολιτικής ΥΑΕ συμπεριλαμβάνονται σεμινάρια και ημερίδες καθώς και ενεργή συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στις χώρες της Ευρώπης.

Σημαντική παράμετρος καθίσταται η υποχρέωση τήρησης ενιαίας νομοθεσίας από τις χώρες της Ε.Ε. που είχε ως αποτέλεσμα την ένταξη στο εθνικό δίκαιο νομοθετημάτων σχετικών με την ασφάλεια και υγιεινή που αποτελούν την πλήρη εναρμόνιση τις χώρες μας με τις οδηγίες της Ε.Ε. Δημιουργήθηκε δηλαδή ένα νομοθετικό πλαίσιο ικανό να καλύψει τα νομικά κενά που υπήρχαν και να εκσυγχρονίσει το ισχύον νομικό καθεστώς της Ελλάδος σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας.

Στις προηγούμενες δεκαετίες σημειώθηκε σημαντική μείωση των εργατικών ατυχημάτων στην χώρα μας. Την περίοδο 1965-2000 τα εργατικά ατυχήματα μειώθηκαν κατά 67%. Οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την πτώση είναι η άνοδος του βιοτικού επιπέδου της χώρας, η αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας, η βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και των εργασιακών σχέσεων, η δραστηριοποίηση κρατικών υπηρεσιών και η άνοδος των συνδικαλιστικών φορέων. Η ουσιαστική μείωση των εργατικών ατυχημάτων παρατηρείται από το έτος 1981, όπου έχουμε την υπογραφή της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβαση εργασίας που καθιερώνει την υποχρεωτική ύπαρξη Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων και Ιατρού Εργασίας για τις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω. ^{[19], [20], [21]}

Κεφάλαιο 4 Έρευνα σε Ελληνικές επιχειρήσεις

4.1 Ερωτηματολόγιο

Για να διερευνήσουμε την παρούσα κατάσταση, σχετικά με την Υγιεινή και Ασφάλεια στην εργασία, στις Ελληνικές επιχειρήσεις διαμορφώθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο^[22] (παρατίθεται παρακάτω), σχεδιασμένο ώστε να, πληροί τα πρότυπα σχεδιασμού ενός ερευνητικού ερωτηματολογίου^[23].

Πριν διανεμηθεί προηγήθηκε έλεγχος και ακολούθησε η πιλοτική εφαρμογή του. Το είδος των ερωτήσεων του είναι: *κλειστές ερωτήσεις* (διχοτομικές, συγκεκριμένων απαντήσεων κατηγοριών, πολλαπλών επιλογών και υποχρεωτικής κατάταξης)^[24].

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε με μορφή προσωπικής συνέντευξης σε στελέχη εταιρειών, επισημαίνοντας ότι εξασφαλίζεται η ανωνυμία της συμμετοχής τους στην εν λόγω έρευνα, τα δε αποτελέσματα θα χρησιμοποιούνταν μόνο για το σκοπό της. Επιπροσθέτως, τονίστηκε πως η συμβολή της κάθε εταιρείας είναι αναγκαία ακόμη και για τις ίδιες τις εταιρείες, καθότι θα αναδεικνύονταν τυχόν ελλείψεις και «μελανά» σημεία στον τομέα της Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία, με αποτέλεσμα την αναζήτηση λύσεων για την κάλυψή τους. Παρ' όλα αυτά ένα μεγάλο μέρος των εταιρειών δεν ήταν δεκτικό στο να συμμετάσχει στην έρευνα μου.

Εταιρείες δέχτηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνα, γιατί πιστεύουν ότι μια τέτοια έρευνα θα μπορέσει να αναδείξει τις αδυναμίες που έχουν οι εταιρείες/επιχειρήσεις, αλλά και τις δυσκολίες που προέρχονται από τη μεριά της πολιτείας και ίσως μια τέτοιου είδους έρευνα θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Μετά τη συμπλήρωση και τη συλλογή των ερωτηματολογίων, ακολούθησε

- η κωδικοποίησή τους που πραγματοποιήθηκε με εννοιολογική συνέπεια και
- η στατιστική ανάλυση των απαντήσεων, με το στατιστικό πακέτο SPSS^{[25],[26]}.

Για τον έλεγχο της εγκυρότητας του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε έλεγχος της εγκυρότητας όψεως. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα ευρήματα από τη στατιστική επεξεργασία του ερωτηματολογίου καθώς συμπεράσματα και προτάσεις.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- 1) Σε ποια κατηγορία επικινδυνότητας και δραστηριότητας είναι η επιχείρηση κατά ΣΤΑΚΟΔ ;
- 2) Πόσα άτομα απασχολούνται στην επιχείρηση ;
- 3) Η επιχείρηση απασχολεί διοικητικό ή/και εργατικό προσωπικό;
- 4) Η επιχείρηση είχε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας ;
- 5) Η επιχείρηση χρησιμοποιεί ως τεχνικό ασφαλείας υπάλληλό της, εξωτερικό συνεργάτη ή υπηρεσία ΕΞ.Υ.ΠΠ ;
- 6) Ο εργοδότης γνωρίζει το νομικό πλαίσιο που διέπει τους εργαζόμενους, όσον αφορά στις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειάς τους ;
- 7) Η επιχείρηση/εργοδότης κρίνει απαραίτητη την παρουσία τεχνικού ασφαλείας για το προσωπικό της/του ;
- 8) Η επιχείρηση/εργοδότης θεωρούν ότι η υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία βοηθάει στην παραγωγικότητα και στη σχέση μεταξύ επιχείρησης και εργαζομένων εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ένα σίγουρο και ασφαλές περιβάλλον εργασίας ;
- 9) Υπάρχει στους χώρους εργασίας διαβούλευση των εργαζομένων με τον τεχνικό ασφαλείας και το γιατρό εργασίας ;
- 10) Η επιχείρηση/εργοδότης φροντίζει ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν τα απαραίτητα μέσα και μέτρα ασφαλείας για αποφυγή των κινδύνων ή όχι ;
- 11) Η επιχείρηση/εργοδότης λαμβάνει γνώση των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας-γιατρού εργασίας ;
- 12) Στις υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας-γιατρού εργασίας η επιχείρηση/ εργοδότης διαβουλεύεται με εκείνον και δρα άμεσα, με κάποιο περιθώριο χρόνου ή καθόλου ;
- 13) Στους χώρους εργασίας (για επιχειρήσεις άνω των 50 ατόμων) υπάρχει οργανωμένο ιατρείο-εξεταστήριο για την επίβλεψη των συνθηκών υγείας των εργαζομένων από τον γιατρό εργασίας ;

- 14) Εάν δεν υπήρχε η ισχύουσα νομοθεσία 3850/2010, η επιχείρηση θα μεριμνούσε για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων της ;
- 15) Η επιχείρηση/εργοδότης θα προτιμούσε να είναι ο τεχνικός ασφαλείας:
- i) υπάλληλος της εταιρείας, ii) εξωτερικός συνεργάτης, iii) ΕΞ.Υ.ΠΠ;
- 16) Η επιχείρηση/εργοδότης γνωρίζει τη σπουδαιότητα και την αναγκαιότητα της ύπαρξης γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου;
- 17) Έχει οριστεί από την επιχείρηση/εργοδότη υπεύθυνο άτομο, το οποίο θα εκπροσωπεί την επιχείρηση και τους εργαζόμενους και θα διαβουλεύεται με τον τεχνικό ασφαλείας και τον γιατρό εργασίας;
- 18) Γνωρίζει η επιχείρηση/εργοδότης ότι οι υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας-γιατρού εργασίας, εκτός της υποχρέωσης είναι και συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας για το προσωπικό που απασχολεί;
- 19) Γνωρίζει η επιχείρηση/εργοδότης ότι η ύπαρξη υγιεινής και ασφάλειας στην επιχείρηση είναι αναγκαία προϋπόθεση για την πιστοποίηση ποιότητας ISO;
- 20) Δέχτηκε ποτέ η επιχείρηση επίσκεψη από την επιθεώρηση εργασίας:
- A) Ποτέ B) Ελάχιστες φορές Γ) Μερικές φορές Δ) Συχνά
- 21) Επικοινωνήσατε ποτέ με την επιθεώρηση εργασίας;
- ΝΑΙ ΟΧΙ
- Αν ναι, για ποιόν λόγο;
- A) Θέματα ασφαλείας
B) Θέματα υγείας
Γ) Θεσμικά θέματα
Δ) Θέματα νομοθεσίας
Ε) Άλλος λόγος

22) Με ποιον τρόπο θα προτιμούσατε να ενημερωθείτε για τους επαγγελματικούς κινδύνους στο χώρο σας;

A) Έντυπο υλικό

B) Σεμινάριο

Γ) Ομιλία, Ημερίδα

Δ) ΜΜΕ

23) Υπάρχει κουτί πρώτων βοηθειών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

24) Υπάρχει καταρτισμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για περιπτώσεις σεισμού, πυρκαγιάς;

ΝΑΙ ΟΧΙ

25) Αναφέρετε πόσο σημαντικούς θεωρείτε τους παρακάτω κινδύνους στην επιχείρησή σας:

Θόρυβος:

α) Ασήμαντος β) Λίγος γ) Μέτριος δ) Αρκετός ε) Πολύ υψηλός

Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων:

α) Ασήμαντος β) Λίγος γ) Μέτριος δ) Αρκετός ε) Πολύ υψηλός

Χρήση Η/Υ:

α) Ασήμαντος β) Λίγος γ) Μέτριος δ) Αρκετός ε) Πολύ υψηλός

4.2. Στατιστική ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά (με μορφή συχνοτήτων) τ' αποτελέσματα της έρευνας, ανά απάντηση.

Αριθμός Ερώτησης	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ		
	A	B	Γ
1	8	23	37
2	>50	>50	<50
3	Εργατικό και Διοικητικό	Εργατικό και Διοικητικό	Εργατικό και Διοικητικό
4	ΝΑΙ και οι 8	ΝΑΙ: 20 ΟΧΙ: 3	ΝΑΙ: 23 ΟΧΙ: 14
5	Υπάλληλος: 1 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 7 Εξωτ.Συνεργ.: -	Υπάλληλος: 2 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 21 Εξωτ.Συνεργ.: -	Υπάλληλος: 9 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 28 Εξωτ.Συνεργ.: -
6	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 18 ΟΧΙ: 5	ΝΑΙ: 28 ΟΧΙ: 9
7	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 15 ΟΧΙ: 8	ΝΑΙ: 12 ΟΧΙ: 25
8	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 15 ΟΧΙ: 8	ΝΑΙ: 12 ΟΧΙ: 25
9	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 19 ΟΧΙ: 4	ΝΑΙ: 14 ΟΧΙ: 23
10	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 13 ΟΧΙ: 10	ΝΑΙ: 22 ΟΧΙ: 15
11	ΝΑΙ και οι 8	ΝΑΙ και οι 23	ΝΑΙ και οι 37

12	Άμεσα: 7 Με περιθώριο χρόνου: 1 Καθόλου: -	Άμεσα: 17 Με περιθώριο χρόνου: 6 Καθόλου: -	Άμεσα: 15 Με περιθώριο χρόνου: 22 Καθόλου: -
13	ΝΑΙ: 2 ΟΧΙ: 6	ΝΑΙ: 5 ΟΧΙ: 18	-
14	ΝΑΙ: 8 ΟΧΙ: -	ΝΑΙ: 6 ΟΧΙ: 17	ΝΑΙ: 3 ΟΧΙ: 34
15	Υπάλληλος: 1 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 6 Εξωτ.Συνεργ.: 1	Υπάλληλος: 5 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 18 Εξωτ.Συνεργ.: -	Υπάλληλος: 5 ΕΞ.Υ.ΠΠ: 23 Εξωτ.Συνεργ.: 9
16	ΝΑΙ: 6 ΟΧΙ: 2	ΝΑΙ: 6 ΟΧΙ: 17	ΝΑΙ: 11 ΟΧΙ: 26
17	ΝΑΙ και οι 8	ΝΑΙ και οι 23	ΝΑΙ και οι 37
18	ΝΑΙ: 7 ΟΧΙ: 1	ΝΑΙ: 15 ΟΧΙ: 8	ΝΑΙ: 19 ΟΧΙ: 18
19	ΝΑΙ: 6 ΟΧΙ: 2	ΝΑΙ: 15 ΟΧΙ: 8	ΝΑΙ: 19 ΟΧΙ: 18
20	Ποτέ: - Ελάχιστες φορές: - Μερικές φορές: 7 Συχνά: 1	Ποτέ: - Ελάχιστες φορές: 20 Μερικές φορές: 3 Συχνά: -	Ποτέ: 7 Ελάχιστες φορές: 30 Μερικές φορές: - Συχνά: -
21	ΝΑΙ: 7 Θέματα υγείας, θεσμικά θέματα, νομοθεσία, ατυχήματα	ΝΑΙ: 13 Θεσμικά θέματα, νομοθεσία, ατυχήματα	ΝΑΙ: 21 Θέματα ασφάλειας, θέματα υγείας, θεσμικά θέματα, νομοθεσία, ατυχήματα

22	Έντυπο υλικό: 1 Σεμινάριο: - Ομιλία, Ημερίδα: 7 ΜΜΕ: -	Έντυπο υλικό: 3 Σεμινάριο: 20 Ομιλία, Ημερίδα: - ΜΜΕ: -	Έντυπο υλικό: 37 Σεμινάριο: - Ομιλία, Ημερίδα: - ΜΜΕ: -
23	ΝΑΙ και στις 8	ΝΑΙ: 17 ΟΧΙ: 6	ΝΑΙ: 28 ΟΧΙ: 9
24	ΝΑΙ και στις 8	ΝΑΙ: 17 ΟΧΙ: 6	ΝΑΙ: 28 ΟΧΙ: 9
25	<u>Θόρυβος:</u> Αρκετά σημαντικός: 7 Μέτρια σημαντικός: 1 <u>Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων:</u> Μέτρια σημαντικός: 8 <u>Χρήση Η/Υ:</u> Λίγο σημαντικός: 6 Μέτρια σημαντικός: 2	<u>Θόρυβος:</u> Αρκετά σημαντικός: 6 Μέτρια σημαντικός: 17 <u>Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων:</u> Αρκετά σημαντικός: 3 Μέτρια σημαντικός: 20 <u>Χρήση Η/Υ:</u> Λίγο σημαντικός: 23	<u>Θόρυβος:</u> Αρκετά σημαντικός: 32 Μέτρια σημαντικός: 5 <u>Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων:</u> Λίγο σημαντικός: 2 Μέτρια σημαντικός: 35 <u>Χρήση Η/Υ:</u> Πολύ υψηλός: 37

Πίνακας 9: Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας

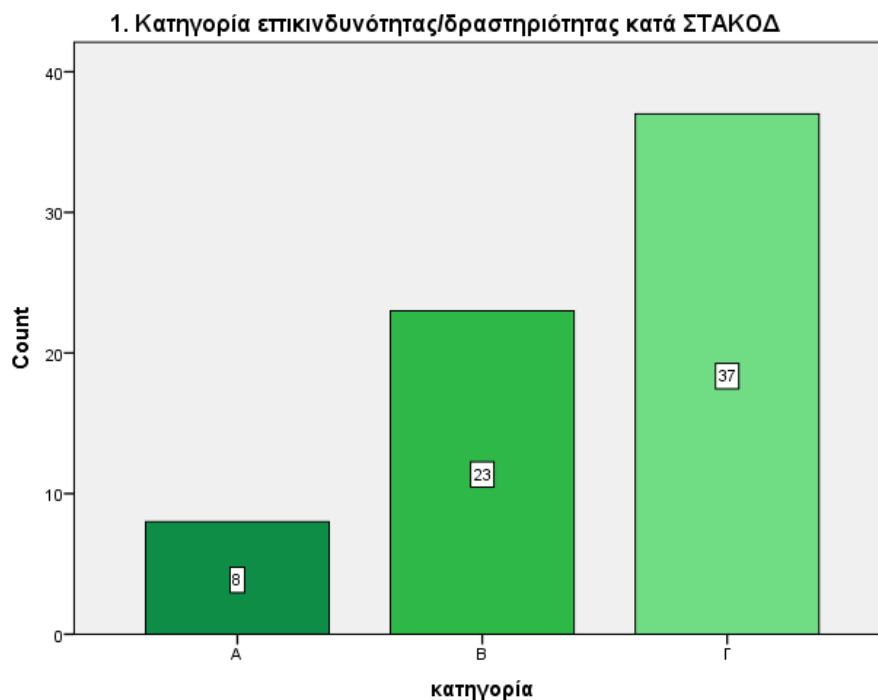
Οι δύο παρακάτω πίνακες δίνουν αναλυτικά τ'αποτελέσματα της έρευνας, ανά απάντηση :

Πίνακες 10, 11: Αναλυτική παρουσίαση των απαντήσεων

[illegible]

Τεχνικός Ασφαλείας	ΜΕΕΚ	Υπεύθυνος	Υπηρεσίες ΤΑ	Υπαρξη ΥΑ	Επίσκεψη ΕΕ	Επικοινωνία ΕΕ	Λόγος Επικοινωνίας	Τρόπος Ενημέρωσης	Κουτί ΑΒ	Σχέδιο ΕΑ	Θόρυβος	Διακίνηση Φορτίων	Χρήση Η/Υ
3	1	1	1	1	3	1	2	3	1	1	4	3	3
3	1	1	1	1	3	1	3	3	1	1	4	3	2
3	1	1	1	1	3	1	4	3	1	1	4	3	2
3	1	1	1	1	3	1	5	3	1	1	4	3	2
3	1	1	1	1	3	1	5	3	1	1	4	3	2
3	1	1	1	1	3	1	3	3	1	1	4	3	2
2	0	1	1	0	4	1	3	3	1	1	4	3	2
1	0	1	0	0	3	0	-	1	1	1	3	3	3
1	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	4	2
1	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	4	2
1	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	4	2
1	1	1	1	1	2	1	5	2	1	1	4	3	2
1	1	1	1	1	2	1	5	2	1	1	4	3	2
3	1	1	1	1	2	1	3	2	1	1	4	3	2
3	0	1	1	1	2	1	3	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	1	4	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	1	4	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	1	4	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	1	5	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	1	5	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	0	-	2	1	1	3	3	2
3	0	1	1	1	2	0	-	2	1	1	3	3	2
3	0	1	0	0	2	0	-	2	1	1	3	3	2
3	0	1	0	0	2	0	-	2	0	0	3	3	2
3	0	1	0	0	2	0	-	2	0	0	3	3	2
3	0	1	0	0	2	0	-	2	0	0	3	3	2
3	0	1	0	0	3	0	-	2	0	0	3	3	2
3	0	1	0	0	3	0	-	2	0	0	3	3	2
3	0	1	0	0	3	0	-	2	0	0	3	3	2
3	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	3	5
2	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	3	1	1	1	4	3	5
2	1	1	1	1	2	1	3	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	3	1	1	1	4	3	5
2	1	1	1	1	2	1	4	1	1	1	4	3	5
2	1	1	1	1	2	1	4	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	4	1	1	1	4	3	5
3	1	1	1	1	2	1	4	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	2	1	1	1	4	3	5
2	0	1	1	1	2	1	3	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	3	1	1	1	4	3	5
2	0	1	1	1	2	1	2	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	2	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	2	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	4	3	5
3	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	1	1	1	1	1	4	3	5
2	0	1	0	0	2	1	5	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
2	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
2	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	1	1	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	0	0	4	3	5
3	0	1	0	0	2	0	-	1	0	0	4	3	5
3	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	4	3	5
3	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	4	3	5
1	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	3	3	5
1	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	3	3	5
1	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	3	2	5
1	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	3	2	5
1	0	1	0	0	1	0	-	1	0	0	3	3	5

Στην έρευνα συμμετείχαν 68 επιχειρήσεις. Από αυτές τις επιχειρήσεις στην Α κατηγορία επικινδυνότητας (κατά ΣΤΑΚΟΔ) ανήκαν οι 8, στην Β οι 23 και στην Γ οι 37.

Διάγραμμα 15: Κατηγορία επικινδυνότητας/δραστηριότητας κατά ΣΤΑΚΟΔ

- Οι επιχειρήσεις των Α και Β κατηγοριών απασχολούν όλες πάνω από 50 άτομα προσωπικό το οποίο είναι και διοικητικό και εργατικό. Οι επιχειρήσεις της Γ κατηγορίας απασχολούν όλες κάτω από 50 άτομα προσωπικό το οποίο είναι και διοικητικό και εργατικό.
- Το μεγαλύτερο μέρος των εταιρειών (75%) έχουν χρησιμοποιήσει στο παρελθόν υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας/Γιατρού Εργασίας

χρήσηΤΑ				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	17	25,0	25,0	25,0
Valid NAI	51	75,0	75,0	100,0
Total	68	100,0	100,0	

Πίνακας 12: Χρήση στο παρελθόν τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας

Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας/Γιατρού Εργασίας έχουν χρησιμοποιήσει στο παρελθόν όλες οι επιχειρήσεις της Α κατηγορίας, το 87% της Β κατηγορίας και μόλις το 62,2% της Γ κατηγορίας.

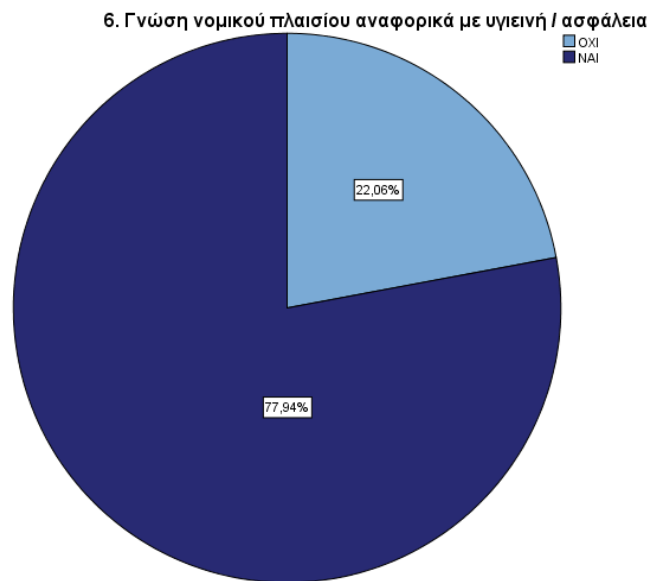

Διάγραμμα 16: Χρήση στο παρελθόν τεχνικού ασφαλείας ή/και γιατρού εργασίας

- Σχετικά με το αν η επιχείρηση χρησιμοποιεί ως τεχνικό ασφαλείας υπάλληλό της, εξωτερικό συνεργάτη ή υπηρεσία ΕΞ.Υ.ΠΠ (Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης) προέκυψαν τα εξής: οι επιχειρήσεις Α κατηγορίας χρησιμοποιούν κατά 12,5% δικό τους τεχνικό ασφαλείας και κατά 87,5% χρησιμοποιούν ΕΞ.Υ.ΠΠ. Οι επιχειρήσεις Β κατηγορίας χρησιμοποιούν κατά 8,7% δικό τους τεχνικό ασφαλείας και κατά 91,3% ΕΞ.Υ.ΠΠ. Οι επιχειρήσεις Γ κατηγορίας χρησιμοποιούν κατά 24,3% δικό τους και κατά 75,7% ΕΞ.Υ.ΠΠ.
- Στην πλειοψηφία των εταιρειών (77,9%), ο εργοδότης φαίνεται να γνωρίζει το νομικό πλαίσιο αναφορικά με τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας.

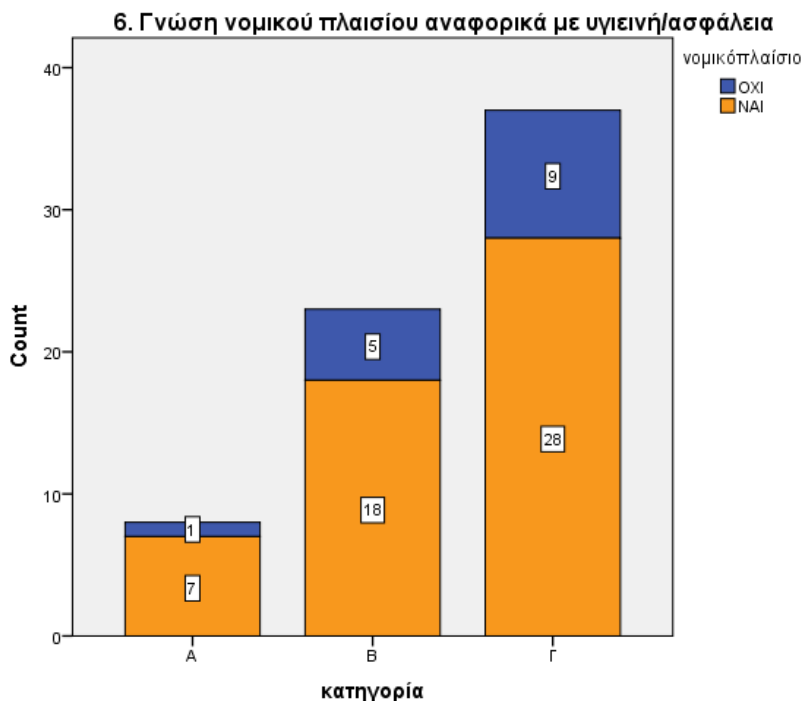
νομικόπλαισιο				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	15	22,1	22,1	22,1
Valid NAI	53	77,9	77,9	100,0
Total	68	100,0	100,0	

Πίνακας 13: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (συνολικά)

Διάγραμμα 17: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (συνολικά)

Παρατηρήθηκε ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει τους εργαζόμενους, όσον αφορά στις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, το γνωρίζουν το 87,5% των εργοδοτών των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 78,3% στις Β κατηγορίας και μόλις το 75,7% στις Γ κατηγορίας.

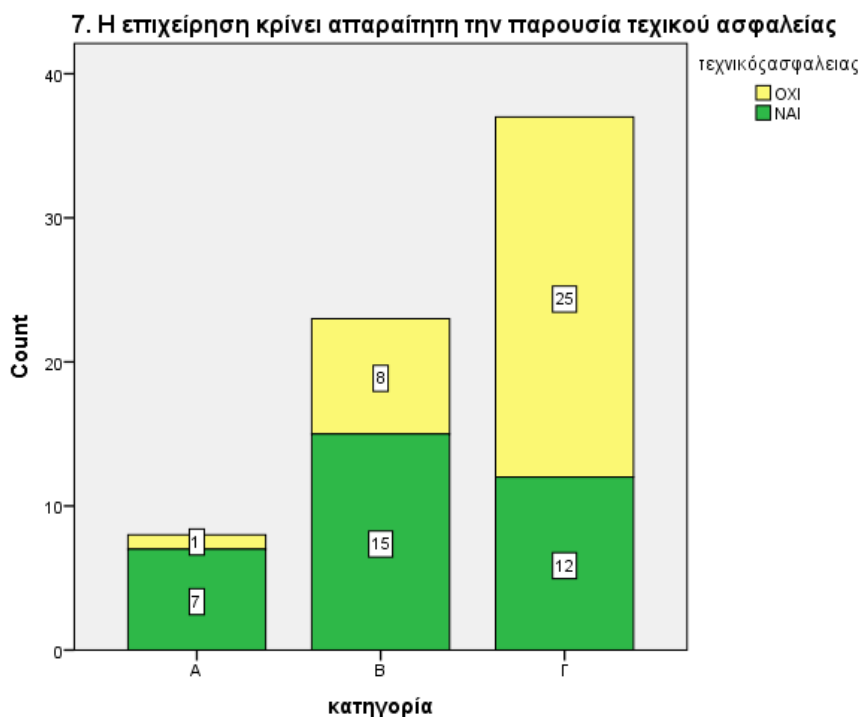
Διάγραμμα 18: Γνώση νομικού πλαισίου αναφορικά με υγιεινή/ ασφάλεια (ανά εταιρεία)

- Αναφορικά με την αναγκαιότητα της παρουσίας τεχνικού ασφαλείας, οι γνώμες διίστανται (50% συμφωνούν με την παρουσία).

τεχνικός ασφαλείας				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	34	50,0	50,0	50,0
Valid NAI	34	50,0	50,0	100,0
Total	68	100,0	100,0	

Πίνακας 14: αναγκαιότητα παρουσίας τεχνικού ασφαλείας (συνολικά)

Όσον αφορά στο αν η παρουσία του τεχνικού ασφαλείας κρίνεται απαραίτητη, θετικά απάντησε το 87,5% των επιχειρήσεων της Α κατηγορίας, το 65,2% αυτών της Β και μόλις το 32,4% αυτών της Γ.

Διάγραμμα 19 : αναγκαιότητα παρουσίας τεχνικού ασφαλείας (ανά εταιρεία)

- Ίδια ποσοστά προέκυψαν και στην ερώτηση αν οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι η υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία βοηθάει στην παραγωγικότητα και στη σχέση μεταξύ επιχείρησης και εργαζομένων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ένα σίγουρο και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

ΥΑ παραγωγικότητα				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	34	50,0	50,0	50,0
Valid NAI	34	50,0	50,0	100,0
Total	68	100,0	100,0	

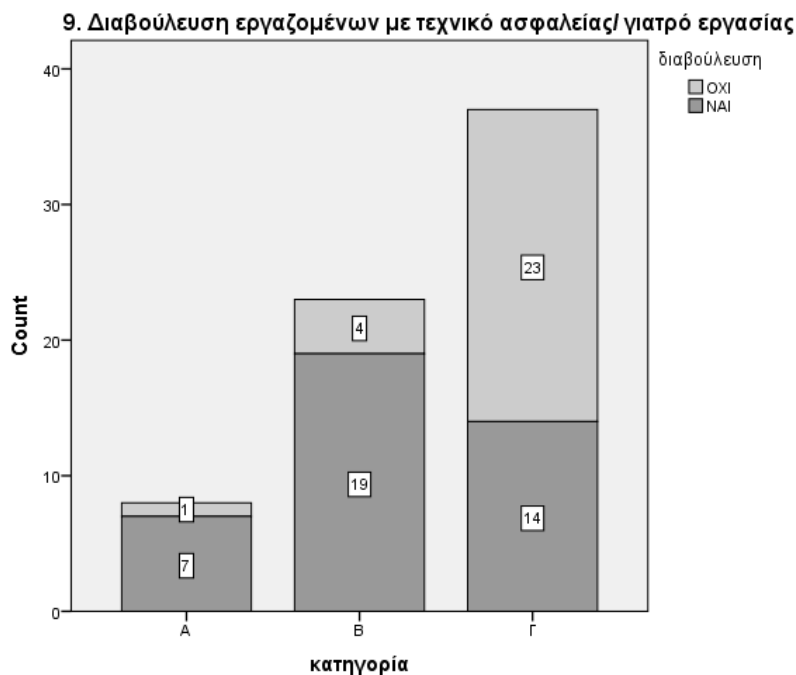
Πίνακας 15: συμβολή υγιεινής/ασφάλειας στην παραγωγικότητα

- Σε (περίπου) 6 από τις 10 επιχειρήσεις (58,8%) υπάρχει διαβούλευση των εργαζομένων με τον τεχνικό ασφάλειας/γιατρό εργασίας.

διαβούλευση				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	28	41,2	41,2	41,2
Valid NAI	40	58,8	58,8	100,0
Total	68	100,0	100,0	

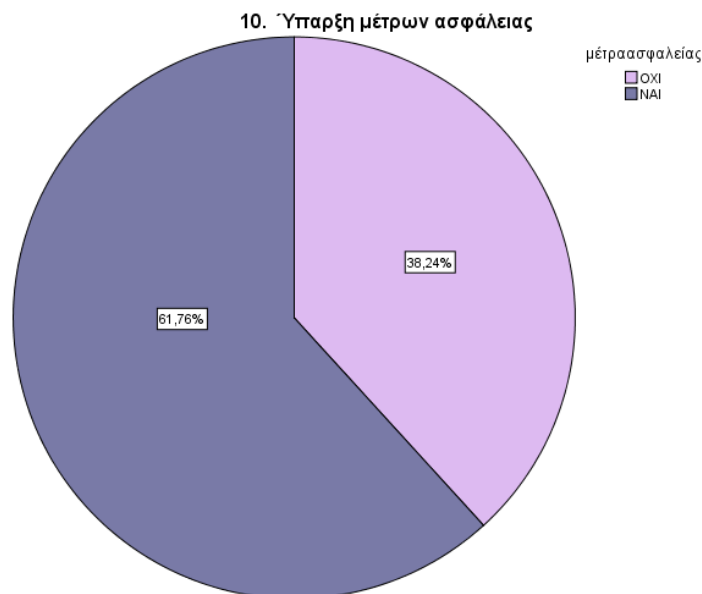
Πίνακας 16: διαβούλευση εργαζομένων με τεχνικό ασφάλειας/γιατρό εργασίας (συνολικά)

Το 87,5% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας απάντησαν ότι υπάρχει στους χώρους εργασίας διαβούλευση των εργαζομένων με τον τεχνικό ασφάλειας και τον γιατρό εργασίας. Τα ποσοστά για τις κατηγορίες Β και Γ είναι 82,6% και 37,8% αντίστοιχα.

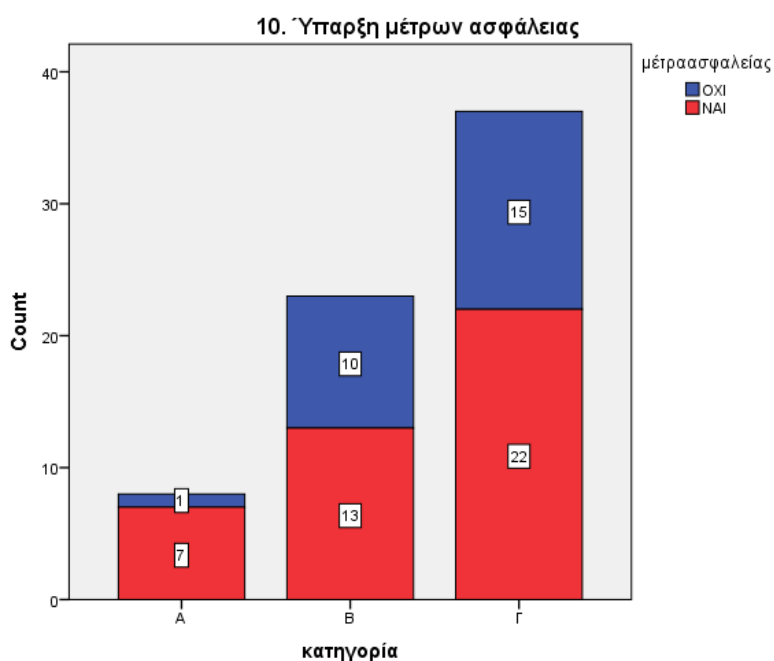
Διάγραμμα 20: διαβούλευση εργαζομένων με τεχνικό ασφάλειας/γιατρό εργασίας (συνολικά)

- Μόνον 6 στις 10 επιχειρήσεις (61,76%) έχουν τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας για αποφυγή κινδύνων.

Διάγραμμα 21: Ύπαρξη μέτρων ασφάλειας (συνολικά)

Σχετικά με το αν η επιχείρηση/εργοδότης φροντίζει ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν τα απαραίτητα μέσα και μέτρα ασφάλειας για αποφυγή των κινδύνων, θετικά απάντησε το 87,5% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 56,5% της Β και το 59,5% της Γ.

Διάγραμμα 22: Ύπαρξη μέτρων ασφάλειας (συνολικά)

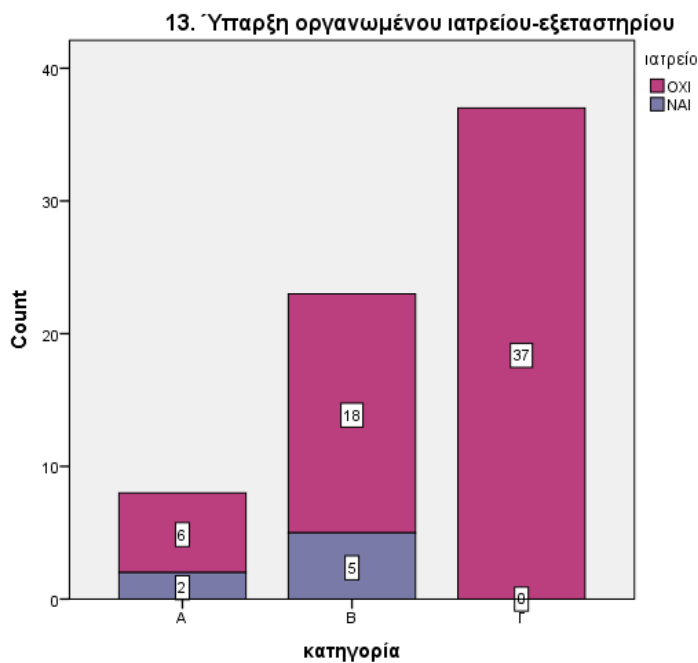
- Παρόλο που όλες οι επιχειρήσεις λαμβάνουν γνώση των υποδείξεων του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας (ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να βάζει την υπογραφή του στο τετράδιο υποδείξεων σύμφωνα με το ισχύον Π.Δ 17/96), μόνο το

87,5% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 73,9% της Β και το 40,5% της Γ δρουν άμεσα προς συμμόρφωση.

- Έκπληξη προκαλεί το γεγονός ότι, σε σχεδόν σε 9 από τις 10 εταιρείες (89,71%) δεν υπάρχει οργανωμένο ιατρείο-εξεταστήριο για την επίβλεψη των συνθηκών υγείας των εργαζομένων.

Διάγραμμα 23: ύπαρξη οργανωμένου ιατρείου – εξεταστήριου (συνολικά)

Διάγραμμα 24: ύπαρξη οργανωμένου ιατρείου – εξεταστήριου (ανά εταιρεία)

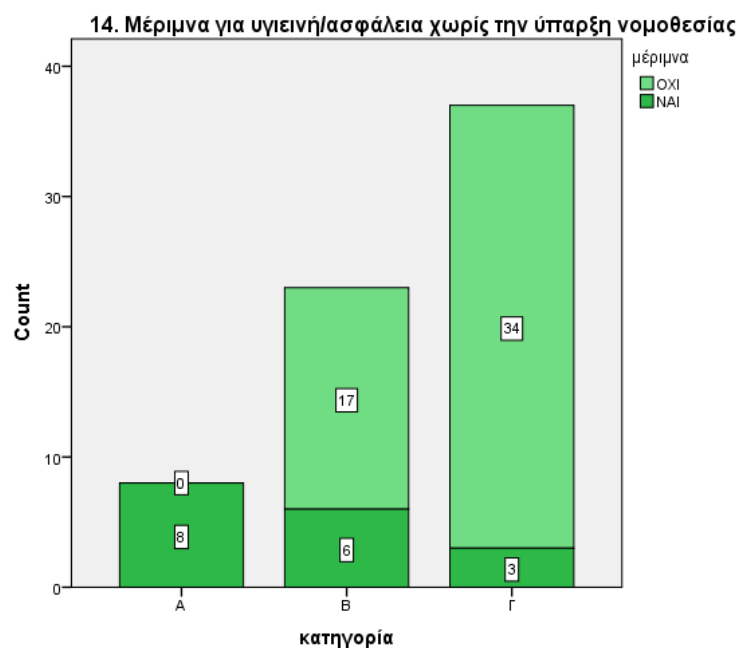
Μόλις το 25% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας και το 21,7% αυτών της Β κατηγορίας διαθέτουν οργανωμένο ιατρείο - εξεταστήριο για την επίβλεψη των συνθηκών υγείας των εργαζομένων από τον γιατρό εργασίας.

- Το 75% των εταιρειών δεν θα μεριμνούσε για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων τους αν δεν αναγκάζονταν από την ύπαρξη αντίστοιχης νομοθεσίας

μέριμνα				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid OXI	51	75,0	75,0	75,0
NAI	17	25,0	25,0	100,0
Total	68	100,0	100,0	

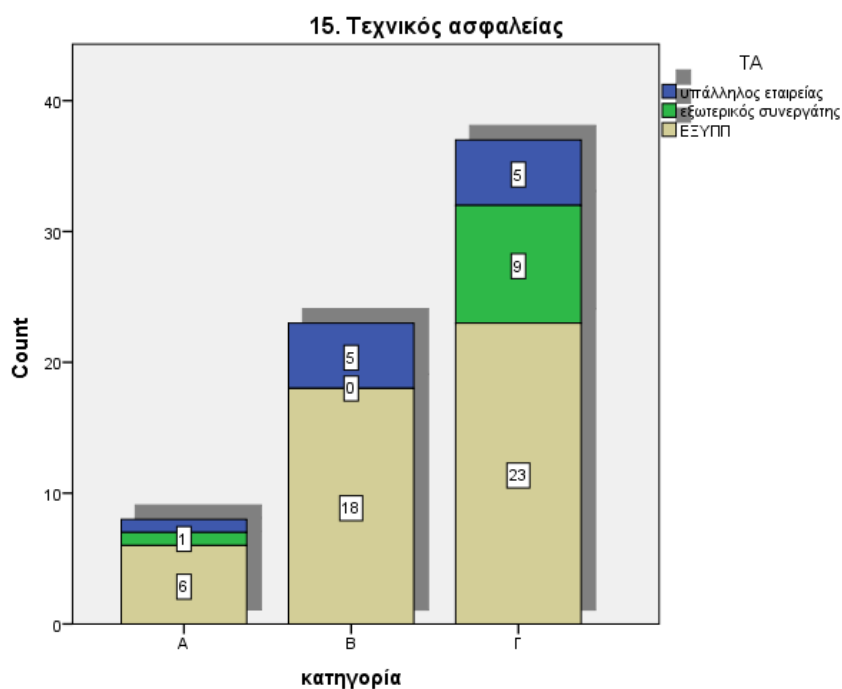
Πίνακας 17: Μέριμνα για υγιεινή/ασφάλεια χωρίς ύπαρξη νομοθεσίας (συνολικά)

Αν δεν υπήρχε η ισχύουσα νομοθεσία (ν. 3850/2010), οι επιχειρήσεις της Α κατηγορίας θα μεριμνούσαν όλες για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων, από τις επιχειρήσεις Β κατηγορίας μόνο το 26%, ενώ από αυτές της Γ κατηγορίας μόλις το 8%.

Διάγραμμα 25: Μέριμνα για υγιεινή/ασφάλεια χωρίς ύπαρξη νομοθεσίας (ανά εταιρεία)

- Σχετικά με το αν η επιχείρηση/εργοδότης θα προτιμούσε ο τεχνικός ασφαλείας να είναι υπάλληλος της εταιρείας, εξωτερικός συνεργάτης ή ΕΞ.Υ.ΠΠ, η έρευνα έδειξε τα εξής: Οι επιχειρήσεις της Α κατηγορίας προτιμούν κατά 12,5% υπάλληλο της εταιρείας, κατά 75% ΕΞ.Υ.ΠΠ και κατά 12,5% εξωτερικό συνεργάτη.

Διάγραμμα 26: Τεχνικός ασφαλείας (ανά εταιρεία)

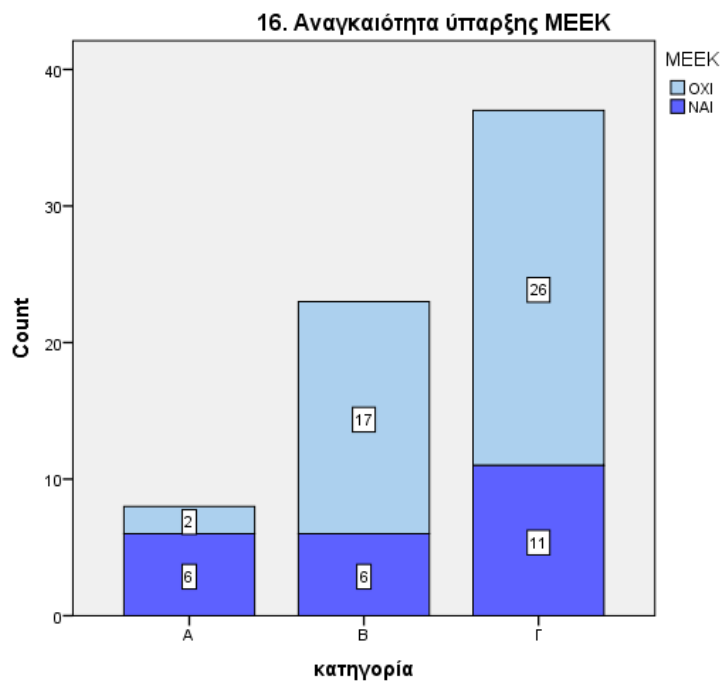
Εκείνες της Β κατηγορίας προτιμούν κατά 21,7% υπάλληλο της εταιρείας και κατά 78,3% ΕΞ.Υ.ΠΠ, ενώ εκείνες της Γ κατηγορίας προτιμούν κατά 13,5% υπάλληλο της εταιρείας, κατά 62,2% ΕΞ.Υ.ΠΠ και κατά 24,3% εξωτερικό συνεργάτη.

- Το μεγαλύτερο μέρος των εταιρειών (66,2%) δεν γνωρίζουν τη σπουδαιότητα και αναγκαιότητα ύπαρξης Γραπτής Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου (Γ.Ε.Ε.Κ.)

ΓΕΕΚ				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid OXI	45	66,2	66,2	66,2
NAI	23	33,8	33,8	100,0
Total	68	100,0	100,0	

Πίνακας 18: Ύπαρξη μελέτης Γ.Ε.Ε.Κ (συνολικά)

Όσον αφορά στη Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου, το 75% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 26% της Β κατηγορίας και το 29,7% της Γ κατηγορίας γνωρίζουν την αναγκαιότητα ύπαρξής της.

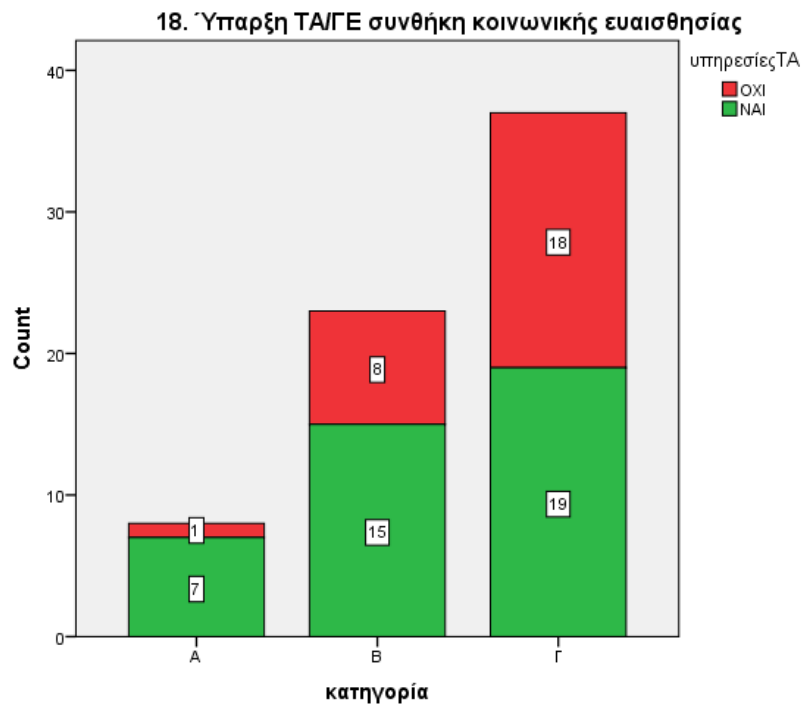
Διάγραμμα 27: Ύπαρξη μελέτης Γ.Ε.Ε.Κ (ανά εταιρεία)

- Σε όλες τις επιχειρήσεις έχει οριστεί υπεύθυνο άτομο το οποίο θα εκπροσωπεί την επιχείρηση και τους εργαζόμενους και θα διαβουλεύεται με τον τεχνικό ασφάλειας και τον γιατρό εργασίας.
- Το 60,3% των εργοδοτών γνωρίζει ότι οι υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας-γιατρού εργασίας είναι και συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας

υπηρεσίεςΤΑ				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	27	39,7	39,7	39,7
Valid NAI	41	60,3	60,3	100,0
Total	68	100,0	100,0	

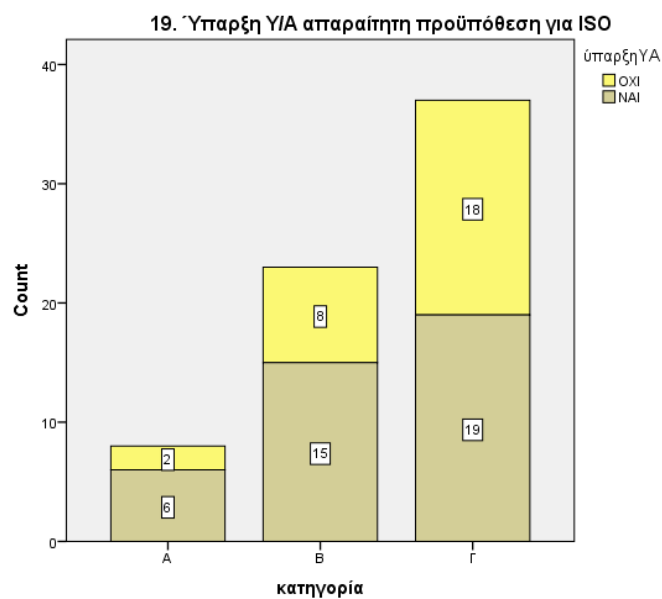
Πίνακας 19: ύπαρξη ΤΑ/ΓΕ σαν συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας (συνολικά)

Στην ερώτηση για το αν η επιχείρηση/εργοδότης γνωρίζει ότι οι υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας-γιατρού εργασίας, εκτός από υποχρέωση είναι και συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας για το προσωπικό που απασχολεί, θετικά απάντησε το 87,5% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 65,2% της Β και το 51,4% της Γ.

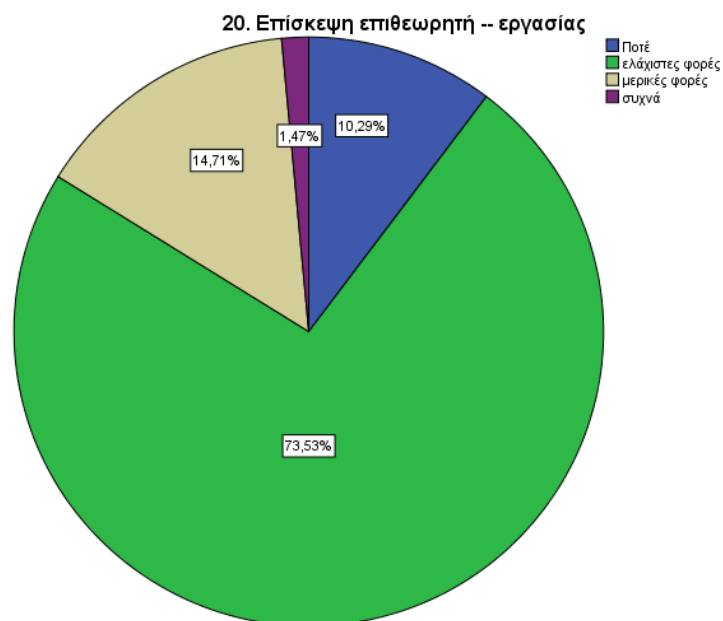
Διάγραμμα 28: ύπαρξη ΤΑ/ΓΕ σαν συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας (ανά εταιρεία)

- Το 75% των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, το 65,2% της Β και το 51,4% της Γ γνωρίζουν ότι η ύπαρξη πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας στην επιχείρηση είναι αναγκαία προϋπόθεση για την πιστοποίηση ποιότητας ISO.

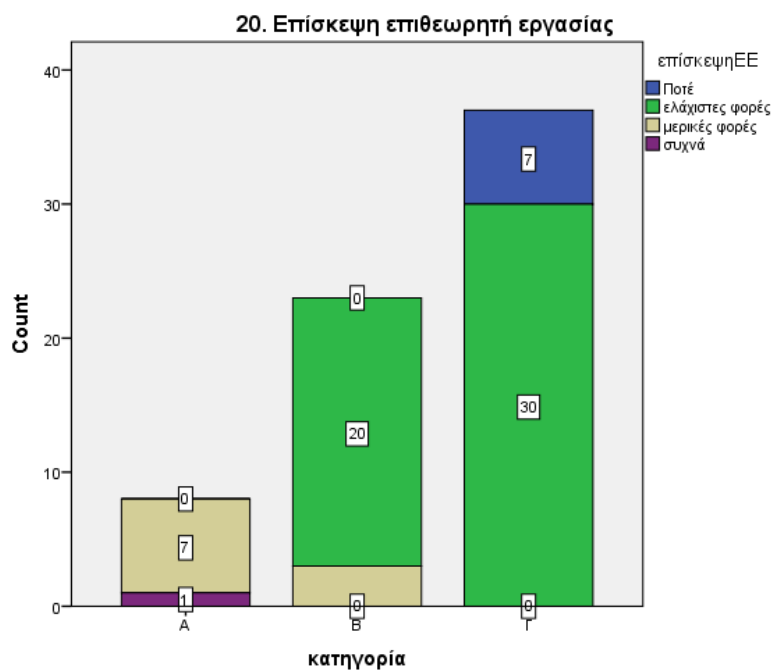
Διάγραμμα 29: Ύπαρξη ΥΑ απαραίτητη προϋπόθεση για ISO

- Το 10,29% των εταιρειών δεν έχουν δεχθεί ποτέ επίσκεψη από την επιθεώρηση εργασίας, το 73,53% ελάχιστα φορές, το 14,71% μερικές φορές και μόνον το 1,4% συχνά.

Διάγραμμα 30: επίσκεψη επιθεωρητή – εργασίας (συνολικά)

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων Α κατηγορίας, δήλωσαν ότι έχουν δεχτεί επίσκεψη από την επιθεώρηση εργασίας μερικές φορές, ενώ η πλειοψηφία των επιχειρήσεων της Β και Γ κατηγορίας ελάχιστες φορές.

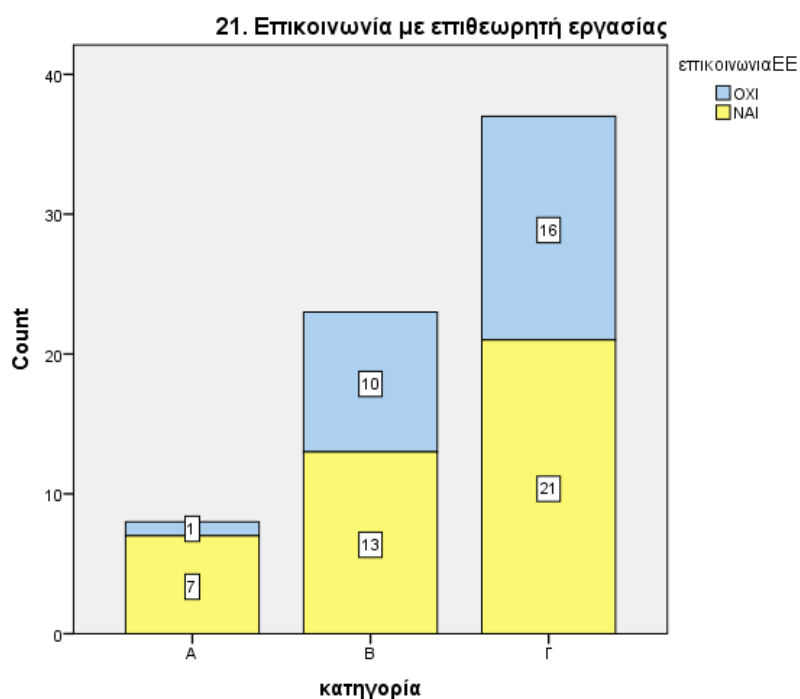
Διάγραμμα 31: επίσκεψη επιθεωρητή – εργασίας (ανά εταιρεία)

- Το 60,3% των εταιρειών έχουν επικοινωνήσει με την επιθεώρηση εργασίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΕ				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	27	39,7	39,7	39,7
Valid NAI	41	60,3	60,3	100,0
Total	68	100,0	100,0	

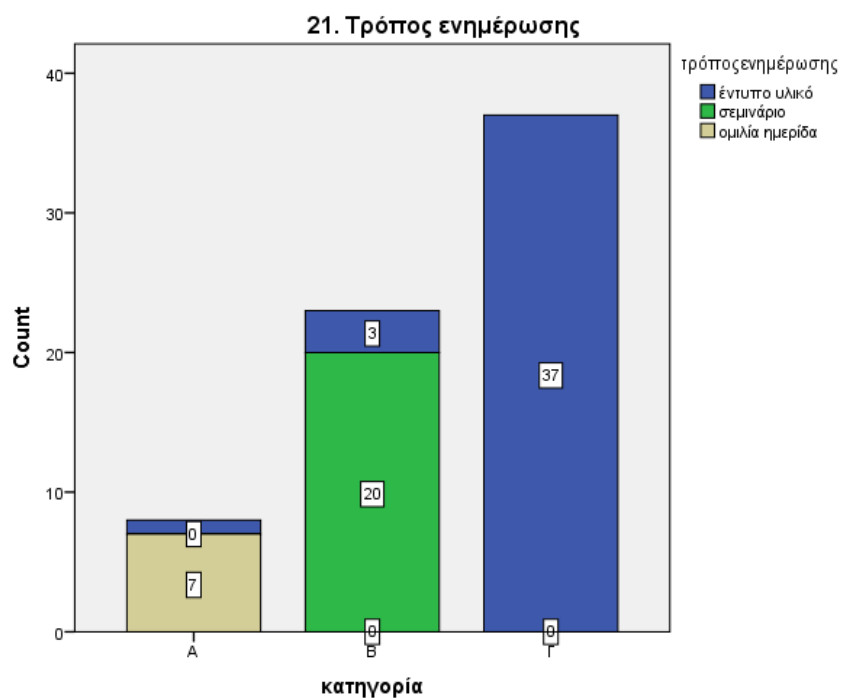
Πίνακας 20 : επικοινωνία με επιθεώρηση εργασίας (συνολικά)

Περίπου οι μισές επιχειρήσεις των κατηγοριών Β και Γ και σχεδόν όλες της κατηγορίας Α, έχουν έλθει έστω και μια φορά σε επικοινωνία με την επιθεώρηση εργασίας, προκειμένου να ενημερωθούν για θέματα υγείας, θέματα ασφάλειας, θεσμικά θέματα, για θέματα νομοθεσίας και για θέματα ατυχημάτων.

Διάγραμμα 32: επικοινωνία με επιθεώρηση εργασίας (ανά εταιρεία)

- Οι επιχειρήσεις Α κατηγορίας θα προτιμούσαν να ενημερωθούν για τους επαγγελματικούς κινδύνους στο χώρο τους μέσω ομιλίας/ημερίδας, εκείνες της Β κατηγορίας θα προτιμούσαν να ενημερωθούν με σεμινάριο, ενώ εκείνες της Γ θα προτιμούσαν να ενημερωθούν με παροχή έντυπου υλικού.

Διάγραμμα 33: τρόποι ενημέρωσης

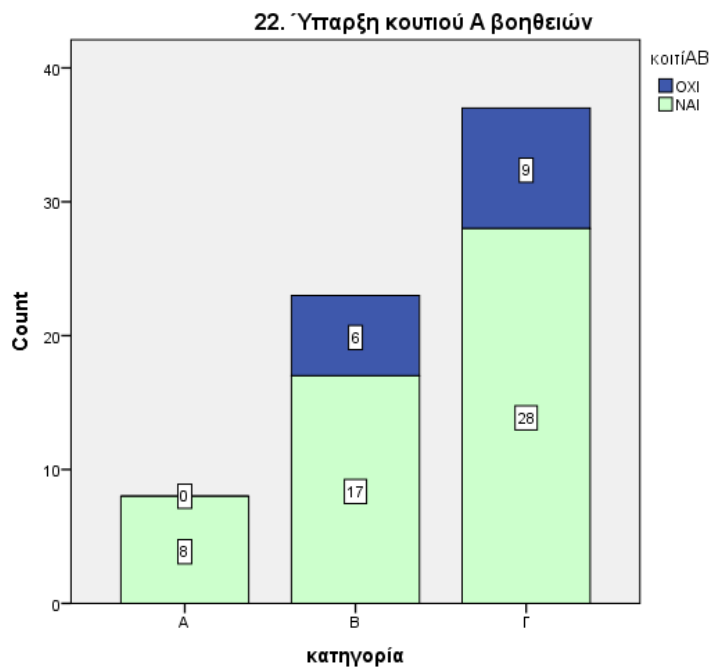
- Κουτί πρώτων βοηθειών διαθέτουν περίπου 8 στις 10 εταιρείες (77,9%)

κουτίAB

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
OXI	15	22,1	22,1	22,1
Valid NAI	53	77,9	77,9	100,0
Total	68	100,0	100,0	

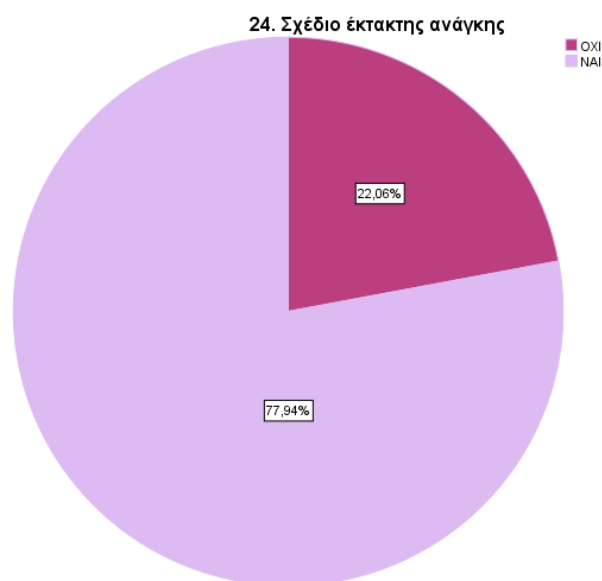
Πίνακας 21: Κουτί πρώτων βοηθειών (συνολικά)

Κουτί πρώτων βοηθειών υπάρχει σε όλες τις επιχειρήσεις A κατηγορίας, στο 73,9% της B κατηγορίας και στο 75,7% της Γ.

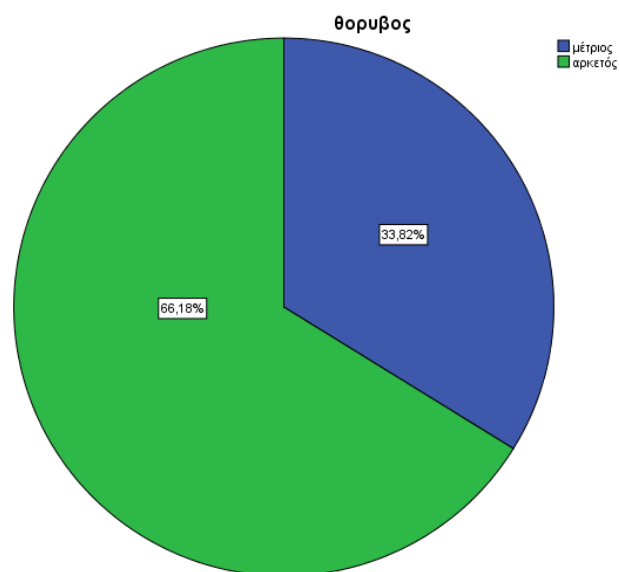
Διάγραμμα 34: Κουτί πρώτων βοηθειών (ανά εταιρεία)

- Τα ίδια ποσοστά προκύπτουν για το εάν υπάρχει καταρτισμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για περιπτώσεις σεισμού και πυρκαγιάς.

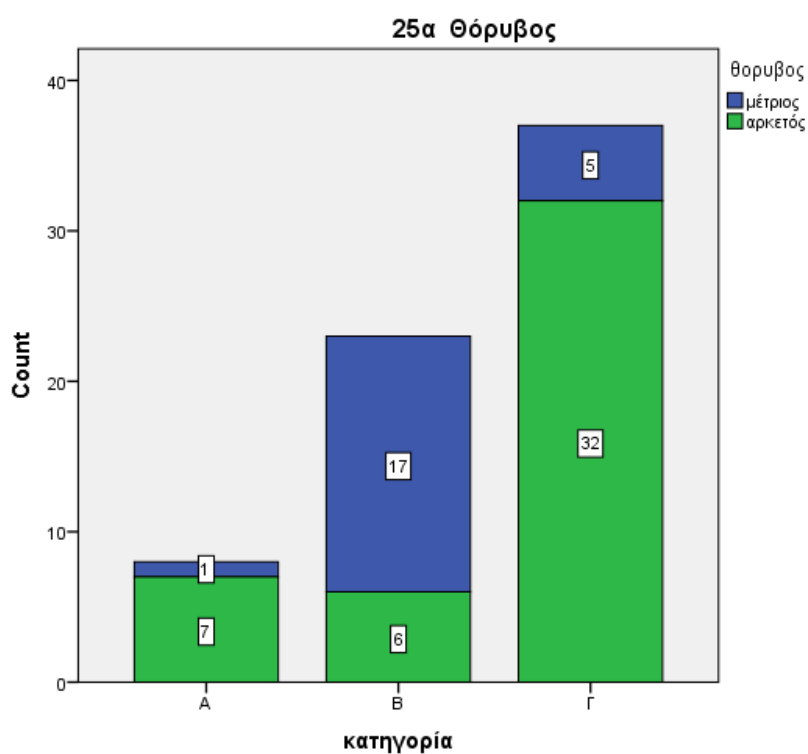
Διάγραμμα 35: σχέδιο έκτακτης ανάγκης

- Το 66,18% των εταιρειών θεωρούν το θόρυβο αρκετά σημαντικό κίνδυνο, ενώ το 33,82% μέτριο.

Διάγραμμα 36: θόρυβος (συνολικά)

Όσον αφορά στον κίνδυνο του θορύβου, κατά την πλειοψηφία τους, οι επιχειρήσεις της Α και Γ κατηγορίας απάντησαν ότι τον θεωρούν αρκετά σημαντικό κι εκείνες της Β κατηγορίας μέτρια σημαντικό.

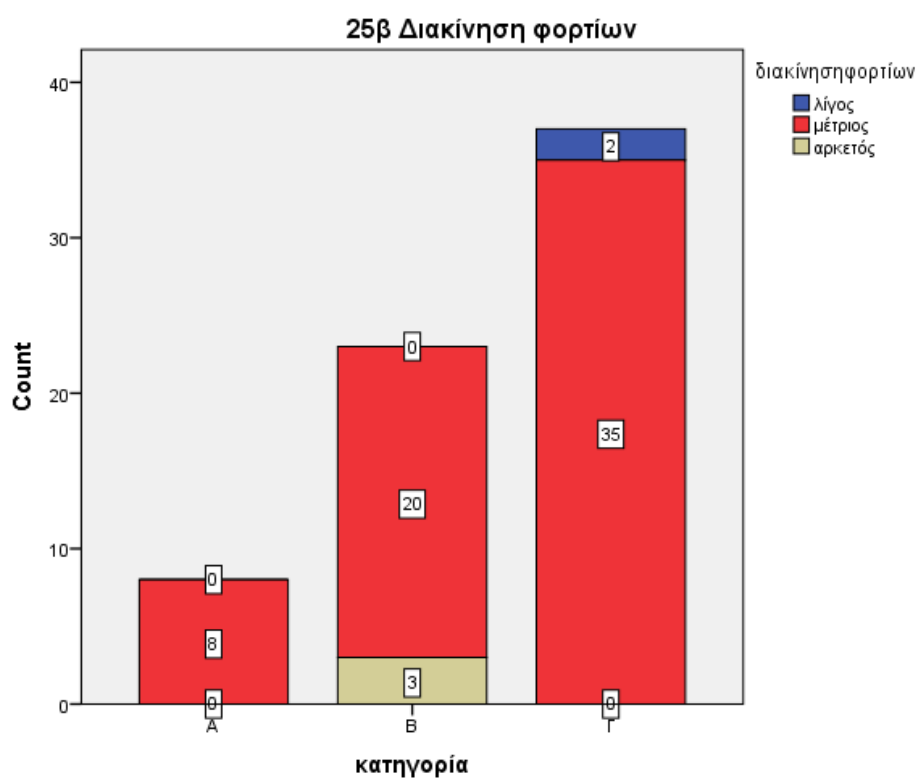
Διάγραμμα 37: θόρυβος (ανά εταιρεία)

Το 92,6% των εταιρειών θεωρούν τη διακίνηση φορτίων μέτριο κίνδυνο, ενώ το 4,4% αρκετά σημαντικό.

Διακίνηση φορτίων				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	λίγος	2	2,9	2,9
	μέτριος	63	92,6	95,6
	αρκετός	3	4,4	100,0
	Total	68	100,0	100,0

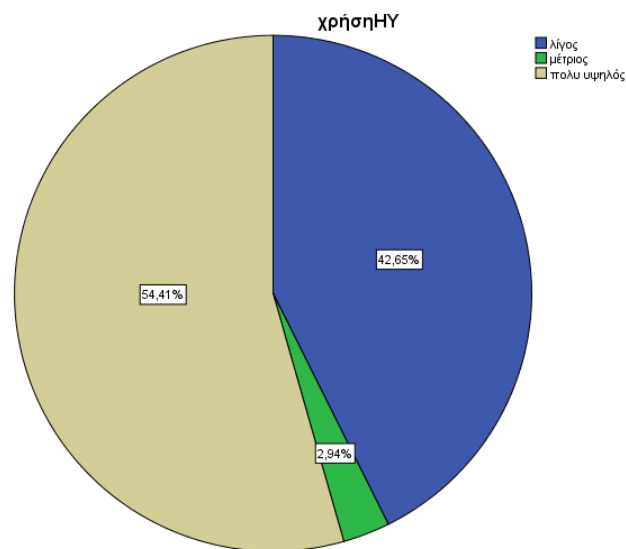
Πίνακας 22: διακίνηση φορτίων (συνολικά)

Όσον αφορά στον κίνδυνο της χειρωνακτικής διακίνησης φορτίων, όλες οι επιχειρήσεις απάντησαν ότι τον θεωρούν ως μέτρια σημαντικό.

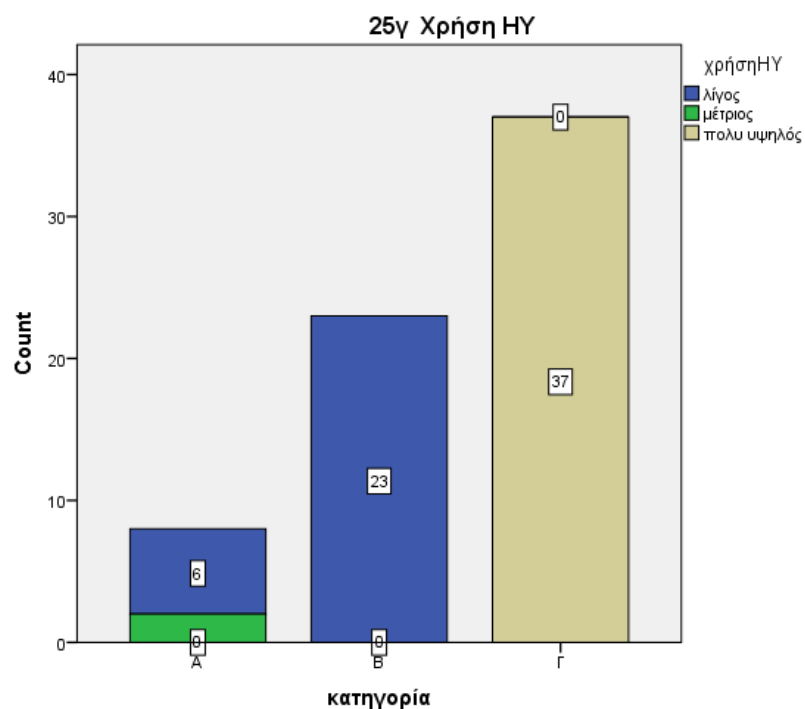
Διάγραμμα 38: διακίνηση φορτίων (ανά εταιρεία)

Το 54,41% των εταιρειών θεωρούν τη χρήση Η/Υ πολύ υψηλό κίνδυνο, ενώ το 2,94% μέτριο.

Διάγραμμα 39: Χρήσης Η/Υ (συνολικά)

Τέλος, όσον αφορά στον κίνδυνο της χρήσης Η/Υ, κατά την πλειοψηφία τους, οι επιχειρήσεις της Α και Β κατηγορίας απάντησαν ότι τον θεωρούν λίγο σημαντικό κι εκείνες της Γ κατηγορίας πολύ υψηλό.

Διάγραμμα 40: Χρήσης Η/Υ (ανά εταιρεία)

4.3 Συμπεράσματα έρευνας

Από την παραπάνω έρευνα, μπορούν να εξαχθούν αρκετά σημαντικά συμπεράσματα για την παρούσα αντίληψη των ελληνικών εταιρειών πάνω στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας. Το δείγμα της έρευνας, αν και μικρό, είναι ικανό για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Στην Ελλάδα η πλειοψηφία των επιχειρήσεων ανήκει στη Γ κατηγορία επικινδυνότητας. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία επικινδυνότητας, με μια πρώτη ματιά φαίνεται ότι δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία σε ό,τι αφορά στην υγιεινή και ασφάλεια. Από τις επιχειρήσεις αυτές, στο παρελθόν είχαν χρησιμοποιήσει υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας/γιατρού εργασίας μόνο το 62% αυτών, σε αντίθεση με τις άλλες δύο κατηγορίες, όπου η Α είχε χρησιμοποιήσει κατά 100% και η Β κατά 87%.

Οι υπηρεσίες ΕΞ.Υ.ΠΠ, είναι φανερό πως επιλέγονται πολύ περισσότερο και από τις τρεις κατηγορίες εταιρειών για την εφαρμογή πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο τους, (και όχι κάποιος εσωτερικός ή εξωτερικός συνεργάτης), διότι διαθέτουν τόσο την τεχνογνωσία, την εμπειρία και την κατάλληλη εκπαίδευση των τεχνικών ασφαλείας και των γιατρών εργασίας, όσο και τον απαραίτητο εξοπλισμό μετρήσεων φυσικών/χημικών/βιολογικών παραγόντων στο εργασιακό περιβάλλον καθώς και τον απαραίτητο διαγνωστικό εξοπλισμό του γιατρού εργασίας. Ακόμη, οι ΕΞ.Υ.ΠΠ ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στο έργο που καλούνται να επιτελέσουν.

Βέβαια, το ποσοστό των επιχειρήσεων Γ κατηγορίας που προτιμούν υπάλληλό τους, είναι αρκετά αυξημένο (24,3%) σε σχέση με το αντίστοιχο των επιχειρήσεων των άλλων δύο κατηγοριών (Α: 12,5% και Β: 8,7%), αυτό όμως είναι λογικό διότι αυτές οι επιχειρήσεις δεν διαθέτουν αρκετά κονδύλια για να δαπανήσουν για την υγιεινή και ασφάλεια και συνεπώς βολεύει περισσότερο η χρήση υπηρεσιών υπαλλήλου.

Αξιοσημείωτο είναι, ότι μόνο το 76% των εργοδοτών των επιχειρήσεων Γ κατηγορίας, σε σχέση με τα ποσοστά των άλλων δύο κατηγοριών που είναι 87% για την Α και 78% για την Β, έχουν γνώση του νομικού πλαισίου που διέπει τους εργαζόμενους όσον αφορά στις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να προκαλεί ανησυχία και προβληματισμό σε αυτές τις επιχειρήσεις.

Μόνο το 32% των επιχειρήσεων Γ κατηγορίας κρίνει απαραίτητη την παρουσία τεχνικού ασφαλείας, ενώ ελαφρώς καλύτερη, αλλά και πάλι όχι επαρκής, είναι η κατάσταση στις επιχειρήσεις Β κατηγορίας, με ποσοστό 65%. Οι επιχειρήσεις της Α κατηγορίας, κρίνουν απαραίτητη την παρουσία τεχνικού ασφαλείας στην πλειοψηφία τους, αφού το ποσοστό είναι 87%.

Το πλέον ανησυχητικό βέβαια είναι το γεγονός ότι αν δεν υπήρχε η ισχύουσα νομοθεσία, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων Β και Γ κατηγορίας δεν θα μεριμνούσαν για την εφαρμογή πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο τους. Φαίνεται ότι όλες οι επιχειρήσεις Α κατηγορίας γνωρίζουν την αναγκαιότητα ύπαρξης σωστής πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας, πιθανώς λόγω της φύσης των εργασιών που πραγματοποιούνται σε αυτές.

Φαίνεται ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων των κατηγοριών Β και Γ, έχει άγνοια του γεγονότος ότι μια σωστή πολιτική υγιεινής και ασφάλειας, βοηθάει άμεσα και αρκετά στην παραγωγικότητα των εργαζομένων, σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις της κατηγορίας Α.

Στις επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία Γ, δεν υπάρχει επαρκής διαβούλευση μεταξύ τεχνικού ασφαλείας/γιατρού εργασίας και εργαζομένων. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο ότι οι εργαζόμενοι δεν έχουν επίγνωση των κινδύνων που τους περιβάλλουν, οπότε και δεν ενδιαφέρονται άμεσα να ενημερωθούν από τον τεχνικό/γιατρό, είτε στο ότι ο ίδιος ο τεχνικός/γιατρός δεν δίνει σημασία στην ενημέρωση των εργαζομένων.

Επίσης οι επιχειρήσεις των κατηγοριών Β και Γ, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, δεν μεριμνούν για την παροχή Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π) στους εργαζομένους τους.

Οι επιχειρήσεις αυτές επιπλέον, δεν συμμορφώνονται άμεσα προς τις υποδείξεις του τεχνικού ασφαλείας/γιατρού εργασίας παρά μόνο μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, το οποίο ενδέχεται να είναι μεγάλο.

Το γεγονός ότι μόνο το 25% και 22% των κατηγοριών Α και Β αντίστοιχα, από τις επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερα από 50 άτομα, διαθέτουν οργανωμένο ιατρείο-εξεταστήριο στο χώρο τους, δυσχεραίνει την εξυπηρέτηση των εργαζομένων, διότι αναγκάζονται να πηγαίνουν στο ιατρείο του εκάστοτε γιατρού εργασίας και δεν μπορούν έτσι να έχουν άμεση εποπτεία της υγείας τους. Ακόμα είναι επιζήμιο και για την ίδια την επιχείρηση, διότι πρέπει να χορηγεί άδεια στους εργαζομένους και επομένως μειώνονται οι παραγωγικές ώρες εργασίας.

Εξίσου αξιολογούμενο, είναι το γεγονός ότι μόνο ένα μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων των κατηγοριών Β και Γ, γνωρίζει ότι η ύπαρξη γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου είναι απαραίτητη, παρόλο που κάθε επιχείρηση είναι υποχρεωμένη σύμφωνα με το νόμο να τη διαθέτει. Αυτό δηλώνει άγνοια νόμου.

Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός, ότι οι όλες επιχειρήσεις, εφόσον έχουν αποδεχθεί το στάδιο του ότι είναι υποχρεωμένες να διαθέτουν τεχνικό ασφαλείας και γιατρό εργασίας, έχουν ορίσει κάποιον υπεύθυνο, ο οποίος θα διαβουλευέται με τον τεχνικό/γιατρό.

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων Β και Γ κατηγορίας, δεν φαίνεται να συνειδητοποιούν ότι η ύπαρξη πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας στην επιχείρηση εκτός από υποχρέωση είναι και συνθήκη κοινωνικής ευαισθησίας για το προσωπικό που απασχολούν. Δεν διαθέτουν δηλαδή την λεγόμενη "Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη" παράγοντα που είναι απαραίτητος για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων Β και Γ κατηγορίας, γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι η ύπαρξη πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την πιστοποίηση ποιότητας ISO. Στις υπόλοιπες, αυτό γίνεται αντιληπτό μόνο όταν αρχίσουν να πραγματοποιούν εργασίες και διαβουλεύσεις, ώστε να λάβουν την πιστοποίηση αυτή.

Από την επιθεώρηση εργασίας, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στην Α κατηγορία, έχουν δεχτεί μερικές φορές επίσκεψή της, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των άλλων δύο κατηγοριών επικινδυνότητας που έχουν δεχτεί επίσκεψή της ελάχιστες φορές.

Διαφαίνεται, ότι οι επιχειρήσεις να μεν βρίσκονται σε επαφή με την Επιθεώρηση Εργασίας και τη συμβουλευονται για εργασιακά ζητήματα, όμως ακόμα η κατάσταση είναι σε πρώιμο στάδιο. Είναι προφανές ότι μέσα από αυτή την αλληλεπίδραση και οι δύο πλευρές αποκομίζουν θετικά στοιχεία και εμπειρίες και ταυτόχρονα αναβαθμίζουν το ρόλο τους.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι, ότι στις επιχειρήσεις Β και Γ κατηγορίας επικινδυνότητας παρατηρείται έλλειψη στην ύπαρξη κουτιού πρώτων βοηθειών, για την άμεση αντιμετώπιση τραυματισμών και άλλων έκτακτων καταστάσεων. Της ίδιας προσοχής χρήζει το γεγονός, ότι αρκετές από αυτές τις επιχειρήσεις δε διαθέτουν καταρτισμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για περιπτώσεις σεισμού και πυρκαγιάς, το οποίο θα μπορούσε να αποτρέψει από μικρούς τραυματισμούς μέχρι απώλειες ζωής.

Κλείνοντας, θα πρέπει να μας προβληματίσει το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις να μην αναγνωρίζουν σαν κίνδυνο το θόρυβο, τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων και τη χρήση Η/Υ από "Λίγο Σημαντικούς" έως "Αρκετά Σημαντικούς", όμως στην πραγματικότητα, είναι "Πολύ Σημαντικοί" και θα πρέπει αυτό να γίνει απόλυτα κατανοητό στους εργαζόμενους, προκειμένου να αποφευχθούν βλάβες στην υγεία τους οι οποίες μπορεί να είναι αρκετά σοβαρές και μόνιμες.

4.4. Προτάσεις για την Υγιεινή και Ασφάλεια

Σε αυτή την παράγραφο, αναφέρονται κάποιες προτάσεις που προκύπτουν μέσα από τα συμπεράσματα της έρευνας, ευελπιστώντας πως μελλοντικά θα βοηθήσουν στην ύπαρξη καλύτερης επίγνωσης της κουλτούρας της Υγιεινής και Ασφάλειας των Ελληνικών επιχειρήσεων και στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων. Πιο συγκεκριμένα, οι προτάσεις αυτές αποσκοπούν στην καλυτέρευση του περιβάλλοντος της εργασίας, καθώς και των συνθηκών εργασίας.

1) Η εκπαίδευση ως μέτρο για την αύξηση της εργασιακής ποιότητας

Η εκπαίδευση έχει ρόλο πολύ σημαντικό μέσα στην εργασία και μόνο θετικά μπορεί να λειτουργήσει, εφόσον υπάρξει και χρησιμοποιηθεί σ' έναν εργασιακό χώρο. Με την εκπαίδευση μπορούν να οργανωθούν καλύτερα τα άτομα μέσα στους εργασιακούς χώρους και να λειτουργήσουν έχοντας περισσότερη γνώση και εξειδίκευση, άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι πλέον για να δημιουργηθεί ένας σωστός επαγγελματίας σε κάθε εργασιακό κλάδο χρειάζεται να σπουδάσει και να αποκτήσει προϋπηρεσίες πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο της δουλειάς.

Θα γίνει αναφορά σε κάθε μορφή εκπαίδευσης.

A) Εκπαίδευση στα σχολεία και τις σχολές (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)

Στη χώρα μας, αυτή η κατηγορία στερείται αρκετά, αν και τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται μια προσπάθεια συγκρότησης, αφού ο καθένας ακολουθεί κατά ένα μεγάλο ποσοστό αυτό που σπουδάζει και καταρτίζεται επαγγελματικά. Μάλιστα για να βγει στο χώρο εργασίας, συνήθως περνάει από πρακτική εκπαίδευση ή προϋπηρεσία, για την αρτιότερη ένταξή του

στον εργασιακό χώρο. Βέβαια, πρέπει να τονίσουμε πως κάτι τέτοιο συμβαίνει σε θεωρητικό επίπεδο και σε επαγγέλματα που έχουν πολύ χαμηλό βαθμό επικινδυνότητας, όσον αφορά στις επαγγελματικές ασθένειες και στα εργατικά ατυχήματα. Τα επαγγέλματα που έχουν υψηλότερο βαθμό επικινδυνότητας, είναι αυτά που έχουν να κάνουν κυρίως με : οικοδομές, βιομηχανικούς χώρους, εργοστάσια, τουριστικά επαγγέλματα (εστιατόρια, ξενοδοχεία), γεωργικές εργασίες κ.α.

Κάποιες προτάσεις που αφορούν στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι η ενημέρωση των μαθητών για θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΥΑΕ), μέσα από ενημερωτικό υλικό (φυλλάδια, διαδραστικά μέσα κ.α.) και με την οργάνωση ομιλιών για τέτοιου είδους θέματα. Επίσης η πιθανή εισαγωγή κάποιου μαθήματος στο εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο θα φέρνει τους μαθητές σε μία πρώτη επαφή με τις απλές και βασικές έννοιες των θεμάτων ΥΑΕ. Ακόμη, η προσπάθεια καλλιέργειας κουλτούρας ΥΑΕ η οποία, αν γίνει βίωμα στους μαθητές, θα τους συνοδεύει σε όλη τους τη ζωή.

Ορισμένες προτάσεις που αφορούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι η εισαγωγή ικανοποιητικού αριθμού μαθημάτων που αφορούν στην ΥΑΕ, η ανάγκη να πειστούν οι καθηγητές για τη σημασία της εκπαίδευσης σε θέματα ΥΑΕ, η παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σχετικού με θέματα ΥΑΕ.

Επίσης, η αξιοποίηση της ανάγκης παροχής οδηγιών ασφαλείας κατά την πρακτική άσκηση, ως μέσο μετάδοσης στους φοιτητές του μηνύματος μιας ευρύτερης νοοτροπίας (κουλτούρας) πρόληψης.

Β) Εκπαίδευση στις επιχειρήσεις – οργανώσεις

Αρκετές βιομηχανίες, έχουν εισάγει το θεσμό των μαθημάτων πρόληψης ατυχημάτων και πιο συγκεκριμένα τα μαθήματα της πυρασφάλειας, που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την πυροσβεστική υπηρεσία. Τα μαθήματα αυτά διαρκούν ανάλογα με την έκταση και τις ανάγκες κάθε μονάδας. Επίσης, μπορούν να αποτελέσουν ένα πολύ καλό παράδειγμα για τη διοργάνωση και άλλων επιμορφωτικών σεμιναρίων σε τομείς που η επιχείρηση το έχει ανάγκη, ώστε να δώσει εξειδίκευση στους εργαζομένους της και να δείξει μεθόδους αποφυγής των εργατικών ατυχημάτων και προσοχής, ώστε να αποφεύγονται οι επαγγελματικές ασθένειες.

Επίσης, μια καλή πρόταση στο χώρο της εργασιακής επιμόρφωσης είναι η εκτύπωση και διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων, με οδηγίες για ασφαλή και προσεκτική εργασία, για κάθε επιμέρους δραστηριότητα στους βιομηχανικούς χώρους.

Μία ακόμη πρόταση, είναι ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να κατανοήσουν, πως η ύπαρξη πολιτικής ΥΑΕ, πέρα από "τυπική" νομική υποχρέωση, υποδηλώνει την αίσθηση κοινωνικής και εταιρικής ευθύνης της επιχείρησης, γεγονός το οποίο πέρα από το ότι λειτουργεί θετικά στην εικόνα της επιχείρησης στην αγορά εργασίας, έχει και πολλαπλά οφέλη για εκείνη, όπως αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητα.

Γ) Εκπαίδευση στελεχών

Στην Ελλάδα, η εκπαίδευση αυτού του επιπέδου των εργαζομένων έχει τη μορφή των σεμιναρίων που οργανώνει κάθε φορά η επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ή ακόμα για άλλες μορφές επαγγελματιών το αρμόδιο σωματείο ή επιμελητήριο ή ακόμη άλλη μορφή εργασιακής ένωσης.

Τα μαθήματα γίνονται είτε σε αίθουσες εργασίας είτε σε άλλους κατάλληλους χώρους (αίθουσες σχολείων, ξενοδοχείων κλπ.) και περιλαμβάνουν ειδικά μαθήματα και διαλέξεις από αρμοδίους, στο θέμα, καθηγητές.

Επιπροσθέτως, τα στελέχη των επιχειρήσεων μπορούν να εκπαιδεύσουν τους υπαλλήλους τους, αν και αυτοί βεβαίως έχουν εκπαιδευτεί και κατέχουν τη γνώση και την θέση, και αν αυτό χρειάζεται να το κάνουν, ώστε να κατατοπίσουν και τα υπόλοιπα μέλη του εργασιακού περιβάλλοντος μεταφέροντάς τους γνώσεις και πληροφορίες που αφορούν θέματα και χειρισμούς στην δουλειά.

2) Οφέλη και πρόσθετες παροχές για τον εργαζόμενο

Είναι απαραίτητο και χρειάζεται ο εργαζόμενος να έχει κίνητρο στη δουλειά του. Καλώς λοιπόν, βλέπουμε τις προσπάθειες που κάνουν οι διάφορες επιχειρήσεις για να ανταμείψουν τους κόπους των εργαζομένων. Χρειάζεται να υπάρχουν οι συνθήκες εργασίας, εκείνες που θα έλκουν τον εργαζόμενο να δουλέψει με όρεξη και να δώσει τη δύναμή του, σωματική και πνευματική στη δουλειά του.

Τα οφέλη αυτά και οι πρόσθετες παροχές, χορηγούνται για διάφορους λόγους με σκοπό την επιβράβευση και την ανταμοιβή των εργαζομένων, δίνονται με πολλούς τρόπους και σε ποικίλες μορφές αν και έχει επικρατήσει το λεγόμενο "μπόνους" ως έκφραση, το οποίο είναι επιπλέον οικονομική ανταμοιβή στα στελέχη και τους υπαλλήλους μιας εταιρίας, για την επίτευξη κάποιου παραγωγικού στόχου.

Βιβλιογραφία

1. International Labour Organization (www.ilo.org)
2. European Agency for Safety and Health at Work (<https://osha.europa.eu>) και
European Union Labour Force Survey - Eurostat (ec.europa.eu)
3. Δρίβας, Σ., Ζορμπά, Κ., Κουκουλάκη, Θ. Μεθοδολογικός οδηγός για την
εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου. Ελληνικό Ινστιτούτο
Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας – ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Αθήνα, 2000
4. Μπράνης, Σ. Στατιστικές εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα. Ελληνικό
Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας – ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Αθήνα, 1998.
5. Νόμος 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α/2-06-2010). Κύρωση του Κώδικα Νόμων για την
υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.
6. Π.Δ. 105/1995. Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/ και
υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ.
7. <http://www.safemed.gr/exypp-services/work-danger-estimate>
8. Διαδικτυακή Πλατφόρμα ΜΙΚΡΟΚΑΤ-HELPDESK
[h.p://www.microkat.gr/index.php](http://www.microkat.gr/index.php)
9. Εργαστήριο Νοητικής Εργονομίας και Ασφάλειας της Εργασίας, 2008. Μεθοδολογία για
την αναγνώριση επαγγελματικών κινδύνων και την εκτίμηση επικινδυνότητας στην
γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου. Σχολή Μηχανικών Περιβάλλοντος
Πολυτεχνείου Κρήτης.
10. http://www.sev.org.gr/Uploads/pdf/giatros_ergasias.pdf
11. Τμήμα Επιθεώρησης εργασίας - www.mlsi.gov.cy/dli
12. Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) - <https://www.sepenet.gr>
13. Ελληνική Στατιστική Αρχή - www.statistics.gr

14. <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SHE03/->
15. http://users.sch.gr/kontaxis/SEK/odigos_ygieinis_asfaleias.htm
16. http://users.sch.gr/kontaxis/ekdiloseis/0505_tee_tee.htm
17. ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας) - <http://www.elinyae.gr/>
18. <http://www.ypakp.gr/>
19. Ζαφειράκης Ν Ιωάννης διπλ. Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. | Ενεργειακός Επιθεωρητής
20. Μ.Ι. Ασσαελ, Κ.Ε.Κακοσίμος, "Ανάλυση επικινδυνότητας", Εκδόσεις Τζιόλα.
21. Παπακωσταντίνου Κωνσταντία, Μπελιάς Χρήστος, 2007. Υγιεινή και Ασφάλεια Εργασίας Προστασία Περιβάλλοντος. Υπόδειγμα μελέτης επαγγελματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων. 1η Έκδοση. Rosili.
22. Bechhofer, F., & Paterson, L. (2000). *Principles of Research Design in the Social Sciences*. London: Routledge Taylor & Francis Group.
23. McNeill, P. (1990). *Research Methods (2nd edition)*. London: Routledge.
24. Alreck, P., & Settle, R. (1995). *Survey Research a Handbook*. USA: Irwin.
25. Αποστολάκης, Ι., & Σταμούλη, Μ. (2007). *Ασκήσεις Υπολογιστικής Στατιστικής στην Υγεία*. Αθήνα: Παπαζήση.
26. Αποστολάκης, Ι., Καστανιά, Α., & Πιερράκου, Χ. (2003). *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*. Αθήνα: Παπαζήση.